

Brunner Tamás

Retorta

(kisregény)

Budapest, 2022

Mint a hópehely

A történeteink mindig két dimenziósak, mint a film amikor láthatóvá válik a fény elé tett vásznon, és csak akkor. Mint az a bizonyos macska, ha nézem él, ha nem nézem halott. Miattam él, vagy önmagától létezik mindig, ha becsukom a könyvet akkor is, ha kinyitom akkor is?

Prológus

Mindenki megtehet bármit, nem kell tekintettel lennie semmire és senkire. Ilyen az élet. A végén, amikor már vége az esetnek, kellő magyarázattal fog szolgálni saját maga számára, hogy helyesen cselekedett. Akkor is, ha nem mérlegelt semmit, vagy éppen számításba vett mindent. Egyre megy. És még csak azt sem lehet mondani, hogy a végeredmény számít, mert valójában mindegy mi a végeredmény. Életünk olyan mértékben változó, hogy minden bekövetkező esemény a saját összefüggéseiben csak pillanatra marad benne, majd újra rendeződnek a függések és viszonyok, így már nem is értelmezhető ott, abban a koordináta-rendszerben, ahol eddig volt. Ezért érdektelen, hogy a cselekvés milyen valóságos eredményt okozott az egyén életében. Ő maga sem tudja ezt felbecsülni, a valóság az érzelmeken keresztül érzékelhető, vagyis sehogyan.

Ez majd' minden emberi kapcsolatra is igaz – még a hatalmas helyzetekben lévőkre is – elég nehéz is elképzelni e nélkül valókat.

Ami mégis valamiféle féket jelent az ösztönön az a morál. Vékony és könnyen foszló kéreg ez az életen.

I.

Konfrontáció

Irén

Irén a városban vett egy szál virágot és kiment a csokonyrádi temetőbe a nővére nagyapja sírjához. Egyszerűbb volt így mondani, vagy gondolni rá, mint végig sorolni a rokoni és kapcsolati fokokat. A virágot a kereszthez támasztotta, nem hozott semmit, amibe bele tehetne volna, és nem is talált ott semmi alkalmas edényt vagy vázát. Ő nem ismerte az öreget, ha öreg volt egyáltalán, a név és a két évszám a számra nem mondott semmit. Persze ki tudom számolni, hogy élt ettől eddig, azaz éppen hetvenkét évet, de öreg vagy sem, ki tudja. "Öreg mindenki, aki öregebb mint a cipőm", van egy dalban, a fordítás szerint.

Irén tudta, hogy rövidesen megérkezik a városba Iván, azt is tudta kicsoda ő. Ő maga fogja idehívni. Volt pár olyan dolog is, amit ugyancsak tudott, és sokkal boldogabb lett volna, ha nem tudja, de nem volt mit tenni már. Bizonyos dolgok így alakulnak.

Irén a temetői látogatás után városi uszodába ment. Október volt, a nap ragyogóan sütött, de hűvös volt már. Irén mindig is szerette a kinti medence felett gomolygó párafelhőket, télen is kijárt ide.

Az uszodában nem voltak sokan, szerda délelőtt kevesen tudtak eljönni a városi strandfürdőbe. Hétköznap, munkanapon szégyellnivaló volt talán a naplopás, munkaidő van, dolgozni kell. A strandolás hétköznap nyilvánvalóan lumpolás.

Irén egy fehér, rendkívül széles szárú, trapéz vászonnadrágban jelent meg, felsőként szűk, testre simuló fekete dresszt viselt, fején nyári kalap, a felsőn kitűző, egy gyöngy, ezüst foglalatban. Lábán tornacipő, kék–fehér. Dohányzott, és a strandfelszerelést kezében lóbálta, egy iskolai tornaszákban, a madzagot vékony csuklója köré hurkolta. Hölgyhöz alig illően, néha megpörgette, és kitekintett a sötét napszemüveg mögül, látja-e bárki, akárki, akár a hurkát–kolbászt sütni előkészítő lacikonyhás, vagy a jegyszedő. Láthatóan rá sem hederítettek, nem akadt nézője a mutatványnak. Egy a medencétől kellő távolságra felállított padra ledobta a zsákot, újabb cigarettát vett elő, és pár lépéssel arrébb a fűre hevert, egyik kezét a feje alá tette, szívta–fújta a füstöt. A kalap legördült a fejről szabadon hagyva lenszőke haját.

A Herceg kicsit később érkezett. Fekete fürdőnadrágot viselt, fekete trikót, és azt a fajta kalapot, amit szívesen hordanak fuvaroskocsisok, zsökék és angol vidéki nemesek – ez utóbbiak mit sem tudva a divatban velük osztozók alsóbb osztálybeli voltáról, ki tudja ki kitől leste el a kalapviselés ezen módját, ami oly jól áll a sovány nagy orrú férfiaknak, és oly nevetséges a kerek fejű vidéki fiúkon. A Herceg megfelelt a sapka támasztotta követelményeknek: magas, szikár fiú volt, jóképű és csibészes mosolyú.

- Eltakarod a napot – mondta a lány.
- Nem is gondoltam, hogy beszélgetünk.
- Nem beszélgetünk, csak eltakarod a napot.

A Herceg leült a lány mellé a fűbe, elvette a kezéből a cigarettát, beleszívott és visszaadta.

- Mi ez?
- Úri dohány, nem a magadfajtának való.
- Mi a baj a fajtámmal?
- Hát, honnan is soroljam?

Hallgattak. A lány folytatta a cigaretta szívását, elgondolkodva, a hamut olykor könnyed mozdulattal leütve róla a fűben.

- Eljössz este a moziba?
- Mit adnak?
- Mintha nem tudnád.

- Persze hogy tudom. Nem megyek.
- De a múltkor megígérted.

Irén felállt, csípőre tette a kezét.

- Soha ne kérj számon egy hölgyet az ígéreteiről!
- Hölgyet? Hát csak egy gimnazista fruska vagy.
- És te, te mi vagy? – nem várt választ, gyors léptekkel sietett a kijárat felé.
- Itt hagyta a cuccodat!
- Nem érdekel! – kiáltott vissza lány kifelé menet, és majdnem elsöpörte egy akkor érkező család legkisebb gyermekét.
- Micsoda liba – mondta a Herceg, és megfogta a tornazsákot, magával vitte és ő is kiment a strandról.

Az utcán még látta ahogyan Irén fut a busz után, éppen eléri és már el is indul a városközpont felé. – Micsoda liba! – mondta ismét félhangosan, maga elé a Herceg, amíg a tornazsák madzag fűzőjét a csuklója köré tekerte, és kétszer lendületesen megpörgette.

Iván

Iván a Tüköry utcában lakott, Budapesten, az V. kerületben egy utcai, második emeleti lakásban. Most indult, hogy eltöltse a péntek kora délutánt valahogyan. Kettőre zárta a bejárati ajtót, és elindult a körfolyosón a lépcsőház felé. Nem tervezte mi is lesz ma délután. Olykor elindult így, nem keresett sem kapcsolatot, sem eseményt, ment amíg kedve volt. Néha presszóba, néha moziba, néha kocsmába.

A téren találkozott Flóriánnal, akit ő nevezett így el, hiszen nem tudta a valódi nevét, nem voltak bemutatva, és nem vette a fáradságot egyikük sem, hogy bemutatkozzék.

- Jó napot, régen láttam – mondta Flórián.
- Jó napot – köszön Iván, és elővette mellénye zsebéből azt a kétszáz forintot, amit éppen azért tett oda, hogy a másiknak adhassa.

Több aprópénz volt nála, de már két utcával a tér előtt elővette az érméket, kivett két százast és a mellény zsebébe tette. Kicsinyesség volt talán így, de rendszeresen adakozott Flóriánnak, majd minden alkalommal amikor találkoztak. Nem érezte magát jobb embernek ettől, és akkor sem érzett lelkiismeret furdalást, ha éppen nem adott, mert nem volt nála, vagy mert sietett. Előfordult, hogy másik utat választott, és nem a téren ment át, éppen azért, hogy ne kelljen találkozni a férfival és ne kelljen neki adnia aznap semmit. Egyszer beszélgettek. Meghívta egy sörre, még reggel volt, még alig

virradt, egy nőtől jött haza, kissé fázósan és álmosan, akkor találkoztak, egy éjjel–nappal nyitva tartó kisbolt előtt. Vett egy sört neki és magának. Beszélgetésük nem nagyon sikerült.

- Házas?
- Elhagyott.
- A lakás?
- Ő maradt ott. Hetente járok fürdőbe.
- Dolgozik?
- Nézze ezt – mutatta Flórián a kacska jobb kezét.

Másszor nem kezdett beszélgetésbe. Köszöntek, átadta a kétszáz forintot, olykor, nagyobb ünnepek alkalmával – mintha ez számított volna Flórián örök egyforma ritmusában, adott egy ezrest. Ma kétszáz forintot adott.

- Képzelve, be kellett vonulnom Baracskára.
- És nem ment?
- Mentem, de az országúttól nem bírtam begyalogni a börtönig. Így hazajöttem.

Felhúzta a jobb lábán a nadrágot, megpaskolta kékes–lilás lábszárát – Orbánc. Ezzel nem lehet ugrálni.

- Orvosnál volt? – kérdezte Iván, de nem várt választ.

Valójában elmenekült, nem akart többet megtudni már Flóriánról. Elment a téren át, majd jobbra fordult egy kis utcába, és egy cukrászdában leült egy kávéra.

Az ajtótól távolabb, egy szorongatóan kemény fém széken ült, egy kis asztalka mellett, amire a könyökét sem tudta feltámasztani. Bejárt olykor ide, egy islert evett, kávéit ivott.

Kedvelte a belvárosi miliót, bár az amiről azt gondolta, hogy ismeri és kedveli voltaképpen húsz éve nem létezett. De ez nem volt baj. Valamennyire természetesen érzékelte a világ változást, de nem vett róla tudomást. Nem elhatározásból, hanem így esett ez, benne ragadt abban a korban, amit utoljára ismert és szeretett. Nem tudta ezt az időpontot napra pontosan vagy akár csak évszakra, évre is meghatározni, de az elég távol van már a jelen életétől, hogy a felejtés olykor eltakarjon részeket az egészből, vagy éppen az egészet magát, hogy megmaradjanak részletek, amiket biztonságos kiindulásként kezel és köré építhet egy soha nem létező világot, emlékezett.

Körülnézett, egy nőn lassult meg a tekintete. Anasztázia – mindig vonzották a szokatlan nevű nők. Pusztán a név miatt olyan káprázatokat képzelt hozzájuk, amikre semmi okot nem adott volna egy Irén, vagy egy Margit, a Malvin már igen. Megpróbálkozott olykor azzal, hogy maga adjon neveket a nőknek, akiket ismert, de nem járt sikerrel, pár elfuserált próbálkozás után felhagyott ezzel – ilyen volt például a Bolyonka – és megelégedett a már meglévő nevekkal.

Elegendő volt a fantáziáját arra használni, hogy kik lehetnek a különös nevű hölgyek. Így lett – anélkül, hogy ténylegesen tudott volna róluk valamit – volt közöttük csillagász, atomtudós, és mélytengeri bűvár, míg az elcsépeelt foglalkozásokat, mint manőken vagy táncos, meghagyta az Erzsébeteknek, Zsuzsannáknak, azzal, hogy amint híresek lesznek valamiben bizonyára nevet fognak változtatni.

Ez az Anasztázia a cukrászdában ült, közel a süteményes pulthoz, tőle három asztalnyi távolságra. Pulóvert viselt, fehér, kötött pulóvert, és pepita nadrágot, lábát keresztbe tette, előtte a kistányéron krémes, az asztalka a régi fajta cukrászdai asztal volt, kerek, márvány borítású, kicsi, éppen elfért rajta két tányér, két pohár és a szalvéták. Ennél többen nem ülnek cukrászdai asztalokhoz. A családok vasárnaponként otthon fogyasztják el a hat krémet, a dobost meg az islert. Cukrászdába az emberek nem süteményt enni jönnek, így helyre sincs szükségük. Elegendő, ha leülhetnek közel egymáshoz, annyira, hogy érezzék egymás leheletét, foghatják egymás kezét, és olykor suttoghatnak valami kevésbé értelmeset. Az életkor nem számít, aki itt van, mind ezt teszi, fiatal vagy idősebb. Anasztázia, aki bizonyára egy nagyvállalat mérnöke, ahol titkos kutatásokat folytatnak a bionika területén, harminc elmúlt, kevés smink, okos tekintet, szőke, rövid haj, karcsú termet. Az asztalon egy bontott

csomag cigaretta – már nem lehetett dohányozni, így csak a megszokás tette oda – egy aranyozott öngyújtó. A nő egészen lopva és csak egyszer nézett az órájára. Egyszer, nem többször. Késik, – gondolta Iván – késik. Késik, amikor egy ilyen nővel lehetne találkoznia. Én nem késnék. Én itt vagyok. Megpróbálta felhívni magára a nő figyelmét. Köhintett, majd felemelte a tányért és letette, hagyta hadd koccanjon az asztalhoz. Kihúzta magát, majd magába roskadt. A nő láthatóan ügyet sem vetett rá. Iván rendelt egy kávé.

– Cukor nélkül, minden nélkül, igen.

A kávé nem érkezett azonnal, így a pulthoz sétált, de a lány rendreutasította:

– Mindjárt viszem, tessék leülni.

Leült. Megérkezett a fekete, belekortyolt. Amikor felpillantott, a hölgy ott állt előtte, ránézett, röviden biccentett és elindult a kijárat felé. A kávé cigányútra ment, Iván felkapta a zakóját, és kifelé menet papírpénzt dobott le a pultra.

A nő a cukrászda bejáratától négy lépésre várta. Pontosan négy lépés volt, a férfi számolta miközben lépte. A távolság teljesen esetleges, közeli vagy távoli, ahogyan vesszük. Ez a négy lépés lehet nagyon fontos és kerülhetnek egymáshoz nagyon közel, de lehet, hogy teljesen semmitmondó dolog lesz ebből, csak megkérdezi a nő, hogy merre lehet eljutni az áruházba. De miért várt volna órá?

Vajon órá várt? Iván a maga által szokott végtelen beszélgetését folytatta önmagával, kérdezett és válaszolt, kérdezett a partner szájával és felelt a saját gondolataival. Olykor egészen meglepő eredményekre jutott ezekkel a magánbeszélgetésekkel. Most úgy vélte a négy lépés végtelen, leküzdhetetlen távolság, mire odaér nem lesz ott senki, nem várja őt senki. És különben is, ki ez a nő, és mi lesz a találkozásból? Nagyon szívesen elképzelte, hogy hogyan is végződhet, vagy inkább folytatódhat kettejük története.

Először átkarolja, majd a fantázia egy sötétített szobába vezette, ahol egymás karjában az ágyon vannak. Majd megrettent ettől a lehetőségtől, pár pillanat múlva a szakítás képei bontakoztak ki benne. Maga sem értette miért vonzotta ennyire a nő, és nem is gondolta végig. Hogyan is tudta volna végiggondolni, mi az, ami miatt bármi közös dolgot remélhet, akár ha csak annyit, hogy tüzet adhasson a hölgynek az utcán?

Egy mozdulat elég lehet ahhoz, hogy a figyelmet magára irányítsa, egy mozdulat ahogyan megigazítja a haját. Ez történt. Villámcsapásszerű érzés, a vágy erős érzése kerítette a hatalmába, és nem tudott, nem is akart ellenállni.

Az a négy lépés alig volt megtehető, a távolság egyre nőtt, érezte is ezt a távolságot, noha nagyon vágyott rá, így ismeretlenül is, hogy a nő közelébe kerülhessen. Azon gondolkodott mit mondjon először, talán: – Maga gyakran jár

ide? – Ennél közhelyesebb fordulat nincs. Remélte, hogy mire odaér, száz év múlva, akkorra eszébe jut ennél valamivel értelmesebb kezdet is.

Amint odaért a nő magától értetődően belekarolt, és elindultak a Szabadság tér irányába.

Krisztina, Csokonyrád

A nőgyógyász rendelőjében hideg volt. A fal mellett egymáshoz szerkesztetten három sárga színű, műanyag ülőhely volt, egy vasrácsra rászerezve a három ülés. Nem választhatja meg senki ki mellett ül, és milyen távolságra, azt igen hogy leül-e vagy sem. De nem lehet állni egy órát, a barátságtalan kis váró helyiségben. Alig háromszor két méter, és mint egy műtő, mennyezetig felcsempézve, fehér dísztelen csempével. A padló járólap, ugyancsak fehér színű. A falakon néhány orvosi tájékoztató plakát, a nők méhéről készült rajz metszetben, vagy éppen a női emlő rajza lehetetlen rózsaszín kötőszövet ábrázolással és kék vörös erekkel, amik átszövik. Néhány fenyegető betegség, megelőzésének a módjával, ami voltaképpen az elkerülhetetlenséget sugallja. Krisztina most egyedül várakozott itt. A nővérke kinyitotta rendelő ajtaját, és intett Krisztinának, bemehet. Nem szólt, csak intett. A doktor az íróasztalnál ült és feljegyzéseket készített. Krisztina

levetkőzött és elfoglalta a helyét a vizsgálószékekben. A doktor odalépett és elvégezte a vizsgálatot, majd ultrahangot is készített.

– Ezzel törölje meg magát – adott a lánynak egy papír törlőkendő.

Krisztina lekászálódott vizsgálószékből, megtörölte magát, és a doktor újabb intésére az íróasztal melletti székre ült.

– Hat hetes, láthatóan jól fejlődik.

– Igen, köszönöm.

– Biztosan örülnek.

Krisztina sírva fakadt.

– Nos, igen. Ha nincs semmi panasz, akkor két hét múlva szeretném látni. Ezeket a vitaminokat szedi. A kislánya rendben?

Krisztina bólintott. Felkelt a székről, és elindult a rendelő ajtaja felé.

– Nem tartom meg.

– Még nem kell döntenie.

– Tudom. – Ezzel kiment az ajtón, és hazament.

*

A kisszobában ültek, nem számított hol vannak, szinte bárhol lehettek volna, soha nem beszélgettek, és közösséget is

alig éreztek egymás iránt, annak ellenére, hogy anya és lánya voltak. Nem találták a közös hangot – mondta olykor Ágota, amikor szóba került a gyámügyön, vagy más hatóságnál a kettejük viszonya. Gyűlölöm – mondta Krisztina amikor szóba került az anyja, olykor akkor is, ha nem került szóba. Az embereknek vannak alapélményei egymás iránt, szeretetgyűlölet, közömbösség, valami. Vagy ezek hiánya. Ez olykor változik az idők alatt, ha sokáig élnek együtt, vagy éppen sokáig nem látják egymást. De van, ami nem változik. Nehéz megmondani miért, de a “gyűlölöm” olyan mértékben csontosodik be valahová a lélek mélyére, ami nem enged onnan kibontakozást soha.

Most itt ültek a kisszobában, és arra készültek, hogy bizonyos tényközléseket tegyenek egymás felé, azzal, hogy szinte biztosra vehették, hogy a másokban ez alig fog rezonálni, és majdnem biztos, hogy nem ad sem kiutat, sem támogatást. Már túl voltak azon, hogy egymás fejéhez vágjanak indulatból dolgokat.

- Terhes vagyok – mondta Krisztina.
- El fogod vetetni.
- Igen, el fogom vetetni.
- Tudod ki az apja? Bár persze, nem tudod.
- De tudom. De mindegy, nem érdekes, nem akarok rámászni ezzel.

- Megtarthatnád.
- Nem lehet. Egyedül nem tudok felnevelni két gyereket.
- Nekem is sikerült.
- Nem anya, nem sikerült.

Az anyja kiment a konyhába. Krisztina nem látta, de pontosan tudta mit csinál. A kredenc aljában az edények háta mögé eldugott kevert elnevezésű égetett szeszes üveget veszi elő és belekortyol. Nem tölti ki pohárba, az üvegből iszik. Utána bekap három szem mazsolát, elrágcsálja, a tenyerébe lehel, megállapítja, hogy még alkohol szaga van. Akkor előveszi a kávé csomagot, szemes kávé tart benne, és két szemet kivessz, elropogtatja. Ezután fog bejönni a szobába. Krisztina addig a falon függő, alföldi tanyát ábrázoló vízfestményt szemléli. Meglehetősen jó festmény, a tanya fizikai kiterjedése jól került ábrázolásra, érződik benne az agyag súlya és az élet súlya is, azé, aki benne lakott, és dolgozott. A napsütés sárgára festi a képen a tanyát, és a zöld akácfa azon oldalán is megcsillan, ami a nap felé néz, míg az ellenkező irányban árnyékot ad, ami kékes színezésű. Krisztina, mint rajzórán, úgy tanulmányozza a festményt, gondolatban kitér a részletgazdagságára és hangulat megragadására, csak hogy ne kelljen hallania a kávészemek ropogását a konyhából. Az anyja visszajött, leült.

- Mennem kell anya.
- Rendben, szervusz.
- Nem kérdezed Irénnel mi van?
- Volt nálam a héten, tudom, mi van vele.
- Rendben.

Krisztina már kifelé tartott:

- Üzentem apának. Azt mondta idejön.

Krisztina hazudott, de látni akarta az anyja reakcióját.

Az anyja arcát elöntötte a pirosság. Verítékcseppek jelentek meg a homlokán, erősen szorította a fotel karfáját. Nem szólt.

- Szervusz anya – mondta Krisztina és elment, az ajtót halkán csukta be maga mögött.

*

Egy péntek délután vétette fel magát a nőgyógyászatra. Délután, amikor csak két ügyeletes orvos volt benn. Hasi panaszokról számolt be, megvizsgálták. Megmérték a vérnyomását és befektették.

- Most nincs szükség közvetlen beavatkozásra, megfigyeljük magát, és majd döntünk a továbbiakról – mondta a fiatal doktor. Olyan volt, mint egy hentes, darabos, durva mozdulatokkal, de mégis célszerűen dolgozott. Dolgozott, így mondhatjuk, a páciens munkadarab volt a

kezében, a felvett és csörömpölve lerakott műszerekkel ezen a tárgyon dolgozott. Nem okozott fájdalmat, a testi érintkezések rövidek voltak, csak a legszükségesebb, kímélettel végrehajtva. Krisztinában komoly bizalom ébredt a szőke doktor iránt. Nem is egyszerűen bizalom, saját és a gyermek sorsát illetően, hanem valami több, a doktor kinyitott egy kis ablakot számára, amin bevilágított a reménység e pillanatban meglehetősen gyengén pislákoló fénye.

A doktor jövőt adott ezzel a pár mozdulattal, és a magabiztosságával, ami az életet támogatta. Ez egyszerre adott erőt Krisztinának és el is bizonytalanította.

– Jó, törölje meg magát, menjen keresse meg Éva nővért, vagy várakozzon ott kinn inkább. Majd szólunk – mondta a másik doktor, magas tagbaszakadt férfi.

Ő sem volt barátságatlan. A végére, ahol a döntéseknek valódi súlya van, már nincsenek közvetlen érzelmek, elegendő a támogatás.

A nővérke elhelyezte a negyvenkettes kórteremben. Bár több ágy volt szabad, nem hagyott választást, ő maga jelölte ki a helyét.

– Magáé a hatos ágy, az a szekrénye. Öltözzön át, feküdjön le. Majd jönnek vérvételre.

Ezzel elment, és ott hagyta Krisztinát a kórterem közepén.

Nem volt sok személyes holmija, átöltözött, kicsit furcsa volt a meztelenség a kórteremben a szekrényeknél állva, de gyorsan felvette a hálóingét és lefeküdt. Csak akkor nézett körül, bár azt érzékelte, hogy rajta kívül még ketten vannak itt. A sebészetben voltak, a nőgyógyászat is kapott ágyakat. Szemben vele egy hasi műtétes feküdt, magatehetetlen, nyolcvan körüli nő. Az ablaknál egy most operált nő feküdt. Még kába volt az altatástól. Az ágya mellett egy műláb állt. A szekrényen alma, üdítőital, csokoládé, és gyógyszerek. A nő ébredezett, kitakarta magát, és láthatóvá vált, hogy a mai műtét a másik lába amputációja volt. A bal lábán térd alatt friss kötés. Megpróbált felülni, de nem sikerült, az arcán értetlenség látszott. Megpróbálta újra. Elfordult féloldalra és tovább küzdött, hogy fel tudjon ülni. Az altató hatása elég gyorsan hagyta el, egyre éberebb volt, de láthatóan nem tudta pontosan hol is van és mi történt vele.

– Szomjas vagyok – mondta. Nem címezte senkinek, tényként állapította meg.

Krisztina felült, felkelt az ágyból és odament hozzá, de nem volt elég ideje, hogy az ablak mellett álló ásványvizes palackokból egyet felbontson és öntsön a társának vizet, a nő leesett az ágyról. Értetlenül feküdt az ágy és a fal közötti keskeny résben, fejét beütötte valamibe, most erősen vérzett.

– Nővérke! – kiáltott Krisztina. A másik ágyból a hasi műtött nő is odanézett. – Nővérke! – kiáltott ismét a lány.

Elég rémült lehetett a hangja, a nővérke megérkezett, egy pillantással felmérte mi történt, egy törölközővel próbálta elállítani a vérzést.

– Menjen orvosért! – utasította Krisztinát. Péntek délután, csak egyedül volt most az osztályon, és Krisztina láthatóan járóképes volt.

– Hová?

– Arra – mutatta a nővérke –, a folyosón, a vizsgálók felé.

Krisztina amilyen gyorsan tudott átment az orvosi részre, menet közben kétszer kiáltott orvosért. A szőke, fiatal doktor került elő egy ajtó mögül, egy vizsgálóból.

– Mit keres itt maga?

– Leesett egy beteg!

– A nővérekének kell szólni!

– Ő küldött. Vérzik. –Tette még hozzá.

A doktor szó nélkül elindult a kórtermek felé, gyorsan. A lengőajtónál visszafordult.

– Negyvenkettes – mondta Krisztina.

Most, hogy a doktor elment, egyedül maradt az orvosi folyosón. Belökte a vizsgáló félig nyitott ajtaját, benézett, majd bement. A gyógyszerszekrényhez lépett, gyorsan olvasta a feliratokat. Ez nem érdekes, ez sem. Ezt ismeri. Kinyitotta a

szekrényt, a sárga–vörös dobozból elővett két ampulla drogot, kezébe fogta és gyorsan kiment a helyiségből.

Amikorra visszatért a kórterembe, már ellátták az amputált nőt. Az ágyán feküdt, talán gyógyszert is kapott a szeme csukva volt. Krisztina is lefeküdt az ágyára, az ampullákat a teste mellé tette, betakarózott, kezét a vékony kórházi paplanra tette.

A doktor odalépett hozzá.

- Köszönjük – mondta – ez egy feszült hely, a sebészet.
- Igen, értem.
- Maga hogy van? – vizsgálódva nézte.
- Minden rendben.
- Jó – mondta a doktor és kiment. A nővérke a vért törölte fel a linóleumról.

Este, már lámpaoltás után Krisztina felkelt, kivette a holmiját a szekrényből, egy zacskóba tette. Az éjjeliszekrényen otthagya a délután vásárolt almalét, és köpenyben elindult a kijárat felé.

- Hová megy ilyen későn? – kérdezte a nővérke. Eddig észre sem vette, hogy ott van, a háta mögül szólalt meg.
- Nem tudok aludni, elszívok egy cigit.

A nővérke nem válaszolt, nem reagált, nem is bólintott, a beteg tevékenységét nem hagyta jóvá, csak tudomásul vette.

Krisztina egy emelettel lejjebb a női vécében átöltözött és elhagyta a kórházat.

A kórház mellett üres telek volt, a városba vezető úton, a telken egy bódé állt. A kis építmény mellől előlépett egy alak, és megfogta Krisztina karját.

- Hol voltál?
- Semmi közöd hozzá! Eressz!
- De van, igenis van! Ezt nem döntheted el egyedül.
- De igen. Te nem segíthetsz, nem is kérdeztelek. Tűnj el!

A férfi megrántott Krisztina karját, akinek ettől kisiklott a zsebéből a keze és egy ampulla a földre esett.

Nézték, ahogyan a sárgás gyógyszeres fiola az érdes betonon fekszik. A férfi nyújt előbb érte, felkapta, zsebre vágta, és szó nélkül eltűnt a bódé mögött. Krisztina utána indult, megkerülte az építményt, de nem látta sehol a férfit, nyoma veszett a sötétben. Krisztina sírva fakadt, amíg összekuporodva lecsúszott a fal mellett a földre.

Terézváros

Még alig hajnalodott, amikor Iván felébredt. Anasztázia lakásán volt, az ágyában aludt. Egy rövid pillanatig nem tudta hol van, de hamar ráésmélt, hogy itt töltötte az éjszakát. A nő

– Anasztázia, akinek nem Anasztázia a neve –, mellette aludt, vagy talán már nem is aludt, lélegzete egyenletes volt, de határozott, nem az álom könnyű vagy olykor elnehezedő meglóduló lélegzetét mutatta. Iván körülnézett a lassan megvilágosodó szobában. Takaros, ez jutott eszébe, maga sem tudta miért. A szoba nem volt takaros, abban az értelemben, ahogyan ezt a szót használják, mint egyes vidéki lakásokra, személyekre, vagy gyermekekre, úgy semmiképpen. Ez egy nagyvárosi lakás volt, kevés bútor, kevés szín, a falon két akvarell, innen kevésbé lehetett kivenni mit is ábrázol, talán egy szobabelsőt az egyik, a másik egy hegyoldalt, vagy talán a tengert. A nő mellette megmozdult, fél oldalra fordult, kezét a feje alá tette. Nem nyitotta ki a szemét, úgy mondta:

- Főznél egy kávé?
- A te konyhában?
- Beljebb is jártál már az életemben. – A nő megfordult, elnyújtózott a takaró alatt, a formás alakját kihangsúlyozta a vékony paplan.

Iván felkelt, ügyetlenkedett az alsójával, majd mezítláb kiment a konyhába és kávé főzött. Idegenül érezte magát az idegen konyhában. Kinyitotta a szekrényeket, a hűtőt is, de csak lopva, mint akinek nincs joga betekinteni más életébe és szekrényébe, ahol azokat a dolgokat tárolja, amiket eszik–iszik, az edényeit, amik jellemzőek lehetnek rá vagy

szokásaira. Ivánnak nem sokat árultak el a futó pillantásokkal megtekintett tárgyak és élelmiszerek, hacsak a minőséget nem. Minőségi dolgok. Minőségi dolgok, minőségi nő, takaros lakás. A kávéfőzőbe vizet töltött, kis tétovázás után a tegnapi zaccot bele ütögette a szemetesbe, kissé mellé szóródott, ezt majd felsöpri – gondolta. Megtöltötte a kanalat őrrölt kávéval, majd bekapcsolta a gépet, és várt. Amíg várt megkereste a seprűt és a lapátot, és néhány mozdulattal, többé-kevésbé eltakarította a lehullott kávé, a maradékot a lábával sikálta el. A lábáról a rátapadt kávészemcséket a kezével lesöpörte. Szerencséjére a kávé közben lefőtt, és nem kellett tovább a zaccal bíbelődnie. Micsoda szavak jutnak ma eszébe: takaros, bíbelődni. Egészen érdekes. Két üvegpohárba töltötte a kávé és tálca nélkül bevitte a szobába. A nő átvette a poharat és a szájához emelte, annak ellenére, hogy forró volt, gyorsan megitta. Iván belekortyolt, majd letette az éjjeliszekrényre, az órája és a nő cigarettája mellé.

– Tegnap, amikor kijöttem a metróból, láttam egy galambot. Még kevesen jártak a téren, nem repült el. Nem is mozdult, jobban megnéztem, és annak ellenére, hogy kövérnek tűnt, egyben bágyadtnak is, és a tollait leeresztette. Azt gondoltam, többé nem látom ezt a madarat.

– Ühüm – mormogta a lány, és magához húzta Iván fejét, majd a testét, és ismét elmerültek az ágyban, a takaró alatt.

Iván egy óra múlva ment el, a lány még aludt vagy úgy tett talán ismét, nem köszöntek el. A férfi halkán a bejárati ajtóhoz ment, és kilépett a lépcsőházba. Kora reggel volt még mindig, a lépcsőházban nem járt senki. Iván végighúzta a keze fejét pár hűvös csempén a lépcsőn, lefelé menet. Szombat reggel volt. Iván után becsukódott a kapu, az elektromos zár bezárt. “Ha akarnék sem tudnék visszamenni” – gondolta, és lelkében furcsa megkönnyebbüléssel és egy kis szégyenérzettel elindult a saját lakása felé.

*

“Mindig légy tevékeny, ne légy tétlen.” – Jutott eszébe mit mondott mindig az anyja. – “Nem tétlenkedhetsz, nem henyélhetsz, nem nézheted a csillagos eget vagy a bárányfelhőket lustán. Nem fekhetsz hanyatt a fűben. Dolgozni kell, vagy tanulni. Ha végeztél a tanulással, hegyezd ki a ceruzákat, radírozd ki az elrontott példákat, hajtogasd ki a számárfüleket, csomagold be a táskád, majd ellenőrizd, hogy mindent becsomagoltál-e. Ha ezzel végeztél, menj, hozz fát. Ilyen munkát egy gyerek is el tud végezni. Felhúzod a kesztyűt, az itthonit, és sapkát is veszel, a vödör az előszobában van. Felveszed és hátra mész a fáskamrába,

szedsz fát, felülről, sorban, ha ledől, felrakod. Amikor bejössz, leveszed a sapkát és a szobában, a kályha mellé lerakod a fát, már mutattam. A vödört kiviszed az előszobába, ahol a helye van. Ha ezzel is végeztél, megkérdezed a nagyanyádat mit tudsz segíteni, és megteszed, amit mond. A fa behordása mindig a te dolgod, ez a te feladatod, ezt minden nap meg kell csinálnod. Nem tétlenkedhetsz, a kéznek járnia kell, hogy a gondolat lassuljon, vagy meg is szűnjön. Olyan munka, ahol közben gondolkodni is lehet – mint a szántás, vagy a kis alkatrészek sokszori megmunkálása, ahol az izom memória már őrzi a fontos mozgásokat – csak a felnőtteknek végezhető. Ők már gondolkodhatnak. De nem kell sokat, csak amennyi kell.”

Kérdések

Bizonyos kérdéseket fel kell vetni. Természetesen nem mindig, minden körülmény mellett kell megtenni ezt. Hiszen, ha könyvtárban ülsz és tanulmányozol egy bizonyos témát, mint például az egyenesszárnyúak párosodási szokásait, akkor nem. Akkor minden kérdésnek a tárgyra kell irányulnia. Van számos kérdés. Szín, szag, hossz, vastagság, kiterjedés, halmazállapot, mozgási sebesség és így tovább és

így tovább. Egy kérdés nincs: a “miért” tilos kérdés. A miértre nincs válasz, pontosabban minden feltett kérdésére adott válasz összegezve, könyvtárnyi irodalom és ösztudományos tudássá válva, egyszer csak meg fogja adni a miértekre a választ, vagy éppen válaszokat. Nem most. Majd egyszer. És van olyan környezet, ahol nincs értelme feltenni a kérdést, hogy “miért” , mert fel lehet ugyan tenni, és válasz is érkezik rá, de a válasz csak abban a közegben értelmezhető, ahol az megfogalmazódott és válaszként működik. Sehol máshol nem. Ez nem baj. Az út elég, maga az út.

Ferenc a könyvtárból jött, a szemináriumra tartott. Itt ez nem foglalkozás itt ez egy hely, mint a kollégium a civil diákoknak. Kis kitérőt tett. Mostanában egyre többször választotta a hosszabb utat, ami elkerülte a belváros sétaútját, és bizonyos magányosságot biztosított neki, amikor erre jött. Az emberek megnézik a fiatal papokat, az idősebbeket is persze, de ők már hozzászoktak. Ferenc még nem, mindig zavarba ejtette, ahogyan megbámulják. Az embereknek kész válaszaik voltak arra nézve, hogy a papoknak milyen válaszokat kell adniuk számukra a felvetődő kérdéseikre. Ez nem paradoxon, ez az élet természetes rendje. – Mit tegyek, ha megcsalt a férjem, mit tegyek, ha mindig mócsingos húst ad a hentes, mit tegyek, ha valaki mindig leereszti az autóm

kerekét, mit tegyek, ha nem hiszek már Istenben? – “Bocsáss meg felebarátaidnak, légy megbocsátó és barátságos, légy udvarias. Hinned kell.”

A papok kérdéseire az emberek nem adnak választ, nincsenek válaszok, csak saját kérdéseikre. A papoknak nem lehetnek kérdései, ha vannak, akkor ott valami bizonytalanság mutatkozik, valami olyan nem megengedhető repedés a monoliton, ami ha megtörténik, akkor áthidalhatatlan, emberi értelemmel át nem léphető szakadékká tágul, és így szétfeszíti tünékeny életünk nagyon nehezen összeszerkesztett kereteit. Ezt a mondatot így egy öreg paptól hallotta, aki megjárta a maga útját, a paraszti család harmadik gyermeke sorból indulóan a szerzetességen át az idős papok elfekvőjéig. Hitte is nem is.

Nehéz teher válaszolni a kérdésekre, nehéz teher nem válaszolni is. Papnak lenni nehéz teher, akárcsak embernek lenni.

Vajon mi okozhatja, ha túl sok a kérdés? Akinek nincsenek perlekedései, az békében él és nem kérdez. Annak felkel a nap és lenyugszik, ha éhes eszik, ha nyugtalan lesz a lelkiismerete, mert elmulasztott valamit vagy megbántott valakit, akkor megnyugtatja pár egyszerű gondolattal, ismert mozdulattal. Néhány középiskolás jött szembe a járdán. Egy lány tűnt fel Ferencnek. A lány elütött a többiektől, magas volt, szőke,

rövid hajú és olyan sugárzó mosolyú személyiség, amelyet Ferenc még nem tapasztalt. A válasz. Itt van maga a válasz. Nem a lány, az élet. De hogyan értelmezzük és vajon a miértre ad-e választ, vagy sem?

A gyámhatóságon , Csokonyrád,

A gyámügy a polgármesteri hivatal második emeletén volt, jobbra hátra, a férfi WC utáni két szoba. A szobák egymásba nyíltak, így aki a belső helyiségbe volt idézve, annak át kellett mennie az első irodán, akárki is volt ott. Irén már reggel fél kilenckor a folyosón ült egy széken. A gyámja, Karola, húsz perc múlva érkezett.

- Milyen ruhába vagy már megint?
- Köze?
- Beszélj tisztességesen velem!
- Miért ki maga? Maga nem az anyám!
- Na, az anyád, mondhatom, éppen azért vagyok itt, ugye tudod, mert anyádra nem lehetett ráhagyni már a dolgokat. Iszik és csavarog.

Irén felpattant ültéből, a hátizsák fülét szorongatta és a hivatalnok elé lépett. A hivatásos gyámja, festett vörös, nagy körmökkel, testére feszülő, sárga ruhában egy lépést hátrált.

- Hagya anyámat! Ha rosszat mer mondani róla megkeserüli!
- Na, csak csendesen, nyugodj meg!
- Nem nyugszom meg, ne dirigáljon nekem. Maga nem tud semmit, magának csak a körömlakk meg a botox a mindene. Anyám ezerszer jobb, mint maga!
- Csak ülj ott, majd szólunk – mondta Karola, és bement a hivatali helyiségbe. Pár perc múlva kijött.
- Most mondd, nem is miattad kellett bejönnöm.
- Ki kérte, hogy jöjjön be?
- Tudhatod te is, ez kötelesség.
- Az kötelesség.
- Nem jókedvemből csinálom ezt, te is tudod. Figyelni kell rád, ez a dolgom.
- Nem a maga dolga az én életem.
- Mi van a herceggel?
- Nincs semmiféle herceg.
- Nekem ne mondd, a kollégiumban mondták.
- Rohadt áruló mindenki. Ki mondta?
- Mindegy, akárki is mondta. A herceg rendes gyerek, rendes család.
- Nem úgy mint a miénk ugye? Alkesz anya, drogos tesó. Karola leült és kicsit töprengett, mielőtt megszólalt.
- Tudod te, hogy a testvéred gyereket vár?

Irén nem felelt azonnal. Meglepte amit a nő mondott neki, a nővére nem szólt erről, pedig találkoztak két naponta, három naponta. Miért nem szólt?

- Naná, hogy tudom – válaszolta.– Én mindent tudok róla.
- Jó.
- Ezért vagyunk itt ma?
- Ezért. Anyádnak is jönnie kell, nem tudod hol van?
- Nem, nem tudom, biztos vásárol, vagy valami.
- Két hete nem ment be a munkahelyére.
- Biztos beteg.
- Mikor voltál nála?
- Tegnap.
- Ne hazudj, tegnap nem voltál.
- Megint okoskodik, de tegnap voltam, este. Kimentem a temetőbe délután, aztán odamentem.
- És, beszéltek?

Irén megint hallgatott. A hátizsákját forgatta a lába mellett. Nem beszéltek. Az anyja ruhába feküdt az ágyán, erős pálinka szaga volt, néha nyugtalanul horkantott, és fordult az ágyon. Aztán elcsendesedett. Irén elmosogatott, hetes szennyes edény állt a mosogatóban. Néhány konzervdoboz is ott volt felbontva, félig kiürítve, a kenyér az asztalon száradt. Kitakarított, felmosta a konyhát. Leült kicsit a konyhaasztal mellé, elszívott egy cigarettát. Az anyja nem ébredt fel.

hagyott neki egy cetlit a kávéfőző mellett: –" reggel gyámügy", de nem volt benne biztos, hogy az anyja megtalálja.

– Nem mennél el érte?

Irén leült, megrázta a fejét. Karola közelebb ült hozzá, és átölelte. Ott ült a két nő a hivatalban a folyosón és várták a csodát, amiről mindketten tudták, hogy soha nem jön el. Karola már tapasztalta, Irén, mert okos volt tudta, hogy így lesz. Tudta azt is, hogy neki ez sok, még csak tizenhét éves, nem veheti nyakába az anyja és a testvére életét, nem találhat megoldást erre. Ezért is szólt Ivánnak, elváltoztatva a hangját telefonon, és ezért is akart vele találkozni személyesen is. Családot keresett, de csak egy halott mostohaapát tudott, akihez virágot lehet vinni.

Elhúzódtak egymástól. Karola lement kávé inni. Irén várt, amíg megérkezett Krisztina, és egy óras késéssel az anyjuk is megjelent.

Raport

Irén az apja lakásában ült és várta, míg hazaér. Főzött egy teát, megitta, majd elmosogatta a bögrét.

Apja rendelte ide. Nem szokásos módon tette, olykor, ha felhívta annyit mondott:

– Majd gyere fel, ha erre jársz.

Most nem:

– Légy itt kettőre!

Ki tudja mit akarhat. Fél három is elmúlt, amikor az apja berobogott. Levetette magát az ágyra, leült, hátra támaszkodott, lerúgta a cipőjét.

– Micsoda esténk lesz megint, a Gizi beteg, a Józsi be van rúgva már most, a Feri elment Pestre, két fejjép behalt, és nekem premiért kell csinálnom ma este ezzel a truppal. Tudod, hogy anyád első pasija lejön a városba? – minden átmenet nélkül kérdezte ezt, még a hangsúlyt sem tette máshová, majdnem kiáltott.

– Nem, azt se tudom ki a pasija.

– Ne hazudj nekem, tudom, hogy kijársz a temetőbe a nagyfater sírjára. Nem rokonod, tudod ugye?

– Tudom. Mondj jobb rokont. Hol a te apád?

– Nem itt születtem, az ország másik végén van eltemetve, oda is elmennél?

– Elmennék, ha lehetne. Bárhová elmennék.

Elemér megvakarta az orra tövét. Húsos kezével végigsimított az orrán, az arcán, majd úgy nézegette a kezét, mintha vért kellett volna azon találnia, és most csodálkozott, hogy nem volt véres a keze.

- Ezt hogy érted?
  - Mindegy.
  - Na, szóval ide jön ez az ember. Mit akar szerinted?
  - Honnan tudhatnám?
  - Mondd csak, nem te hívtad véletlenül ide?
  - Dehogya. Azt se tudom, hogy léteznek.
  - Na, jó. Légy óvatos, biztos találkozni fogtok. Nem akarom, hogy titkokat fecsegy el neki.
  - Milyen titkokat?
  - Hát a nővéred. Na, tudod nyilván, nem kell azt neked mondani.
  - Nem fogok vele találkozni.
- Kinn nyílt az ajtó, nem kopogtak és nem csengettek. Aki jött, annak kulcsa volt. Anasztázia érkezett.
- Még nem vagy készen? – kérdezte, a férfira nézett. – Igyekezz, nem szeretek késni.
  - Megyek, megmosakszom – furcsa mód, ismét zavarba jött a férfi, mintha rajta kapták volna valami titkos dolgon. Kiment.
  - Szerbusz – köszönt Irénnek. Leült, lábát keresztbe vetette, megigazította a haját. – Mire készülsz?
  - Semmire.
  - Nézd, beleavatkozhatok dolgokba, nem mondom, hogy ne tedd, lehet, hogy elég felnőtt vagy már. Sőt, biztos vagyok

benne, hogy elég felnőtt vagy. De légy körültekintő. Váratlan dolgokra képesek az emberek, ha sarokba szorítják őket.

– Ivánra gondolsz?

– Elsősorban nem, inkább anyádra, talán és Krisztára.

– Figyelni fogok.

– Rendben – mondta Anasztázia, mintha csak egy rendelést nyugtázná, vagy egy üzenetet kellene átadnia, nem látszott nyugtalannak. Irén még soha nem látta a nőt nyugtalannak.

– Rendben – mondta ismét, merően a lányra nézett, mint egy vizsgálóbíró, a veséjébe látott. – Láttam ma a Herceget. Kicsit zilált volt. Találkoztatok?

– Igen – Irén elmosolyodott. – Igen.

– Hát csak figyelj. Az apádnak mondd meg, a cukrászdában várom, nem ülhetek itt tétlenül naphosszat, és különben is veled akartam találkozni.

– Megmondom.

Anasztázia elsurrant, eltűnt, mint egy angol macska egy angol regényben. Irén várt egy kicsit, és ő is elment. A fürdőből erős bariton szólt, Elemér énekelt.

Egy délután, ami sorsfordító lesz

Iván a névjegykártyát forgatta a kezében. Nyilvánosház, vagy inkább nyilvános lány. Amikor felhívta a számot, egy közömbös férfi hanggal beszélt. "Igen, egy óra múlva, igen egy órára, nem semmi extra, igen 30.000,- Ft" – letették. Leült, megnyitotta a netet, de nem tudta figyelmét sokáig fenntartani, megnézte a levelezését, és válaszolt két emailre részletesen, leginkább azért, hogy elüsse az időt. Kiment, főzött egy kávé. Gondolkodott egy konyakon, de meggondolta magát. Leült a fotelbe, kibámult az ablakon. Ősz van – gondolta – jelentős megfigyelés – gondolta még. Zavarban volt, de nem úgy, mint egy kamaszfiú az első csók előtt vagy után, hanem feszültséget érzett, és előre átélte azt a kínos csendet, ami akkor következik majd be, ha a nő belép a szobába, és leveszi a kabátját, körülnéz, és azt mondja, "hol csináljuk". Ivánnak nem volt idegen a helyzet, máskor is előfordult már, hogy így találkozott nőekkel. Nem nagyon gyakran, olykor, gondolatban mintegy mentegelve magát, várakozott. Ma rossz előérzete volt, nem tudta megmondani miért. Nem a találkozástól tartott, az rendben lesz, ahogyan szokott, valami más foglalkoztatta. Már-már lemondta a lányt, de akkor csengettek. Ment ajtót nyitni, a zárral sokáig elvacakolt.

A nő az ajtó előtt állt, háttal neki, magas, karcsú lány, rövid, szőke hajjal. Megfordult, és Iván felismerte, Anasztázia volt. A nő ránézett, egy pillanatra mintha felismerés futott volna át az arcán, de utána ismét közömbösre váltott, majd üzleti mosolyra.

– Szervusz. Bejöhetek?

Nem adta semmi további jelét, hogy felismerte Ivánt, egészen nyilvánvaló volt, hogy fel kell ismernie. A nő belépett a szobába, kezításkáját az asztalra tette, levette a felsőjét körülnézett és megkérdezte:

– Hol csináljuk?

Iván, egyáltalán nem értette a helyzetet, teljesen elbizonytalanodott, hogy ő tévedne, vagy hogyan lehetséges, hogy a nő nem ismeri meg és a következőt mondta:

– Iván vagyok, és ott gondoltam – mutatott az ágyra.

A lány kicsit, egészen kicsit elmosolyodott, majdnem igazi mosoly volt, a helyzet groteszksége miatti jelzés a világnak, minden lehetséges, ez is, és kezet nyújtott:

– Anasztázia – majd hozzátette – grófnő.

Az ágyon csinálták, és a férfi megkapott mindent, amit remélt vagy egyáltalán gondolt arról, milyen, ha fizet egy nőnek azért, hogy ágyba kerüljön vele. Anasztázia a fürdőbe ment, felöltözve jött ki. A pénzt még az elején eltette. Odalépett az ágyban fekvő Ivánhoz.

– Ne kelj fel, kitalálok – és megsimogatta a homlokát.
Egy pillanat alatt tűnt el a lakásból, az illatát otthagya.

Iván felkelt, kávéét ivott, és most ivott egy konyakot is, nem mérlegelt, kitöltötte és lehajtotta. A nappaliban a könyvszekrény előtt állt meg egy pillanatra. Az első könyv, ami a szemébe ötlött ez volt: Anasztázia grófnő. Nem nézte meg ki írta. Megborzongott, majd ő is a fürdőbe ment, ahol hosszan tisztálkodott, borotválkozott, fogat mosott, zuhanyzott, majd ismét zuhanyzott. Amikor törölközőbe csavarva kijött a szobába megszólalt a telefon.

– Halló – szólt bele.

Csend, de a vonal másik végén lehetett hallani a lélegzést.

– Halló – mondta ismét, majd várt.

– Gyere haza!

Csend, letették.

*

A ház előtt Anasztázia intett a lánynak, aki egy fekete Audiban ült. Ő vezette. A lány visszaintett, Anasztázia a kocsihoz lépett, a lány lehúzta az ablakot.

– Tessék – mondta Anasztázia, és odaadta a harmincezer forintot.

A lány szétcsúsztatta a bankjegyeket, meggyőződött arról, hogy mind megvan. Ez tetszett Anasztáziának.

- Rendben volt? –kérdezte a lány.
- Eléggé.
- Nem szállsz be? Lenne jövőd. Látod, nem vagyok irigy.
- Nem, kösz. Megvan a saját mesterségem.

A lány vállat vont, sebességbe kapcsolott és elhajtott a híd irányába.

Irén és Krisztina, Csokonyrád

Az ajtót kulccsal nyitotta ki, annak ellenére, hogy nem itt lakott. A szobából gyereksírást hallott, benézett, de csak a kislányt látta az ágyában, aki torkaszakadtából üvöltött. Odalépett a gyerekágyhoz és karjába vette a kicsit, ringatni kezdte.

- Jól van, már itt vagyok, minden rendben, ne sírj. Ne sírj, jön a mami.– Megemelgette a kislányt, a hóna alá nyúlt, megforgatta. A gyerek rövidesen abbahagyta.
- Add ide!
- Csak csináld, amit kell, már itt vagyok. Majd játszunk valamit. Igaz Zsu, majd játszunk.
- Ne hívd Zsunak, nem szeretem.
- Nem baj, én szeretem, meg Zsut is szeretem. Nagyon szereti Zsut a keresztanyja. Igaz?
- Na jó, csinállok valami kaját. Eszel?

- Persze, salátát?
- Nézek valamit.

Irén és a kislány bennmaradtak a szobában. Kis lakás volt, egy szoba–konyha, pár bútor, a gyerekágy, egy szekrény. Régi dolog, a hetvenes évek fényezett bútorai. Járt a lakással. Letette a gyereket a kiságyba, elé guggolt, fogta a rácsot, bekukucskált, rámosolygott. A kislány követte a szemével, figyelt, ahogyan a gyerekek figyelnek. Itt a környezetét, éberén és élénken figyelte, ki mit tesz, mit mond, és utánozta a gesztust, a mozdulatot, egyre tökéletesebben, és egyre pontosabban használva az eszközt sajátjaként, saját érzések kifejezésére, saját akarata megmutatására.

Irén felállt és a dohányzóasztalhoz lépett, nem keresett semmit, soha nem szokott kémkedni vagy kutatni a nővére holmijában a titkai után. Egy könyvet emelt fel, megnézte a címét, belelapozott. A könyvből egy cédula hullott ki, Kolozsy Iván este hat, Róza P. Ez volt a cédulán. Gyorsan döntött.

- Szia Zsu, majd jövök!

A konyhába ment. Krisztina a salátás tálba halmozott zöldségekre öntötte éppen a balzsamecetet.

- Csak nem mész?
- De, eszembe jutott valami, a herceg a mozinál vár.
- Mintha valaha is zavart volna, hogy várnak rád.

- Hát ma zavar– mondta, belekapott a salátába, egy zöld levelet kivett belőle, bekapta, ropogtatta. Közben pusztit nyomott a testvére arcára.
- Szét ne csöpögtesd nekem.
- Ó a vénkisasszony, na, nézd csak, de megpolgárosodtál. Krisztina lehajtotta a fejét.
- Jaj számár, tudod, hogy nem úgy gondoltam. Szeretlek, Vigyázz magadra.
- Te, hát ne menj el. Most akartalak megkérni, vigyázni kéne a kicsire, de összekevered az embert.
- Nem tudok nővérkém, ma nem, mennem kell! – Már ott se volt.

Nem említette neki, hogy kereste Kolozsyt, ez Irén saját kezdeményezése volt. Korábban már mondta az anyjának, hogy elő kell keríteni a férfit, Krisztina apját. Irén már nem először kísérelte meg számon kérni rajta saját és a nővére életét. Nem járt sok sikerrel. Az anyjuk saját életével sem tudott elszámolni. Ködös félhomályban élt hat éve, vagy régebben. Az ital ejtette fogságba.

Miután Irén elviharzott, Krisztina a salátás tállal bement a szobába. Hosszú ujjú pólóban volt, mindig ilyet viselt, hogy eltakarja kezén a szúrásnyomokat, bár már nem volt rajta friss szúrás, de a régiek, mint égő vörös pöttyök borítják el az egész jobb és bal karját a véna körül.

– Magunkra maradtunk megint. – De ezt most maga sem gondolta komolyan.

Kórházban – Budapest

Vajon süttött-e a nap a nagyapja halálakor? – Ez jutott Iván eszébe. Mindegy, süttött-e vagy sem, a kórháznak abban a részében, ahol az öreg asztalos haldoklott, aligha jelentett volna bárkinek is vigaszt, vagy bármi barátságos érzést a bágyadt októberi napsütés. A nővéreké halkan jártak–keltek, szertartásosan, komolyan, mintha máris halott volna a szobában. Iván négy krémest hozott barna papírcsomagolásban, a selyempapír már átázott itt–ott a krémes habjától. A folyosón, ahogyan lépkedett, óvatosan benézett a kórterembe, tartva attól, ami kéretlenül és illetéktelenül elé tárulhat, a kiszolgáltatottság jegyeitől, a betegségtől meggyötört testek látványától. A nyolcas teremben megtalálta a nagyapját. Az ablak melletti ágyon feküdt, negyed magával a teremben. Egy nővére – Iván ismerte, Mária, fekete hajú, erős, komoly teremtés – épp mellette állt, és az éjjeliszekrényre tette a vesetálat, benne az imént beadott injekció lefűrészelt végű üvegcséjével. Iván tétovázva állt meg a nagyapja ágya mellett. Az öreg aludt, legalábbis a szeme csukva volt, nehezen, szagatottan

lélegzett, és Iván biztosra vette, hogy a krémes nem volt alkalmas ajándék ide a belosztályra, a haldoklók szomorú termébe. A nővérke gyakorlott mozdulattal elvette tőle a csomagot.

- Majd hazafelé odaadom – mondta.
- Nem, tartsa csak meg, egyék meg – mondta Iván. Zavarban volt.

Ez járt a fejében, amikor a barátját látogatni ment a Lászlóba. Nem változnak a dolgok. Csend, kórház szag, talán karbol, valahol olvasta karbol és éter. Harminc éve nem használnak étert az altatáshoz. Akkor talán más. Jellegzetes az orrába, hajába, ruhája ujjába lopakodó, napokig kikergethetetlen szag ez. Vegyszer-félelem negyven-hatvan arányban. Most nem hozott krémest. Egy szatyorban pár szem almát hozott. Elegendő lesz azt gondolta, a látogatás a fontos. A barátja kint ült a folyosó kiszélesedő részén, amit közösségi térként használnak a kórházak. Van néhány pad, egy asztal, három-négy szék, két polc, a polcon könyvek. Futólag oda tévedt a tekintete: Fejes Endre – Rozsdatemető. No igen, rozsdatemető, a rozsdaövezetben. Endre – éppen így hívták a barátját is-, műszerész volt, most szemműtétre várt. Ott ült a polc mellett, csíkos köntösben, lábszára fehéren világított ki a szürke pamut pizsamából. Otthon soha nem vett volna fel ilyen ruhadarabot az biztos, ezt csak a kórház elveszettsége

tudja megtenni akárkivel is. Vele is, gondolta Iván, vele is ez történt. Parkolópálya, mellékvágány, ha nem éppen holtvágány.

– Hogy vagy?

– Jól köszönöm – mondta Endre és a TV-t nézte, hunyorgott, remélve, hogy elmúlik magától a nyavaja és nem kell megoperálni.

– Az jó.

– Ja, jó. És te?

– Megvagyok. Elutazom.

– Hová?

– Meg kell találnom valakit.

– Hát, ha biztos vagy benne.

– Igen, mennem kell.

– Mit hoztál?

– Almát.

– Hmmm. Jó, kihoznád a kést az ágyam mellől.

– Nem a lábad operálják. Most menjek be és nézzek meg egy csomó félpucér öregembert?

– Gyáva vagy, amúgy jogos – mondta Endre és elment a késért.

Iván megint a könyvespolcot nézegette: Fejes, Illyés, Heine, Mann, Brecht. Ki hozza ide ezeket a könyveket? Sorba rendezte magasság szerint.

Itt a kórházban nem sok tennivaló akadt, és nem is erre mondta a mama, hogy ne tétlenkedjen. Hiszen itt van teendő, itt a látogatás a teendő, a krémes behozása, nagyapja szagotott lélegzetének hallgatása. Néha megtörölte a nagyapja ajkát egy nedves törlőkendővel, majd arra gondolt, hogy milyen íze lehet a törlőkendőnek. Úgy vélte nem jó az íze, így elment és megnedvesített egy zsebkendőt, amivel ismét letörölte nagyapja ajkát. Iván nagyapja nem tért magához, nem ébredt fel, ahogy a nővérke finoman mondta. Iván szinte biztos volt benne hogy nagyapja nem alszik, hanem önkívületben vár valamire, ami majd bekövetkezik, amikor bekövetkezik. A nagyapját csak ő látogatta, mint egyedüli élő a családból.

Ez járt a fejében, amíg a könyveket rendezte.

Endre visszatért. Leült, kilátszott fehér lábszára, egy papírtálcára meghámozott egy almát úgy, hogy a héja egyben maradt.

- Na, mit szólsz?
- Király vagy.
- Mikor utazol?

Iván azt hitte a másik vagy elfelejtette, vagy elejtette a témát.

- Ma este, hazamegyek még a csomagomért, pár napig leszek el, megyek a Keletibe.

- Jó, az jó.
- Be vagy tojva?
- A fenét, a doki nagyon jó. Vakon megbízom benne. Nevettek a régi viccen. A nevetés kissé reszelős lett.
- Mit is mondtál hova mész?
- Megkeresek valamit, amit huszonöt éve hagytam el.
- Magadat?
- Olyanforma, igen. Ráhibáztál.

Nem maradt sokáig, a lényegét megbeszélték, most nem akartak többet mondani. Majd ha visszajön, otthon megkeresi a barátját. Isznak két sört vagy hármat.

Hazament és magához vette a csomagját, amit már összekészített a látogatás előtt.

Vonaton

A vonaton utazott, zötyögött a váltóknál himbálódzó kupé ülésén, a másodosztályon. Nem lehetett dohányozni, ezt nehezen vette most, már másfél órája ment a vonat és azóta nem gyújtott rá. A vonat régmódi kocikkal üzemelt, talán egy szárnyvonalról ismét üzembe állított szerelvény volt. Újra forgalomba vitték, kellett a kisegítés. Talán. Talán mindig is erre járt ez a kocsi, és erre is fog járni. Zöld, műbőr ülések – a műbőr helyenként cigarettával kiegészítve, megolvadt, fekete

foltokkal tarkított volt. Négy ülés hely egymással szemben, felettük csomagtartó, egy rövidebb a kalapnak, egy hosszabb a bőröndnek.

Az ülések szélén a lehajtható bakelit karfánál alumínium hamutartó voltak, a rögzített kartámaszoknál beépített, kibillenthető hamutartók, már jó ideje használaton kívül. A szag nem múlt el. Változhatott a világ és a szokások, de a négy ülésen kettesével, egymással szemben, feltett lábbal, hanyatt dőlve, felszínes álommal alvó és hosszú órákat utazó emberek szaga, a kabátok ázott macska szaga, keverve a Kossuth cigaretta maró füstjével és hideg keserű szagával itt maradt. Ehhez nem elég ablakot nyitni, nem elég a műbőrt áttörölni mosószeres ruhával, ehhez olvasztótégely kell, ezer fok, ami feloldja és elnyeli a szagokat, amik felhalmozódtak itt, és persze az időt, amiben felhalmozódtak.

Aki vonattal utazott, akkora bőröndöt vihetett, amibe belefért az egész élete és feldobhatta a felső polcra. Soha olyan magasan életek nem voltak még, azoké semmiképp, akik a vonaton utaztak a határ mellől Budapestre, vagy mint most Budapestről a keleti határ mellé. Már nem volt bőrönd, csak hátizsákok. Nem kell már nagy csomaggal utazni, elég egy bankkártya. Az emberek nem visznek sok holmit, pár napig vannak csak itt vagy ott. Kevesebben utaznak már vonattal, az autó kényelmesebb.

Iván mégsem autóval indult útnak a hívásra: “Gyere haza!” – ennyi hangzott el a telefonban –, hosszú hallgatás után.

Ivánt tudta, hogy a lánya az, pedig nagyon régen hallotta a hangját. És elindult. Nem várakozott. Talán elindult volna magától is, hívás nélkül is, korábban is, ha nem a sértettség, szégyen, kudarc érzése hatotta volna át minden alkalommal, amikor emlékezetébe idézte a lányát és a lány édesanyját. De most nem rájuk gondolt. A vonatút apját idézte fel, a katonát, akit otthagyt a határszélen, amikor feljött Pestre tanulni. Amikor az apja elkergette, mert olyan nőbe szeretett bele, akibe nem lehetett, és aki nem is szerették viszont. Aki gyermeket szült neki, de nem szerette soha. Nem tehetett erről, nem tudott szeretni – gondolta Iván –, vagy én nem tudtam eléggé szeretni. Sem őt, sem mást. Az apja katonatiszt volt.

- Nem veheted el.
- Nem is jön hozzám.
- Megtiltom!
- Nem érted, nem jön hozzám!
- Dehogynem, menne hozzád.
- Kérdeztem, azt mondta menjek a fenébe, semmi közöm hozzá, baleset volt.
- Nem lehetsz ilyen felelőtlen.

– Mit akarsz akkor? Elvehetem, nem vehetem el, mintha te tudnád, hiszen anya is itt hagyott, aztán meg inkább meghalt. Te csak tudod, milyen a házasság.

Ekkor megütötte erősen, nyitott tenyérrel, kétszer, gyorsan egymás után. Módszeresen, szabály szerint, hiszen szabály szerint élt. Ő legalábbis azt hitte. Szabály szerint is halt meg, tiszt és úriember volt. Persze, a töltött fegyvert a szívének szorította és meghalt. Iván szemében nem volt hős, bár szerette az apját, de amikor a halálhíre jött, haragudott, hogy ezt tette. És haragudott azért is, mert az apja látta az unokáját, ő meg nem találkozott a saját lányával. Képet kapott róla, azt is az apja küldte. “A gyerek” felirattal meg egy évszámmal feljegyezve a fekete–fehér kép hátuljára. A “gyerek”. Hát halj meg akkor – gondolta Iván, amikor a hírt hozták. Halj meg, sárga virág nőjön a sírodon.

A papra csak nagysokára figyelt fel. Két üléssorral tőle foglalt helyet, menetiránynak háttal ült, az ülések közötti folyosó mellett. A papi gallért vette észre, fekete öltöny, fekete ing és fehér gallér. Fiatal ember volt, már kopaszodóan, afféle falusi fiú, aki megkapta az elhívást, és alávetette magát mindannak, ami ezzel jár.

Iván kis habozás után felállt, és odament a paphoz.

- Megengedi?
- Persze, foglaljon helyet.

- Megengedi, hogy beszélgessek Önnel?
- Nem kell engedélyt kérnie, ha beszélgetni szeretne és én kapcsolódni tudok a beszélgetéshez, akkor beszélgetni fogunk.

A hangja iskolázott volt, határozott, de egyben szelíd is. Nem mondta, hogy nem fog beszélgetni, el sem utasította Ivánt, de voltaképpen nem is biztatta arra, hogy belefogjon bármibe is, amit gondolt elmondani. Barátságos volt, de távolságtartó.

- Hogyan szólíthatom?
- Nem fontos, ahogyan a szájára jön.
- De mégis hogyan? Atyámnak, vagy tisztelendő úrnak?
- Katolikus pap vagyok, de nem a megszólításon múlik. Ha akarja akár szólíthat tisztelendőnek, a hivatásom okán, vagy atyának az egyházam elnevezése szerint. Ön elég idős már ahhoz, úgy értem elég tapasztalt, hogy tudja mi a helyes megszólítás, vagy mit szeretne alkalmazni, felteszem élete során találkozott már pappal. Egyébként Ferenc vagyok.
- Igen, bemutatkozom én is. Kolozsy Iván.
- Örvendek.
- Mit gondol, miért akarok beszélgetni Önnel?
- Nem tudom, talán szükségét érzi, hogy valakivel, egy idegennel beszélgessem, bár ezt megtehetette volna valaki

mással is, így valami többről lehet szó, ami feltehetően papi mivoltomhoz kötődik.

- Úgy van. A hitemről szeretnék beszélgetni Önnel.
- Komoly téma.
- Komoly. És talán nem is pontosan írtam, le, a hitem hiányáról akarok beszélni.
- A semmiről? Hogyan gondolja?
- Vizsgáztat?
- Emlékeztetnem kell, ön jött ide hozzám. Eddigi három kérdése valójában kötekedésnek minősülhet. Kérem, döntse el mit szeretne, ha mondandója van egy pap számára meghallgatom, ennek ellenére. Ha beszélgetni szeretne Kovács Ferencsel, bár a gallért nem veszem le, de szívesen beszélgetek úgy is, akármiről, amiről az ember szoktak.
- A nőkről?
- Azt gondolja, zavarba hoz, de nem. Igen, a nőkről is beszélgethetek magával.

Nem egyszerű falusi fiú, aki megkapta az elhívást. Pontosán fogalmaz és rendkívül határozott, meglehetősen elutasító. E mögött a viselkedés mögött évszázados, úri nyugalom és a biztonság tudata áll, tanultság és magas intelligencia. Ilyen a magyar föld zsellér-verte vidékein kevés akad, ha akad egyáltalán, nem észbeli képességek hiánya, lehetőség hiánya miatt inkább. A parasztember mindig tart

valamitől, a hólnaptól, az időjárástól, az uraságtól, Istentől. Kiszolgálja mind, de nem hisz bennük tiszta szívvel.

– Ajánlok valamit – mondta a pap. – Gondolja át ismét, mit akart mondani. Miért tartja szükségesnek, hogy beszéljen velem valamiről, amije magának nincs? Beszélgetésünktől várja talán, hogy legyen? Vagy csak olyan helyzetbe akar hozni, amivel érzékelteti, hogy amiben én hiszek ostobaság? Miért kérdőjelezi meg előre a másik hitét, és azt amiben hisz? Kínos kérdésekkel saját fontosságát vagy tisztánlátásának érzését akarja hangsúlyozni, vagy éppen ellenkezőleg a félelmét valamitől, amit nem is ismer, és mégis tart tőle valamiféle előfeltevés alapján?

Hallgattak. Iván hátradőlt. Úgy tűnt kissé megnyugodott a kezdeti izgalom után, és rendezte a gondolatait. Maga sem tudta miért jött ide, vajon mire adhat választ ez az idegen pap. A megrázkódtatások megrázkódtatások maradnak, elsimítani nem fogja néhány szó, és valóban, jól mondja, csak akadékoskodás a kérdések sora, nem keresés.

– A katolikus vallással az első találkozásom egy temetés volt. Négy éves voltam – kezdett bele.

A tisztelendő ugyancsak hátradőlt és figyelmesen hallgatta Ivánt.

– Egy temetés, ami rendkívül díszes körülmények között zajlott le, a ravatalon egy nyitott koporsó állt, a hatvanas évek végén járunk, akkoriban ez volt a közmegegyezés alapján elfogadott legszebb temetési forma, tehát nyitott koporsóban feküdt egy férfi öltönyben, mozdulatlanul. Messze álltam, az arcvonásait nem tudtam kivenni. Körülötte sok ember feketében, sokan zokogtak, sírtak. Gyerekek is voltak, akik közel álltak a ravatalhoz, ők nem sírtak, de rémültek voltak. Megérkezett egy díszes, fehérbe öltözött férfi, olyan ruhát korábban soha nem láttam, nem is értettem mi ez. Nem hasonlított sem a szüleim ruházatra, se a mesekönyvek rajzaira, ahol pedig hindu herceget is láttam, ők sem ilyen ruhát viseltek. Jött ez az ember, mögötte más emberek, kezükben egy tárgyat lengettek láncon. A szag émelyítő volt, fojtogató és mindörökké összekötötte bennem a temetéssel, amit láthatóan, én magam is éreztem, a végletekig elvitt fájdalom volt. Az ember – a pap – beszélt majd énekelt, és nekem borsódzott a hátam, és libabőrös lett a karom. Majd ismét énekelt, fájdalmas dalt, bár a szöveget alig értettem. Majd lezárták a koporsót, és egy gödörhöz vitték. A tömjén szaga keveredett a fenyőkoszorú ugyancsak émelyítő gyanta szagával, és félelmetes volt az egész vonulás valahová, a gödörhöz. Majd a koporsót a földbe tették, és betemették. Hallottam a rögök tombolását a koporsón. Nem értettem

semmit. Majdnem elfutottam, mert nem bírtam tovább a félelmet és a fájdalmat, amit éreztem, ami a többi emberből áradt. A papból nem. Ő tisztán és pontosan uralta a helyzetet, a szituációt, mintha maga rendezte volna meg. Az első találkozásom tehát a csontig ható félelem, már–már iszonyat. Ez azóta semmit sem oldódott. Jártam templomba többször, és a pap díszes ruháját a halállal kapcsoltam össze. És az ott elhangzó szövegek csak erősítették ezt bennem. Nem találtam értelmét.

- Értem – mondta csendesen a pap.
- Később sem kerestem a közelséget sem a vallással, sem semmiféle egyházzal. Nem mondhatom, hogy távolabbra kerültem, hiszen soha nem kerültem hozzá közel.
- Nem tudok segíteni Önnek, itt most semmiképpen sem. Hosszú beszélgetések kellene ahhoz, hogy egyáltalán ez az érzése feloldódjon és akkor még nem a hitről beszélek, csak a félelemről.
- Nem tanácsol semmit?
- Éljen, ahogy lehet. Ha maga nem rossz ember, akkor így is lehet élni. Maga nem Istent keresi, maga önmagát keresi.
- Mégis, valamit mondjon. Hogyan oldhatom fel a félelmet?
- Ha megtalálja egyiket, meg fogja találni a másikat is. Mást nem mondhatok.

- Nem sok.
- Mit várna? Mondjam azt, hogy nem vagyok igazán hívő? Hiszen pap vagyok. Mondjam azt, hogy az én hitem is változó intenzitású, olykor gyengébb, olykor erősebb? Mondjam azt, hogy bízzon és kérjen és adatik? Mire menne ezzel?
- Talán.
- Nincs külső válasz, maga valami mást keres, ha keres egyáltalán valamit. Remélem igen.
- Amikor apám meghalt, azt mondták megváltás neki a halál. Rohadtul tévedtek, a halál soha nem megváltás. A halál, halál.
- Lehet, hogy igaza van.

*

A pap két állomás múlva leszállt. Iván az ablakból nézte. A fiatal tisztelendő lehajtott fejjel ment a kijárat felé, kezében a kezitáskája. Nem nézett fel, és nem kereste a tekintetével Ivánt.

Egy nagyobb állomásra értek. Iván kiment a feljáróhoz, és kinyitotta azt az ajtót, ami nem a peronra nyílt, hanem hátra a másik sínpárra. A sínek mögött is peron volt, de leszállni nem lehetett. A peronon egy padon egy nő ült, miniszoknyában, túlzó sminkkel. Előtte egy idősebb – Ivánnal

egyébként egykorúnak látszó, ötvenes – férfi állt, erősen ittas volt. Mellettük egy fiatalember, egyszerű ruhában, szegényesen öltözve, kicsit távolabb egy lány. Iván nem hallotta jól ami történik, csak látta, mint egy árnyjátékot kísérete figyelmem az eseményeket, vagy inkább, mint egy pantomim játékot. Az idősebb férfi a nőhöz lépett, lehajolt hozzá, mondott neki valamit, közben a belső zsebébe nyúlt. Rajta öltöny volt, nyakkendővel, lábán rendes bőrcipő. A zsebéből elővett egy köteg pénzt, többet, mint amit az ember indokoltan magánál hordani szokott. A nő felé legyintett, a nő elfordult, valamit mondott a szája sarkából. A fiatalember a férfihoz lépett, megrántotta a kabátját, maga felé fordította, és megütötte. Ökölrel, egyszer, nyersen. A férfi a földre esett. A lány, aki eddig távolabb állt, a fiúhoz lépett, a férfi és a fiú közé állt, és magyarázott valamit, amíg a fiú farmerdzsekije hajtókáját rángatta, közben a nőre nézett. A nő nem figyelt rájuk. A nő Ivánra figyelt, tekintete kihívó volt, nyílt, egyenes. Iván intett neki kissé bizonytalanul, mint régi ismerősnek szoktak. Közben elindult a vonat és a néma csoportkép ott maradt a peronon.

Már este volt, amikor megérkezett a városka állomására, ahová indult.

Sakkparti – közbjáték – , Csokonyrád

A pályaudvarról a szállodába ment. Háromszintes épület a belvárosban. Iván nem sok csomaggal érkezett. Leszállt a vonatról és taxi után érdeklődött, de ez csak afféle nagyvárosi megszokás volt. Itt nem kellett taxi ahhoz, hogy a belvárosba jusson az állomástól. Három háztömb volt összesen a távolság. Elindult. Az utcák eleinte ugyan nem, de pár lépés után ismerősként simultak a lábai elé. A város élete láthatóan mozgalmas volt, sokan jártak az utcán. A cukrászdák, pizzériák, kisebb és nagyobb boltok. Áruházak megteltek emberekkel, diákokkal, fiatalokkal, középkorúakkal. Nézte az embereket, talál-e ismerőst. Nem volt ez lehetetlen, mert valóban húsz éve nem járt a városban, de húsz év nem annyira nagyon nagy idő, aki akkor volt harminc most ötven, talán a testalkata változott, ha férfi, akkor talán kevesebb a haja, de a jellegzetes formája azért megmaradhatott, hajviselete, grimaszai, úgy, ahogyan annak idején megismerte. Ez így van, mindenki olyannak marad meg bennünk, mint amikor megismertük, csak ha nagyon nagy az eltérés, akkor csodálkozunk rá, hogy megöregedett. De nem volt senki ismerős, így csak ment míg el nem ért a

szállodáig. Nem volt neve a szállodának, csak ez "Hotel", ki tudja miért.

A recepciósnak nem nézett rá, írt. A pult mögött állt és valamit jegyzetelt. A hallban nem volt senki, csak Iván, és még sem figyelt rá a recepciósnak. Odalépett a pulthoz, és kereste azt a kis csengőt, amit ilyen helyeken lehelyeznek az asztalon éjszaka, ha érkezik a vendég, és nincs ott éppen senki, felhívhatja magára figyelmet. Most is ezen igyekezett éppen Iván, már emelte volna a tenyerét, amikor a recepciósnak felnézett és megfogta a csengő harangját, mielőtt Iván ráüthetett volna.

- Jó napot! – köszönt a fiatalember.
- Szobát szeretnék.
- Azonnal megnézem.

A kulcsokból, amik a fakkok előtt lógtak látható volt, hogy alig laknak szállodában. De a recepciósnak tüzetesen átnézte a számítógépén a helyeket, a foglalást, az üres és elfoglalt szobákat.

- Második emelet rendben? – kérdezte.
- Rendben – mondta Iván.
- Tessék a 214-es kulcs. A bejelentőt majd töltsse ki, vacsora hétkor, reggeli fél nyolctól.
- Köszönöm – mondta Iván és elindult a lépcsőn a szobája felé.

Gyorsan elhelyezkedett. A hátizsákot a szekrénybe tette, a zakóját a szék támlájára és ledőlt az ágyra.

Iván kinézett az ablakon, és nem látta a fákat, amint lombjuk hullatják. Nem látta a sárga törékeny öregasszony pergamen bőrére hasonlatos, erekkel átszótt, már alig élő levelek utolsó repülését. Nem látta az eget, nem látta a földet. Az ágyon feküdt, a városka szállodájának második emeletén, ruhában, csak leheveredett. Kezét a feje alá tette, a kispárnát összegyúrta, hogy kicsit magasabb legyen a feje, hogy kilásson az ablakon.

A lányára akart gondolni, felidézni az elmúlt időt, ahogy a lány felnőtt lett, és amit ő nem láthatott. Elképzelt dolgokat. Egy óvodai ünnepséget, ahol selypítve, az első fogak elvesztése miatt mondják a gyerekek a verset ragyogón. "Süss fel nap, fényes nap". Egy karácsonyra is szeretett volna gondolni, de ez nem sikerült. Elkalandozott, és már nem látta maga előtt lányát, amikor kicsi. Anasztázia járt már a fejében, egy kanapé, és a nő aranyló bőre, ahogyan besüt a nap. Úgy, mint itt, a fákon át, a függönyön át, az ablakon át, az ágyig, és beteríti Ivánt. Elaludt. Álmodott.

Hirtelen riadt fel. Már este volt, a szoba sötét, az utcáról alig szűrődött be fény. Felkelt, elzsibbadt a bal lába kicsit, megrogyott térdben, de nem esett el, az ágy szélén ült. Felkelt és kiment a fürdőbe, ivott egy pohár vizet. Sokáig folyatta a

csapot, hogy hidegebb legyen, de nem lett az. Megitta így is. Szája kicsit keserű volt, a délutáni cigarettáktól és a tegnapi sörtől. A feje is fáj, nyomott volt a kedélye. Próbált visszaemlékezni mit álmódott, de minduntalan Anasztázia képe tolakodott a gondolataiba. Megpróbálta elhessegetni, nem sok sikerrel. Kényelmetlen volt a nadrág, az ing, a zokni a lábán, az ágynemű gyűrött terítője. Kényelmetlen volt. A keze nagy lett, a karja petyhüdt, az arcán megereszkedett a hús. Diszkomfort érzés – gondolta. Csak ennyi. A délutáni alvás soha nem esett neki jól igazán. Elaludt, és fázósan ébred, fejfájósan, lelkiismeret-furdalással, hogy átaludt valamit, ami fontos lehet, átaludta a fénylő napot. Akkor aludt el délután, amikor előtte két nappal többet ivott a kelletténél. Vagy aznap délelőtt ivott egy fröccsöt, vagy sokat evett, vagy éjszaka nem jól aludt, vagy hosszú útról érkezett. Voltak gyógymódjai, az évek alatt megtanulta. Valamit erre, valamit arra, fröccsre fröccsöt, utazásra sétát, álmatlanságra sört. De van, amire nem volt gyógyszere. A délutáni alvás utáni fázós érzésre, a ruhában alvás kényelmetlenségére, és még valamire, amit meg sem fogalmazott magában, de most éppen erre kereste a gyógymódot. Itt a lakásától négyszáz kilométerre, egy majdnem teljesen ismeretlen kisvárosban, egyedül. És megint Anasztáziára gondolt, de most csak futó pillanat volt, mert

közben arra is gondolt, meg van-e még a mozi. Egy átsuhanó árny.

Kiment a teraszra és rágyújtott, hosszan szívta a füstöt, mélyen letüdözte. Kissé megszédült a füsttől és talán az oxigénhiánytól. A füstöt felfelé fújta hosszan, nyugodtan. Egy hangot hallott, bal keze felől.

– Átjön?

Iván a terasz korlátját nézte, és a másik távolságát méregette, odalépett és megrázogatta a kovácsoltvas rácsot.

– Mit csinál?

– Átmegyek.

– Ugyan már. Megyek, nyitom az ajtót.

Iván körbement, a folyosón át. Belépett a szomszédos szobába. Barátságos helynek tűnt, két lámpa sárgás fénye világította meg egyrészt az ágyat, másrészt a kis asztalkát, amelyen sakktábla állt. A levegőben könnyű parfüm illata szállt, az ágy kissé zilált. Más nem utalt vendégre, és arra sem, hogy itt volna még.

– Játszunk?

– Nem vagyok egy nagy sakkjátékos.

– Annyi baj legyen.

– Melyikkel lesz? – nyúlt Iván a táblához.

– Mindegy, de hagyja csak így őket, folytassuk onnan, ahol most állnak.

– Rendben – mondta Iván, és helyet foglalt az asztal mellett egy fotelben.

A fotel a hetvenes éveket idézte, csakúgy, mint a lakás berendezése. Félköríves, kagyló alakú támlája volt, egybeszerkesztve az ülőrészsel, négy lakkozott lábon állt, karcsú volt és légies, mégis biztonságos.

– Akkor én leszek a világos, rendben? – kérdezte a férfitől. A másik végigsimított kopasz fején, bólintott, és lépett egyet az egyik gyaloggal.

– Rendben.

Iván hosszabban gondolkodott a következő lépésen. A másik láthatóan alig figyelte a táblát. Elment a szekrényhez, kinyitotta az ajtót, elővett egy üveg konyakot, és egy tálkában pogácsát. A sakktábla mellé tette. Ismét lépett egyet a gyaloggal, anélkül hogy bevárta volna Iván lépést.

– De most én következem.

– Semmi baj, tekintse ezt kezdő lépésnek. Láthatja már felfejlődött a harcrend, csak kapcsolódjon be.

– Értem, rendben.

– Az élet sokaknak olyan, mint ez a pogácsa, vajás-sajtos pogácsa, megfogják, azt hiszik, van valamijük, beleharapnak és nem tudják sem megrágni, sem lenyelni, elporlad a szájukban és megfulladnak tőle. Száraz. Mi segíthet?

– A konyak.

– Úgy van – a férfi kicsit neheztelni látszott, amiért valaki más megadta azt a választ, amit ő tervezett elmondani. – Igen a konyak. – A bábukhoz lépett, és megfogta a sötét huszárt, kicserélte az egyik gyaloggal.

– Mit csinál?

– Rossz helyen álltak. Maga hol áll?

– Mire gondol?

– Mi a mestersége?

– Most csak mászkálok.

– Nem igazi foglalkozás, ámbar nem rossz időtöltés.

Közelebb lépett Ivánhoz, az arcán a hajszálerek átlátszottak kékesen, a mértéktelenül fogyasztott pálinka feltötötte a bőrt, eltüntette a ráncokat és áttetszővé változtatta az arcot.

– Magát érdekli a sakk, úgy látom, komolyan veszi.

– Inkább a feladatot veszem komolyan, sakkozni valójában nem tudok. Ön tud?

– Esetleg, de olykor elszórakoztat az is, ha elképzelek történeteket és a bábukkal eljátszom. Bizonyos mértékig művész vagyok. Művészibb, mint amennyire hivatalnok, ha érti mire gondolok.

– Átutazóban van? – Iván nem járt utána a művészi dolognak, nem értette, de nem kérdezett rá.

– Igen, így is mondhatjuk. Maga szerint mennyi közhelyet bír el egy beszélgetés?

– Végtelen sokat, hacsak nem válik valódi beszélgetéssé.

– Minden kommentár rontja az eredeti szöveget, és minden kegyelem rontja a morált – mondta és levette Iván egyik futóját. – Így – mondta és az ablakhoz ment.

Kinézett, elhúzta a függönyt, kilépett a teraszra. Pár percig kinn álldogált, majd visszatért a szobába.

A férfi közelebb lépett, és rátette a kezét Iván vállára, egy percig így állt, majd arrébb lépett. A tükörbe nézett, és végigsimította a kezét kopasz fején. Az italos szekrényhez lépett, elővett egy zöld színű italt. Iván konyakját felvette, amit az imént töltött neki, felhajtotta, majd ugyanabba a pohárba töltött a zöld italból.

– Magának likőr kell most – mondta és leült a sakkasztalhoz. – A bábuk nem tudnak hová menni, ez az életük, ennyi jutott nekik, nyolcszor nyolc kocka, és a mozgásuk is korlátozott. Szabályok szerint élnek, van, aki eleve gyalognak születik és csak egyet léphet előre, míg tétlenül várja hogy leüsse egy fürge futó, vagy egy drabális bástya. Olykor öntudatra ébred, és maga is támadásba lép, ha nagyon ügyes és sokáig életben marad, még egy királyt is fenyegethet, megbéníthatja, vagy ellenkezőleg mozgásra kényszeríti. A tiszteknek sem jobb a sorsa, bár pályájuk

szabadabb és nagyobb ívű, de mégis, a hatvannégy fekete-fehér korlátozott lét őket is sarokba szorítja, bemattolnak, igen talán mindent bemattolnak a végén. Nem emlékezteti ez valamire?

– Ilyen a sakk – mondta talányosan Iván, és bár értette a nyilvánvaló párhuzamot, de nem értette mi a célja ezzel a másikkak. – Ön melyik? Tiszt vagy gyalog?

– Én a fekete király vagyok a fehér hadseregben.

– A sakk nem tűri sem az árulást, sem a kémkedést.

– De álcázni lehet, el lehet bújni, a bástya mögé vagy akár egy gyalog mögé.

– Az igaz.

Iván átvette ellenfele harcmodorát, és bátor lépéseket tett a saját vezérével, egyidejűleg egy mezőt, arrébb tolt a fekete huszárt.

– Sakk! Sőt nézze csak, leküzdjük a hatvannégy kocka zártságát! – A huszárral a hamutartóra ugrott.

– Van cigarettája?

– Nincs, illetve nincs nálam. A szobámban van.

– Megtenné, hogy hoz?

– Szívesen.

Iván átment a szobájába, hozott egy csomag cigarettát és visszatért a lakásba.

A szoba üres volt, a lámpák égtek, a sakktábla ott állt ahol eddig, füst gomolygott a lámpa fénykörében. A másik asztalon, az ágy mellett egy régmódi kazettás magnó állt. Iván odalépett, és maga sem tudta miért, de bekapcsolta. A hangszóróban az iménti férfi hangja szólalt meg:

„Álmodtam az éjjel, azt álmodtam, hogy megkopaszodom, és a foltot eltakarandó egy lila fényes szalagból fonott kis dísszel, ami úgy festett, mint egy karácsonyfadisz, takartam el a foltot. Liftben utaztam, és két magasabb fickó jött velem. Az egyik megszólalt és azt mondta, nem gondolja, hogy kissé nevetséges így eltakarni a foltot a fején? Zavarba jöttem, és levettem a fejemről a bóbítát. „

A férfi elhallgatott, a szalag sistergett. Iván kikapcsolta a magnót. Várakozott egy ideig még, de a férfi nem került elő. Iván kifelé ment, a szekrényre pillantott, és egy kis lila dísz pillantott meg, ami az alsó fiók kulcsán lógott.

A püspöki irodán

A retorta körte alakú üvegedény, vegyi folyamatok megfigyelésére és folyadékok lepárlására használják. Valójában egy gömb forma, amely felül húzott, egyre keskenyedő csőrben végződik, amely egyik oldalára van

hajlítva, így a kimeneti nyílás lehet lejjebb, mint a gömb felső része, ahonnan indul a csőr, ez által az alulról hevített folyadék a csőrnél lecsapódik és kicsorog az edényből.

A pálinkafőző hasonlóképpen működik.

Az életben nem végzünk kísérleteket, nincs előre megszabott rendje a módnak, ahogyan megteremtjük azt a helyzetet, ahol az emberek reagálhatnak egymással, és elindulhatnak ellenőrizetlen olyan folyamatok, aminek kimenetelét nem tudjuk előre még megjósolni sem, csak látjuk, tapasztaljuk, és mélyreható következtetést vonunk le belőle, nevezetesen "nem így kell tenni, nem így kell élni, nem így kell reagálni, hanem másként".

Mintha meg tudná mondani valaki, hogyan kell reagálni adott helyzetben, mi a helyes magatartás. Csak azt látjuk mi nem az. Nem helyes a közöny és nem helyes az indulat. Érdekes, hogy ugyanazt látjuk ezer meg ezer éve, és mégsem tudjuk elejét venni a folyamatoknak. Nincs hatalom, aki meg tudná mondani, hogyan reagál egy ember, ha a másikat hibáztatja valamiért, ami neki fáj. Hát így. Vagy úgy. De biztosan rosszul. Hogy azután korholhassuk, hibáztassuk, felelősségre vonjuk, esetleg börtönbe zárjuk azt a valamit, ami a felkavart retortában, miután nem bírta a feszültséget, felrobban és lecsapódott, maga után hagyva fájdalmat, mint zöldes rezes kristályt vagy félelmet, mint lilás párat,

lecsapódott a keskeny üveg szájon, és a petricsészébe zuhant szublimálva, már nem azonosan önmagával. Tanulságos eset, mondjuk, és nem tanulunk belőle.

A fiatal plébános a püspöki irodán állt. A titkár váratta. A megbízólevelét kapja ma meg a püspöktől. Öregember, bár itt ez nem számít, a kor nem számít semmit, öreg vagy fiatal ugyanazzal van teli a szíve, a feje a gondolata, és annak megfelelően cselekszik.

– Bemehet – mondta titkár.

A plébános bement a túldíszített, terem nagyságú, főpapi irodába. A püspök a dúsán faragott íróasztalnál ült. Nem látszott, hogy tudomást vett volna az érkezőről. A fiatal pap megállt az asztaltól tisztos távolban, nem zavarhatja meg elöljáróját.

– Ma átadom Önnek a megbízólevelét. Jöjjön érte – szólalt meg hosszas hallgatás után.

A pap közelebb lépett, megállt az asztal előtt. A püspök egy iratot nyújtott át neki.

– Holnapután átveszi új szolgálati helyét ebben a városban. A korábbi plébános öregember már, kell valaki, aki segíti őt a tisztos szolgálatból a nyugdíjas évekbe átjutni. Ő még ott marad a plébánián, maga egy szobát kap ott. Még két

év mire helyet találunk László atyának egyik intézményünkben, addig ott marad magával. Érti?

– Igen.

– Helyes. László atya megbecsült barátunk, amikor prédikálni akar, akkor fog, ha esketni vagy temetni akar, akkor azt fogja tenni, maga pedig segít neki. Ha kell, megírja a beszédét, ha kell ministrál neki. Megértette?

– Igen.

– Nehezményezi?

– Igen.

– Mást várt, tudom. Azt remélte Vatikán városba utazik, de legalábbis Rómába, az adminisztrációba. Úgy gondoltam még nem, még nem eléggé érett, még nincs készen erre. Tudja miért?

– Honnan tudhatnám?

– Igen, ez lesz az. Gondolkodjon ezen.

A fiatal tiszteletes, akinek nem ismerjük még a nevét, hiszen nem mutatták be nekünk, maga sem mutatkozott be, talán nincs is neve, hiszen a püspök sem szólította nevén, kezében a megbízólevéllel elindult az ajtó felé. Félúton megfordult és megkérdezte:

– Mit gondol, hányan mennek ki majd a temetésére püspök úr?

- A fontos helyre egyedül megy az ember– mondta a megszólított.
- A végére magunkra maradunk.
- Menjen és szolgáljon, tanuljon és épüljön, Isten áldja.
A pap kiment az irodából. A titkár nem ült az asztalánál. A kapuban érte utol.
- Már ma este indul – mondta neki –, a nyolcórás vonattal, addig szedje össze a holmiját, és búcsúzzon el attól, akitől azt gondolja, el kell búcsúznia. A vonatjegye.
- Köszönöm – mondta a pap, és elindult a szállására, hogy összecsomagoljon.

Vasútállomás, Csokonyrád,

Belenézett saját igazolványába. Hont G. Ferenc, született Kisbér, 1991. december 24. Most van neve. Jó kezdet, jó kezdet volt. Karácsonyi ajándék. Ugyan, ez csak egyszer van – gondolta –, csak egyszer. Ettől nem lesz pap az ember. A kupéba egy harmincas éveiben járó nő jött be, és foglalt helyet szembe Istvánnal, tőle két üléssel jobbra. Magas, karcsú, szőke, rövid hajú nő volt, rajta vörös szoknya magasan sliccelve. Keresztbe tette a lábát.

Minden szexualitás bűn, a testi kapcsolat, az érintés, a gondolat, mind különböző, mind azonos nemű személlyel. Csak egyféle módon megengedett, illetve eltűrt. Csak egyféleképpen. Jobb, ha az ember nem lát nőt, vagy férfit, jobb, ha egy sötét zárt helyen tartózkodik és imádkozik, elméjét csak annak szentelve.

A vallásosság a világ megismerésének sajátos formája, mindent megtudhatsz a világról, így a tárgyáról, a szerkezetekről, az emberekről, a férfiakról és nőkről, és egymással való kapcsolataikról. Úgy, mint a mérnökök a maguk tudományában, minden szerkezet rejtett vagy nyílt természete megismerhető az vallásosság útján. Szemináriumi szavak. Olykor sötétben elszuttogott szavak.

Ma nem viselt papi gallért.

- Dohányzik?
- Csak a héten százszor kérdezték meg. Igen, dohányzom
- válaszolt a nő.
- Van egy cigarettája?
- Maga nem dohányzik? Azt hittem meg akar kínálni.
- Nem, csak beszélgetni szeretnék magával– mondta tisztelendő.
- Miről? – kérdezte a nő.
- Az ambícióról, talán.
- Ó, mellőzött tehetség.

- Honnan veszi?
- Azt is tudom, hogy egyházi ember.
- Honnan?
- Nincs jelentősége. Emberismeret mondjuk. Így miután tudjuk, hogy maga egyházi ember inkognitóban felmerül a kérdés, hogy valójában miről akar beszélgetni velem. Beszélgetni szeretne-e velem?
- Napok óta bárki, akivel találkozom, azt hiszi szavaival zavarba ejtett, megalázhat.
- És, valójában? – kérdezte a nő, és megcserélte a lábait, most a balt tette át a jobb felett.
- Furcsa beszélgetésbe bonyolódunk három perc alatt.
- Igen magam is azt hiszem. Iza vagyok – mondta még és a vonatismertségek szokásától eltérően kezét nyújtott a férfi felé. A férfi viszonzta a kézfogást, a nő keze hűvös volt, szorítása erős, már-már férfias. – Hová utazik?
- A végekre, így mondják ugye?
- Honnan tudhatnám?
- És maga?
- Én?
- Honnan jön?
- Nem hiszem, hogy valójában érdekli, hogy személyem egyáltalán érdekli. Tudja mit, én meghallgatom magát, szívesen. Mondja el, hogy mi bántja, hogy mitől lett ilyen

zavart, mint amilyenek most tűnik? Miért fogta a kezem oly hosszan?

Ferenc a sarokba húzódott, váratlanul elcsendesedett. Kezével tétova mozdulatokat tett az ablak előtti kis asztalkán. Kinézett az ablakon, a szürkületben az elsuhanó fákat látta, egy-egy keresztező utat, egy embert a sínektől nem messze. Nem vette észre amíg gondolataiba merült, hogy a nő mellé lépett, megsimogatta a vállát, és kiment a kupéból.

Pár perc alatt besötétedett, és a kinti világ elnémult, nem adott jeleket, helyében a kupé benti képe lépett az ablakon. A nő nem volt sehol, de az illata itt maradt. Egy újságot is itt hagyott, legalábbis Ferenc úgy gondolta, a nő hagyhatta itt a színes képeslapot a koszlott vörös bársony ülésen. Felvette, belenézett. A nő nyomait kereste, valamit, ami bizonyosságot jelenthet, hogy itt volt, és beszélt vele. Ez a kapcsolatot jelentette számára a kapcsolatot a külvilággal. A zártság nem kerülhető el, ha egy dologra figyel az ember, de nem zárkozhat be végtelenül, hiszen körülötte is van világ. Ismét csak szemináriumi szavak, ki tudja, ki hogyan értette. Végig futotta a tartalomjegyzéket, majd belelapozott a lapba, és ismerős ismeretlen sztárokat látott pózba merevedve a képeken, a lehető legkevesebb őszinteséget mutatva. Nekik maguknak is idegen a világ, amiben fehérben, feketében, vörösben pózolnak. Egy cikken akadt meg a tekintete.

“Milyen ma operaénekesnek lenni?” Ez volt a cím. “Miért éri meg manapság operaénekesnek lenni?” Ez lenne a cím, ha nem színes újságban, hanem gazdasági elemző lapban látnánk, hozzávetőleg ugyanezt a cikket. Beleolvasott. A hírnév és alázat kettőssége, fénye és árnyéka határozza meg mindennapjainkat, a dal végtelen áramlása kielégít és örömet ad, a közönség szeretete repíti az embert. Ferenc becsukta az újságot, és a sarokba hajította. Nem találta Iza nyomait, de tudta, nem fogja elfelejteni mégsem, legalábbis jó ideig nem.

A vonat este tízre ért be az új állomáshely vasútállomásra. Pályaudvarról indult, vasútállomásra érkezett. A vonatról többen szálltak le, Ferenc szétnézett, de nem látta a nőt sehol, talán korábban leszállt, talán messzebbre megy. A kijáratnál, de még bent a váróteremben két fiatal állt, egy magas, barna, rövid hajú lány és egy sovány fiú, a lábuk mellett bőrönd.

- Utazunk?
- Utazunk – mondta a fiú.
- Ki kell mennem.
- Nem jössz vissza ugye?

A lány a fiúhoz lépett, átölelte és megcsókolta.

- Gyere, menjünk haza.

Egyszerre léptek ki a bejárati ajtón, majdnem össze is ütköztek.

- Bocsánat – mondta a tisztelendő.
- Bocsánat – mondta a fiú.

A lány nem mondott semmit. A város a vasútállomásnál kezdődött, nem kellett taxi, mindenki ment gyalog, ahová tartott. Amikor az érkezők elindultak az állomásról, a váróterem sínek felőli oldalán belépett a vonatbeli nő. Nem várta senki, csomagja sem volt. Gyors léptekkel indult ő is a városba.

*

Ferenc reggel jött el ideiglenes szállásáról. A kopasz recepciós álmosan ült a pultnál és sakkozott. Kifizette a szobát és elindult a szolgálati helyére.

Tündöklő napsütés volt, igazi fényes, hideg novemberi reggel. A templomba akadály nélkül bejutott, a sekrestyést a hátsó szobában találta, a miseruhákat nézte, melyik maradhat, melyik nem. Egy korty bort ivott, nyíltan az üveg elől volt, egy pohárba töltött magának és olykor belekortyolt.

- Jó reggelt, tisztelendő Úr.
- Jó reggelt. Mi újság? – a beszélgetés úgy kezdődött mintha mindig is ismerték volna egymást. Ez megfelelőnek tűnt mindkettőjüknek. Ismerték is, a templom ezer éve áll, mindig volt papja, a liturgia is ugyanaz a sekrestyés is. Ismerték egymást.

– Elég hideg éjszaka volt, nagy volt a városban a jövés–menés, a plébános úr alszik még, az orgonistánkat nem látták két napja.

– Értem. Milyen énekek lesznek ma?

– Megnézhetem. Nem tudom most fejből.

– Majd ezentúl tanulja meg, rendben?

– Igen, megtanulom. És igen a szenteltvíztartó kiürül lassan, és holnap keresztelő is lesz.

– Temetés?

– Az is, de most nem annyira akartam ezzel terhelni – elindult kifelé –, majd néhány égőt ki kell cserélnem, és a gyertyákat is. – Kiment.

A főtisztelendő kinyitotta az ablakot és beengedte a metsző, tisztító hideget.

* * *

Iván, ugyanaznap reggel, nem sokkal Ferenc távozása után érkezett a recepcióhoz, most egy kövérkés fiatalember volt ott, írt a számítógép klaviaturáján. Remélte, hogy ránéz, és beszélgethetnek pár szót, de a portás nem nézett fel, írt tovább. Iván megköszörülte a torkát, hogy felkeltse a figyelmet, közben egy prospektust húzogatót ide–oda a pult fényes lapján.

– Bocsánat, nem tudja, mikor indul a pesti gyors?

- Sajnos nem, menetrenddel nem szolgálhatok, talán nézze meg kérem a neten.
- Igaz. És az uszoda, az uszoda nyitva van ma?
- Fogalmam sincs, én nem itt élek, csak bejárok dolgozni.
- Nem tudja, ki lakik a hetes szobába, tudja mellettem?
- Nézem, igen, nos, a hetes szoba üres, már két hete.
- De én ...

Abbahagyta, nem akarta lebuktatni a kopasz férfit, ki tudja hogyan került oda.

A folyosón haladt, már közel járt a kijárat ajtóhoz, amikor az egyik irodából, alighanem a könyvelésről kijött egy férfi. Egymásra nézek. A tegnap éjjeli szomszédja volt. Nem köszöntek, mindenki ment a maga dolgára.

Találkozások I.

A Pizzériában beszéltek meg a találkozót. Iván érkezett korábban, mindig is korábban érkezett mindenhová, volt hogy egy órával előbb érkezett. Olyankor körbejárt a környéken, nézegette a kirakatokat, és megjegyezte, hogy ez az a hely, ahol öltönyt kell majd vennie, de soha nem tért vissza ezekre a helyekre. Nézte az embereket, és megpróbálta kitalálni ki kicsoda, teljesen reménytelenül, de játszott a gondolattal. Ő könyvelő, ő rendőr, ő tanár. Én meg magam

sem tudom, ki vagyok. Ma aránylag időben érkezett, háromnegyed hat már elmúlt, hat óra még nem volt. Belépett a helyiségbe, és megállapította, hogy ízlésének alig megfelelő. Túl modern és láthatóan kényelmetlen. A székek fémből hajlított vázak, rajtuk egy kemény ülőlap és egy merev háttámla, a székek fehérek voltak, kissé kórházra emlékeztettek. A burkolat egyszerű szürke járólappal, könnyű tisztán tartani, a falon dekor borítás, falemezek zöldre festve, vagy talán fóliázva. Elég igénytelen.

Leült, elég távol az ajtótól, és háttal a falnak, egyben háttal a kiszolgáló pultnak is, ahol számos előre megsütött pizza volt, több fajta, és már rendre hiányzott belőlük egy két cikk. Rajta kívül még hárman voltak a helyiségben. Ketten egy asztalnál, két suhanc, kócos hajú fiú, és külön egy lány. Ő lesz az – gondolta Iván, és majdnem felpattant, hogy odamenjen. De erőt vett magán. Tüzetesen megnézte a lányt. Középmagas, ahogyan így kivette ültében, fekete hajú, kissé teltkarcsú, lábán fekete bakancs, fekete nadrág és fekete póló. Fülében több ezüstnek tűnő ékszer, a nadrágon a szíj helyén egy lánc. A lány szeme lilára volt festve, ajka ugyancsak feketére. A lány felnézett, de ügyet sem vetett Ivánra.

– Jó estét! – szólalt meg mellette egy hang. Észre sem vette, hogy még valaki bejött, vagy benn volt már talán, de egy lány állt mellett.

Iván felállt, ügyetlenül kezét nyújtott.

– Jó estét! Én vagyok a maga, a te... Iván vagyok, szólíts Ivánnak.

Elegendőnek tűnt ennyit mondania, az hogy “én vagyok az apád”, hamisan hangzott volna, így huszonegy év után, ami idő alatt alig látta a lányát. Kezdetben néha igen, öt vagy hatéves koráig évente egyszer-kétszer, után még egyszer, amikor harmadikos volt, majd többé nem.

Képe sem volt róla, csak egy gyermekkori, ahol fekete cipőben, fehér harisnyában, valószínűleg harisnyanadrágban, kis szoknyában és fehér blúzban áll egy kerti pad mellett, és egy kusza hajú babát szorongat, duzzogva. Ez a kép megvolt. Otthon a többi képpel együtt, amik élete során róla és közeli távoli rokonairól, barátairól készültek, nyaraláskor, ünnepek alkalmával. Egy kép a sokból.

Leültek. Néhány órának tűnő percig ültek, Iván a kezével motozott az asztalon, a lány, a lánya ült, lábát keresztbe tette és nézte a férfit.

– Nem hasonlítasz rám. Anyádra se nagyon.

– Van ilyen. Biztos a nagyapai ág.

– Lehet.

– Amúgy ez az első, amit mondasz nekem húsz év után? Nem hasonlítasz rám? Hát, na és, annyi baj legyen. Mit számít?

- Ó, hát nem úgy gondoltam.
- Hanem hogyan?
- Nem is tudom, mesélj magadról.
- Mit?
- Nem is tudom, bármit.
- Húsz évet nem lehet elmesélni.
- Az igaz.

Hallgattak, a lány bár próbált könnyednek tűnni, nem sikerült neki. A terve is olyan bizonytalaná vált. Itt ül a testvére apjával szemben és nem tudja, mit mondjon neki. Kiabáljon vele: Miattad lett! Miattad volt. Miattad lett ilyen szerencsétlen huszonhárom évesen, és én is és anya is, mind miattad, mert egy gyáva tróger vagy, aki lelépett és itt hagyott minket a szószban. Nem is lenne igaz, nem is minket, hát ő még akkor sehol sem volt. Akkor mit mondjon? Krisztina egy nagyon szép és okos kislány volt, de az a tetű felcsinálta és rákapott a drogra. A végén szúrta magát, és gyorsan elért a végére. A gyerek normális. Isteni szerencse, azt mondta a doki. Te tudtad, hogy van egy gyerek. – De nem mondta, hallgatott és a szája szélét rágta. Iván észrevette a lány feszültségét.

- Nem is tudom, talán, milyen zenét szeretsz?
- D.J. Fuck.
- Mi?

- Rap.
- Nem ismerem.
- Még szép, hogy nem.
- Jó, hát öreg vagyok, na.

Ha azt remélte a lány majd azt mondja nem, akkor tévedett. Kicsit csalódott. Furcsa beszélgetés lenne, ha beszélgetés lenne.

- Eszel valamit? Rendelek egy pizzát. Milyet kérsz?
- Mindegy.
- Itt kijönnék, vagy oda kell menni?
- Oda kell menni.

Iván felállt, és a pulthoz lépett, kért két szelet pizzát, két kólát, tálcára tették neki, kerített szalvétát is. Amikor visszafordult a lány nem volt sehol.

* *

Irén elszaladt, a sarkon befordult, és kikukucskált, utána jön-e Iván. Nem így tervezte, semmiképpen sem. Nem is tervezete. Gondolkodott hová is mehetne most. Mehetne a kollégiumba. Ő kollégiumban lakik. Igen, kérem a kollégiumi elhelyezést, válaszolt az osztályfőnök kérdésére. Hogy miért? Sokan voltak ott, nem akarta megmondani az osztály előtt, hogy védelembe vette a gyámügy, mert az anyja alkoholista

és az apja nem vállalja a gondozást, mert egy szemét alak, aki arra hivatkozik, hogy sokat van távol, és életvitele nem engedi meg, hogy a tizenhat éves lányáról gondoskodjon, természetesen fizeti a kollégiumot. Albérletet nem fizet, mert az erkölcsileg nem helyes, hogy egy ilyen fiatal lány albérletben lakjon. Ki tudja, mire vezetne ez. Az apja mondja ezt éppen, aki kitart egy nőt, vagy az tartja ki őt, nem is tudja, de biztosan nem házasok, nem laknak együtt.

– Mert terhes vagyok, és kell az iskolaorvos – mondta.

Látta, hogy az osztályfőnök meghökken.

– Hát, akkor, na, meglátjuk, akkor, biztosan lesz hely és majd szólok a Telkes tanárnőnek, hogy különösen figyeljen rád.

Az osztály röhögött. A szünetben odajött a Herceg, és mondta, mindent tud és soha ne is remélje már, hogy szóba áll vele, a kis hülyével, aki felcsináltatta magát valami senkivel, ő mindig szerette, de most vége. Aztán két nap múlva megtudta a Maritól, hogy hintázott csak, és akkor megjött hogy bocsánat, de Irén kidobta kerek perec.

– Tűnj el.

– Ne haragudj, csak tudod, nagyon felindultam.

Herceg végzős volt, évet ismételt, de nem azért, mert megbukott, mert buta volt, hanem mert apjával külszolgálaton volt egy évet, illetve az apja volt

külszolgálaton, ő meg vele, és nem ismerték el a tanulmányait, és így újra kellett kezdenie a tizenkettediket. Jogásznak készült. Okos fiú volt. Irén egészen biztosan tudta, hogy nem lesz belőlük semmi. A fiú megfelelt egyes könyvek főhősének, tisztességes volt, és szorgalmas. Irén nem volt ilyen, tudta, nem tudna megfelelni a fiú igényeinek és a papa igényeinek. De nem bánta, nem baj, most egy évig még rendben lesznek, egy év hosszú idő.

- Tünés, nem hittél bennem, sose bocsátom meg.
- Olyan kis hülye vagy.
- Hülye vagy te, okostojás.
- Okos hülye? Akkor most, hogy?
- Nem dumálsz meg. Tudsz szerezni bogyót?
- Majd jól fejbe váglak és bekábulsz, milyen bogyót?
- Gumibogyót – mondta, és otthagya a fiút.

Ma este találkozhatna vele is, vagy visszamehetne Krisztinához, vagy elmehetne az anyjához, és megnézhetné, hogy lehányta-e az otthonkáját, és kitakaríthatná a mocsokból. Ilyenkor annyira sajnálta az anyját, kitakarított, elmosogatott, kidobálta az üvegeket, kiöntötte a maradék pálinkákat. Tudta, ezért külön kap majd legközelebb, ha eljön, és ha az anyja józan lesz és emlékszik majd bármire. Sajnálta és szerencsétlennek találta, de tizenhat volt, és nem tudott segíteni rajta, hiszen ő maga is támogatásra szorult volna.

Ezért nem lakhatott az anyjával, ezért vette védelembe a gyámügy, mert az anyja ivott, és nem tudott gondoskodni róla. Volt, hogy elment az anyjához, aki kábán feküdt az ágyán, a lámpák égtek, az ajtó nyitva volt. Leoltotta a villanyokat, leült az ágyra és mesét olvasott a holtrészeg anyjának. Aztán leoltotta kislámpát is, letette a könyvet és elment. Vissza a kollégiumba, ahol másodmagával lakott egy szobában. A kapus megszidta, mert későn jött, de nem nagyon, mert látta, hogy sírt, és tudta azt is honnan jött most. Míg ment a folyosón hallotta a beszélgetésfoszlányokat a felügyelői szobából.

- Maga szerint, ha egy sörgyár nulla százalékos italt reklámoz.
- Alkoholmentest.
- Igen azt. Mert alkoholist nem lehet
- Meg cigit.
- Igen, meg cigit. Szóval ott nézik millióan a sör nevét, akkor valójában nem az alkoholos sört reklámozza?

Aztán tovább haladt a folyosón, remélte a szobatársa már alszik, és ha aludt, akkor beszélgetés nélkül le is tudott feküdni, és várni a reggelt.

De most nincs kedve a kollégiumba visszamenni még, megkeresheti a Herceget. Igen az jó lesz. Iván már eltűnt, a másik irányba ment, vagy mehetne utána?

Az étteremben

Iván kilépett az utcára, nem látta a lányt sehol, az utcán emberek jártak, nem sokan, de mégsem vette észre, merre mehetett a lány. Nem volt étvágya, a pizzát otthagya a tálcán, elment. Az utcán egy ideig egyenesen haladt, a bal oldali járdán, és figyelte, meglátja-e a lány magas, karcsú alakját. Egyik sarkon jobbra fordult, majd ismét jobbra, így visszajutott a városközpontba, egy sétáló utcába. Ma holnap lesz, maholnap lesz – Ez járt a fejében és nem tudott szabadulni az ostoba mondattól, mint egy verset ismételtette. Benézett a kirakatokon, az éttermek és a cukrászdák portálján. A lány nem volt sehol.

Az egyik étteremben ismerős alakot látott. Egy nőt, ugyancsak karcsú alak, rövid, szőke haj. Egy nagyobb asztaltársasággal ült, többen vették körül. Az asztalon tányérok félig elfogyasztott ételekkel. Úgy tapadt az ablak üvegére, mint egy éhező, egy hajléktalan, aki nem ismeri a rendet és a saját helyét a világban, ahol nem megengedett, hogy ablaküvegre nyomja bibircsókos orrát, mint egy hajótörött, úgy várta a megmentő hajót, egy sivatagban rekedt utazó, aki már nem számíthat megmentő csapatra, csak a halálra, ami megszabadítja mielőtt csontjára szárad a húsa. Így nézett be az ablakon. Ő volt az, Anasztázia.

Most eszmélt, hogy nem is tudja a nő valódi nevét. Más ismerőst is látott, az Igazgató ült ott és nyitott szájjal nevetett, átkarolta a nő vállát, majd a derekát, majd ismét ivott, és ismét nevetett. Iván hallani vélte a hangos zajt, ami a torkából kiszabadul, amikor nevet. Ellépett az ablaktól. Elsétált pár métert, egy padon, a szobornál leült. Rágyújtott, de csak kettőt-hármat szívott a cigibe, eltaposta, felállt és visszament az étterembe. Bár nem sok idő telt el, de nem látta már az asztaltársaságot, ezt furcsálltat, hiszen kijönni sem látta őket. Hová lettek, vajon? Bement és körülnézett. Egy pincér érkezett és egy asztalhoz terelte. Egy sört kért, és egy felest. Majd még egy sört. A pincér az étlapot hozta és egyértelműen tudtára adta, hogy itt ennie kell.

A társaságnak semmi nyoma nem volt, az emberek eltűntek, az asztalt leszedték, egy üres üveg sem maradt utánuk. Bár a terítő mintha őrzött volna valamit az előző étkezésből, morzsa, talán egy folt az egyik pohár aljától, de ez korábban is oda kerülhetett. Iván elbizonytalanodott, nem értette, lehet, hogy tévedett. Nem tévedhet. Mi történhet itt, ami megzavarná az észlelését a világról? Nem is ivott ma, csak egy-két sört, az nem zavarhatja meg az érzékeit. A lányával való találkozás, nos, hát lehet, az ilyesmi sokszerűen tör az emberre, és eltolja az időt. De akkor is, látta itt őket, a nőt, az igazgatót, még pár más férfi és nő társaságában.

- Bocsánat.
- Igen? Választott már?
- Nem, de, mondja csak, itt volt egy társaság.
- Igen?
- Igen, egy barátomat láttam itt. Nem tudja hová lehettek?
- Mikor?
- Hogy érti?
- Mikor látta őket?
- Röviddel ezelőtt.
- Nem tudom, ma nem voltak sokan, emlékeznék, de nem emlékszem. Tehát, választott már?
- Igen. Mindjárt. Ezt kérem, igen – mutatott rá az egyik ételre, majdnem találomra.

Rántott húst kért, bár alig volt éhes, pár italt is rendelt még. Egy idő múlva kiment és a mellékhelyiséget kereste. A helység hátsó részébe ment, ott kiment egy kis ajtón, egy folyosóra jutott, a félhomályban tovább haladt, benyitott egy ajtón, egy raktárba látott be. Tovább ment, egy újabb ajtón egy előtér félébe érkezett, ami már nem az étteremhez tartozhatott, kabátok lógtak a falon, köpenyek. Ment tovább, egy újabb folyosó. Már nem tudta merről indult, elvesztette a tájékozódóképességét.

A következő ajtó egy hatalmas félhomályos terembe nyílt, az óriási kristálycsillárok nem világítottak, néhány

rejtett fényforrás adott némi fényt. A falak vörös selyem drapériával borítottak, a falak mentén kék bársony szövettel kárpitozott kanapék és mély kényelmes fotelek. A falakon tükrök, a teremben egy emelvényen egy kék bársony szófa állt. A terem üres volt, de még érződött, hogy itt nem sokkal ezelőtt emberek tartózkodhattak, a testek kipárolgása még a levegőben volt. Iván értetlenül állt, a tükrös üvegeterem tükrök által megtévesztően hatalmasra növelt méretei megszedítették. Fantáziája meglódult, elképzelte, amint az étteremből ide jönnek a férfiak és a nők, és valaki a pódium kerevetén elhelyezkedik. Ekkor zajt hallott. Megfordult, a pincér állt mögötte.

– Jöjjön, vissza kísérem. Nem szabad záróra után az áruházban tartózkodni.

– Nyitva volt az ajtó, eltévedtem – magyarázkodott Iván, és hagyta magát kiterelni a teremből. Így már valóban bemutatóteremnek tűnt, áruházi bemutatóterem, kifutó a modellek számára.

Egy rövid úton át jutottak el a kiábrándítóan kispolgári étterembe – Iván így érezte az előbbi látvány után – ahol folytatta a vacsoráját. Talán mozi, vagy színház, mi lehetett, mint egy királyi várószoba. Furcsa hely.

Nemsokára hazaindul elég bizonytalanul állt már a lábán, és egyre kevésbé volt biztos bármiben is.

Hazafelé egy kis presszót látott, bement és rendelt még italt. Úgy érezte erre nagy szüksége van.

*

Időnként furcsa szavak jutottak eszébe, most például ez: koloratúrszoprán – a gondolatai kevésbé járt utakon futottak, laza asszociációkban kergették egymás – koloratúrszoprán, Éj Királynője. Volt egyszer egy ismerőse, aki kimaradt a színiiskolából, háromszor próbálta meg a felvételi annak idején, majd egy évet járt, de kimaradt. Színész, nem színész. Amint kimaradt az eredeti foglalkozásának megfelelően nyomdai technikus lett. Főmettőr. Főmettőr – a következő szó, ami a következő asszociációt indítja majd el. Most még a színész. Nem szerette a nyomdát, így visszatalált a színészmesterséghez, oly módon, hogy esküvőkön és gyászszertartáson mondott beszédet, olvasta fel az előre megírt szöveget, méltatta a vőlegény vagy az elhunyt nagyszerűségét, és elmondott egy Szép Ernőt vagy Tóth Árpádot. Nagyon nagy átéléssel szuggesztíven tette, fejét előre hajtotta és rezzenéstelen tekintetet mélyedt annak a pillantásába kapcsolódva, aki fel mert vele venni a szemkontaktust. Kiváló sikereket aratott, és biztos volt benne, hogy színész, pedig főmettőr volt. A főmettőr egy nyomdai

szakkifejezések, mindegy mit jelent, nem fontos. Iván részben úgy érezte maga is efféle színész, másrésről afféle főmestőr. Gyakorlati érzék híján kénytelen volt a bölcsészekkel foglalkozni, de nem lett tanár, hiányzott belőle a maradéktalan odaadás, ami miatt az ember évtizedekig minden reggel megjelenik ugyanazon a munkahelyen és teszi, amit kell. Iván több minden volt. Nem számolta, és nem is volt rá büszke, mindig lenyűgözték azok az életutak, amik egy dolog melletti odaadást tükröztek, még akkor is ha tudta, hogy ezek közül az emberek közül, csak az a néhány lett híressé, akiről éppen hallott, mert könyvet írtak róla vagy filmet rendeztek belőle, de nem bánta, ezeket a kis csalásokat elviselte, voltaképpen közreműködött a maga becsapásában. Amikor tolmács volt, nyelvtanár akart lenni, amikor irodalmi titkár – ezt maga sem értette pontosan mi is – akkor tanár, amikor rövid ideig tanár akkor idegenvezető, és így tovább körbe-körbe.

Annyi önértékelést azért megtartott, hogy bár eltékozolt élet nem lehet az övé, hiszen minden hasznos, olykor fontos volt, amit tett, de mégsem mondható energiái maradéktalan kihasználásnak és alázatos tevékenységnek amit, mint tanult ember kötelessége lett volna megtenni. Leginkább főmestőrnek tartotta magát. A szó még katonaságból maradt, amikor a foglalkozásokat kérdezték, a munkavégzéshez

besorolás miatt és egy fiú azt mondta főmettőr, ezzel kevésbé tudtak mit tenni, nem volt egyértelmű, de a sepregetéshez alkalmasnak látszott. Sepregetett. Később elmondta néhányuknak a nyomdai dolgot, és mint valóban vágyott tevékenységről beszélt erről, de a napi szóhasználatban akkor és még évtizedekkel később is, a leírhatatlan, megfoghatatlan, távoli és nagytekintélyű foglalkozást jelentette, vagyis a semmit.

Iván érdeklődése gyorsan felkelt dolgok iránt, és gyorsan el is vesztette az érdeklődését. Maga sem értette, hogy milyen hatással van rá Anasztázia, pusztán a testi együttléteken túl, nem egyszerűen kívánta a nőt, a bőre viszkedett, de akarta a jelenlétét, akarta, hogy ott legyen, ne csak gondolataiban, hanem valóságosan. Birtokolni akarta és azt is akarta, hogy ő birtokolja őt. Irányítani akarta és irányítást várt tőle. Nem szerelmespárként gondolt magukra, még csak nem is párként, hanem két független személyiség erős egymásra hatásaként, ami hatásból valaminek születnie kell. Ilyen intenzív test és személyiség élménye még nem volt eddigi élete során, és biztosan tudta, hogy nem is lesz. Mint ahogyan azt is biztosan tudta, hogy miután bekövetkezik az ami miatt ők együtt vannak, a kapcsolatunk úgy szakad meg, mintha nem is lett volna. Ez szomorúsággal töltötte el, és igyekezett ennél a felismerésénél többet nem gondolni rá.

Eddig jutott a töprengésben, észre sem véve, hogy már hosszabb ideje eljött a presszó asztala mellől, talán kávé ivott, és most a városban gyalogol, amikor megszólalt a telefonja.

Irén és a Herceg

Irén és a Herceg a mozinál találkoztak. Nem beszéltek meg, szinte soha nem beszéltek meg, hogy találkoznak, de a fiú gyakran volt ott, ahol ő. Megbeszélés nélkül is tudta merre járhat. Nem volt ez varázslat, fiatalok voltak, nem sok hely volt, ahová el lehetett menni. Két kávéház – régebben presszónak mondták – ahol cappuccínót lehetett inni, zene szólt a hangszórókból, és mások is ültek közel egymáshoz. Este a zenés hely, a Techno-bingó – senki sem tudja ki találta ki ezt a nevet, nevetségesnek gondolta mindenki, de így hívták, hát így hívták. A mozi, és még pár hely, nem sok.

– Szia.

– Cső – felelt Irén. Sajátos módon nem volt beceneve, olyan mértékben érezték a barátai és osztálytársa a nevért abszurdnak, oda nem illőnek, hogy nem becézték. Irén az Irén. Hogyan becézték volna? Irénke, Ilcsi, Ircsi, Ájrin, senki sem tudta. És Irén annyira szigorú volt, annyira határozott

személyiség, hogy nem volt ok a becézésre, vagy éppen a csúfolódásokra.

A lány magas volt, karcsú, okos, nyílt tekintettel nézte a dolgokat maga körül és véleményt is formált a tapasztaltakról, kíméletlenül, akkor is, ha ezzel árthatott volna magának. Okos volt és elveszett.

Egy fiatal tanára kikezdett vele, verset írt neki. Nem akart rosszat, csak éppen verseket akart írni, miközben kereste identitását. Huszonéves volt, most végzett. Nem idevalósi volt, de vidéki fiú, ismerhette volna a helyi viszonyokat. Talán ismerte is, de mégis verseket akart írni Irénhez.

– Becstelenség, amit csinál. Hogy képzeled, az ágyába bújok és csókolgatni fogom? Takarodjon.

Leforrázva sietett el a patakparttól, ahová sétálni jártak a helybeliek, ahová Irén odahívta. Olyannyira bátor volt, hogy nem kért segítséget senkitől, barátnőivel sem osztotta meg ezt a dolgot. A fiatal tanár továbbra is verseket írt neki, amiket nem adott oda, és meg se mutatott senkinek. Irén nem volt szerelmes Hercegbe – Imrének hívták a fiút, Imre és Irén, nem regény cím, és nem regényalak.

*

- Utazzunk el – mondta Irén.
- Jó, hová?

– Utazzunk el most. Te elmégy a koleszba, a szobámba, becsomagolod a dolgaimat, aztán hazamész vagy mindegy, hozol valamit vagy sem, aztán a vasút állomáson találkozunk.

– Most?

– Ne kérdezz hülyeségeket. Most, igen most. El akarok menni innen, te meg szeretsz és velem jössz.

– Jó – mondta a fiú.

Ez meglepte a lányt, ez így nem lesz jó, vagy füllent, vagy tényleg nekiindulnak a világnak. Ha neki indulnak, akkor az is jó lesz.

– Jó, akkor, tudod a szoba számomat.

– Persze.

– Honnan?

– Süket, hát voltam nálad, tudod, amikor csókolóztunk.

– Az ott volt?

– Ott.

– Akkor jó, akkor tudod, csak a ruháim kellenek, meg a kabátom. Miben hozod el?

– Hazamegyek előbb, hozok bőröndöt.

– Nem lesz jó, mert akkor nem jössz vissza. Akkor apád elkap. Hová megy fiatalúr?

– Azt hiszed így szólít?

– Hát nem? Hová megy fiatalúr? Megszökök az Irénnel, a slampos tizenegyedikes buta kócos Irénnel, és szerencsét

próbálunk a nagyvilágban. És akkor apád bezár, vagy lelő vagy nem tudom mit szoktak a kémek csinálni hülye fiúkkal és kész.

– Ugyan, visszajövök. A vasútállomáson találkozunk. Ez megszökteti, ez tényleg megszökteti. Nincs visszaút. Akkor hát legyen így. Mit tehetne ellene, ha a sors így akarja. A Herceg a sarokról visszajött.

– Mi lelt most? Mi a baj?

– Hú. Hát van pár, anyám kész, a nővérem elvetélt, az apám megőrült, a nővérem apja, hát ő meg előkerült.

– Elvetélt?

– Lehet.

– És anyukád?

– Tudod – mondta Irén és sírva fakadt, átölte a fiút és sírva fakadt. Kicsit magasabb volt, mint a Herceg. A fiú is átölelte. Megcsókolta, de az arcán csak, most nem lehet másként. Irén hálás volt ezért.

– Na akkor menj, mindent tudsz.

– Én nem hagylak így itt.

– Jó, akkor jövök veled. De elmegyünk?

– El. Elutazunk.

Az utcákon siettek lopva, mintha szökni készülnének az ostromlott várból, de hát hiszen szökni készültek. Amint elhaladtak Irén egyre biztosabb lett abban, hogy maradnia

kell. Mit tesz a testvére nélküle? Nem hagyhatja itt. De most még ment a fiúval a kollégiumba a holmijáért, aztán a fiúhoz. A szökés esélye megerősítette önmagában. Ha van út, van mód a maradásra is. Út mindig lesz. Irén okos lány volt, bár a világot még nem ismerte eléggé. Az utak olykor bezáródhatnak. De ez talán nem most lesz, csak később és talán nem is neki, csak másnak.

Lépéskényszer

Iván arra járt, mintegy véletlenül, ahol a nő lakott, ha itt lakott egyáltalán. Még Pesten megadta a címét. Iván nem akarta első este megkeresni, de ma már igen. Egy kisváros mindig falusias, még a városi részei is azok. Néhány háztömb a belváros, itt vannak a két nagyon ritkán három emeletes házak, pár háztömb, egy főutca, egy-két olyan utca, ahol helyet kaphat a szükséges boltok sora, a divat, a cipő, az ékszerész, amire szüksége lehet a belvárosnak. Néha mintegy tévedésből előfordul itt egy-egy mezőgazdasági termékeket árusító bolt, bár nincs nagy forgalma, de mégis megél a permetezőszerekből, más mérgekből és egy két vasáru kereskedés. Pár sarokkal arrébb megritkulnak a házak, kertek veszik őket körül és kerítés persze, a kerítésen belül rendben tartott udvarok, a házakra mérges kutyák vigyáznak. Ha

elmegy az ember a ház előtt délután, nem sokkal ebéd után, akkor meg–meglebbenek a függönyök, ahogyan bentől valaki szemmel kíséri őket elmentükben. Még kijebb még nagyobb terek következnek, a kerítések alacsonyabbak, a kutyák dühösebbek, az udvarok kevésbé szépek és sok helyen terem paradicsom, hagyma, minden, ami kell a konyhára. Ezután már a rétek következnek elszórtan, néhány tanya, közel–távol alig látszik ember.

De a belváros városias, a házak emeletesek, a kapukat – bár nem mindig és nem is mindet zárják is. Anasztázia egy ilyen házban lakik. Úgy gondolta felcsenget, és megkérdezi a nőt. Miről is? Mindegy felcsenget, majd lesz, ahogy lesz. A kaput zárva találta, csengő nem volt.

Átment a túloldalra, szembe a kapuval, és a hámló vakolatú falnak támaszkodott. Rágyújtott, fújta a füstöt. Várt. Megpróbált úgy állni, hogy egyik lábát felhúzza térdmagasságig és a falnak támasztja a talpát behajlított térddel, úgy hogy a cipő talpa teljesen a falra simuljon. Egy idő múlva jött egy ember, és végigmérte, rosszállóan. Iván elvette a talpát a falról, és csak támaszkodott a vállával, a hátával a falnak.

Anasztázia húsz perc múlva jött ki a házból. Egyenesen odament Ivánhoz, megcsókolta röviden, köszönésképpen, karon fogta és elindultak.

– Gyere, mutatok valamit.

Gyorsan mentek, Iván nem tudta merre járnak, gyakran fordultak el, egyre szűkebb utcákban haladta, majd kijutottak az emeletes házak közül. Anasztázia vezette őt, belekarolt. Nem beszélgettek. Ivánnak kicsit gyors volt a tempó, szeretett volna lassítani, de a nő nem hagyta. Mentek a házak között, amíg elfogytak a kövezett járdák is. Egy kerítéshez értek, amit repkény futott be, sűrű fonatok, nem lehetett átlátni rajtuk. Egy kis rozsdás kapuhoz mentek, és a nő előre tuszkolta Ivánt, maga előtt terelte és mintegy átlódította a kapun, mintha magától nem ment volna be, mintha lehetett volna tudni, hogy nem veszi rá magát arra, hogy bemenjen a kertbe, a kerítés mögé, át a kapun.

A temetőbe jutottak.

Iván megpróbált tájékozódni. Itt a hátsó részben vagyunk, ha jobbra megyünk, a főbejárathoz juthatunk, mielőtt odajutnánk, balra vezet egy kis út, ott a ravatalozó. A ravatalozó mellett vezet a központi út, majd arról ágaznak le az egyes parcellához vezető utak. Negyvenkettes parcella, ötlött eszébe a szám, pedig sokáig nem tudta, és azt sem tudta, hogy nem tudja. Nem volt benne a gondolataiban. Apja igen, alig múlt el nap hogy eszébe ne jutott volna. Kezdetben egyes dolgai, később inkább az alakja. Apja katona volt, nem volt ezen a környéken senki rokona, ismerőse is alig, barátja soha

nem volt. Ide vezényelték akkoriban, amikor Iván született, a hatvanas években. Feleségét már hozta magával. Tanítónő volt, nem volt tőle sem idegen a költözés egyik helyőrségből a másikba. Iván tehát így született éppen itt, és nőtt fel ugyancsak itt.

– Na, mi leszel, ha nagy leszel?

– Katona – vágta rá a gyerek Iván, és elügetett a rétre a többiekkel. Ki tudja, merre járnak a többiek, ők is katonagyerekek voltak. Az iskolába is úgy ültek egymás mellett, akik a laktanyából jöttek, meg a helyiek külön. Volt, akivel találkozott később, de éppen csak köszöntek.

– Katona nem! – mondta Iván, mikor tizenhat lett, és választani kellett hová legyen. Anyja akkor már két éve nem élt.

Apja nyolcvanötben nyugdíjba ment, és húsz évig haldoklott. Itt volt a temetése. Negyvenkettes parcella.

Megállt az apja sírjánál.

– Mi legyen a síron? – kérdezte a temetkezési vállalkozó.

– Nem tudom, mi lehet?

– Kereszt, keresztet szoktak.

– Nem volt vallásos. Ateista volt.

– Nem baj, itt keresztet szoktak. Pap legyen?

– Hát, valakinek el kell temetni.

– Igen, akkor legyen.

– Csak röviden.

Annál rövidebb nem is lehetett volna, a helyi pap, aki sohase látta az apját, két miatyánk ideje alatt eltemette, elföldelte, elparentálta, megszentelte a szenteltvízzel, és még elérte a pesti vonatot, ment a nővéréhez születésnapra. Így volt – gondolta Iván, és eszébe jutott, hogy a pap fekete nadrágja és fekete szandálja között fehér zokni virított végig, amíg a sír szélénél a földhányáson állt, és jól látszott, amikor a szél megemelte a reverendát. Most elhagyatott volt, bár egy szál sárga szirmú virág a kereszt mellé volt támasztva. Ki hozhatta? Talán Ágota, – aligha jut eszébe, akkor ki? Talán egy beosztottja, ha él még bárki is.

Iván most vette észre, hogy egyedül van, egyedül jött végig a kiskaputól egészen a sírig. Körülnézett, és elsőre nem is vette észre, csak amikor visszatért a tekintete a bal oldali fűzfához. Akkor vette észre, hogy a nő ott ül a padon, a napsütésben, aranylóan, keresztbe tett lábakkal, behunyt szemmel.

Lehajolt, kitépett egy szál füvet, eldobta, de a szél nyomban vissza sodorta a sírra. Nem baj – gondolta. Odament a padhoz és leült Anasztázia mellé.

– Megkérdezhetem, hogy mivel tölti az estét itt, ebben a városkában? – fordult a nőhöz, mintha a kávéházban ülnének, vagy egy könyvtárban, ott ahol még lehet beszélgetni, az előtérben.

– Ó, mindig van mivel foglalatzkodni az embernek, ha elég aktív és tevékeny – mondta a nő.

– Talán a társas kapcsolatokra gondol? Úgy értem a társadalmi érintkezésre.

– Készíthet rólam pár fotót, ha akar.

– Itt?

– Igen, szépek a fények.

Iván készített pár fotót, a nő pózba állt, megigazította a haját, a vállán lejjebb ejtette a blúzáát, a combján suhant a napfény.

A ravatalozó mögött Iván átölelte a nőt, és a falhoz támaszkodva szeretkeztek. Sötétedett már, amikor kiléptek a kiskapun. És visszatértek a városba. Nem arra mentek amerre ide felé érkeztek. Iván bizonytalan volt, mi is lesz ma este , talán vacsorázni mehetnének vagy talán az ő szobájába, a szállodába, de egyszerre a nő, olyan távolinak tűnt, pedig a karját fogta és mosolygott, de Iván távolodott gyorsan és messze tőle.

Egy sarkon a nő, könnyedén szájon csókolta, és ezt mondta :
– Mennem kell –, és eltűnt egy pillanat alatt. Nem magyarázkodott, nem mondta hová, és Iván nem is érezte, hogy magára maradt volna. Éppen jó volt így.

Anasztáziával a cukrászdában

Mely kérdéseket kell, vagy nem kell feltenni. Ha együtt mennénk az utcán, és látnánk egy ruházati boltot – gondolta Iván, és elképzelte a szituációt –, akkor, ha odaértünk, bemennék-e együtt vagy Anastázia kinn várhatna, én lesném az ablakon át, amíg ő választ. Pontosan ízlésesen egy ruhát, vagy blézert, esetleg nadrágot, elviszi a próbafülkébe, vagy nem is, nem viszi el, hiszen ismeri ezt az üzletet, és a méreteket és saját magát. Igen, ez lehet a legfontosabb, ismeri saját magát, a testét, a szándékát, és megvenné azt a darabot, amit kiválasztott, bemennék-e vagy sem? Valószínűleg nem. Én talán bemennék, de ő finoman megállítana, egy gesztussal, nem kellene szólnia sem. Kinn álldogálnék, amíg megérkezik. Anélkül mennék tovább, hogy rám nézne.

Ezt a hűvösséget érezte Iván, amely teljesen ellentmond a nő minden máskori viselkedésének, azoknak az izzásoknak, amik akkor lobbannak fel, amikor egészen közel kerülnek egymáshoz. Iván féltékeny volt, maga sem tudta mire. A nőre

magára, talán, így fogalmazhatta volna meg, ha talált volna erre szavakat. A belső szférákba soha nem juthat el, a határvonal pontos és könyörtelen, tudta, hogy soha sem fogja átlépni. Maga sem értette azt a féktelen vonzódást, ami a nőhöz kötötte.

*

A cukrászdában ültek a nővel. Ez később volt már, egy másik napon. Nem beszélgettek. Iván a kávéspoharát tologatta a műmárványlapon, Anasztázia ült, keresztbe tett lábbal, kezeit összekulcsolta és a combjára támasztotta. A csend nem volt kellemetlen. Nem beszélgettek, de együtt voltak. Iván azon töprengett, hogy megkérdezze-e a nő valódi nevét, vagy kérdezzen –e róla egyáltalán bármi személyeset. Nem akarta ezt, így megfelelő volt számára a titkokkal teli ismeretség, a rejtelmesség. Általában nem volt romantikus vagy álmodozó – de még inkább, mint sokan mások körülötte –, most mégis magával ragadta a múlt század hangulata, amikor többet hallgattak el az emberek egymás elől, mint manapság, amikor végtelen közlések sora a világ, amelyre persze nem figyel senki. A hallgatások sok mély és izgató vagy éppen rémséges titkot őriztek. Ezen gondolkodott Iván, amikor felfigyelt egy férfira. A férfi fekete öltönyben, bordó mellényben volt, ugyancsak bordó csokornyakkendő volt rajta, láthatóan az a fajta, amit maga köt meg az ember, és nem

a bizonytalanságra utaló gumis. Egy nyakkendő meg kell tudni kötni, csakúgy, mint egy cipőt fűzni és csomóra kötni, ezek nem megtakarítható ügyek. Iván szimpátiával figyelte a férfit, éppen ezekért a kis dolgokért. Az illető úr, magas, sovány alakja, mint szellem suhant át a cukrászdán, és jutott el, a hátsó sarokban egy terítővel letakart pianínóhoz. A hangszer még nem is vette eddig észre Iván. A férfi előhúzta a zongoraszéket, levette a terítőt. Felhajtotta a zongora fedelét, kezét rátette a billentyűkre, és várt. Majd láthatóan mély levegőt vett, előrehajolt és a mély hangoktól végig szaladtak az ujjai a fekete–fehér billentyűkön, mindent érintve lágyan, könnyedén. A skála végső hangja a legmagasabb alig hallható “há” hang külön már a hullámzó hangok sora után került megszólaltatása, mintegy lezárva a művet. A billentyűzet utolsó hangját, a “cé” hangot nem ütötte le. A férfi ezután lehajtotta a fedelet, visszatolta a széket, és letakarta a zongorát. Megigazította még a terítőt, majd, mint ahogy jött, mint egy szellem gyorsan távozott a helyiségből.

– Ki volt ez? – kérdezte Iván.

– Micsoda szívem? Nem tudom. Kiről beszélsz? – mondta Anasztázia, és könnyedén felemeli jobb kezét és megérintette az orrát.

Az orgonista –, közjáték

Kern Izidor orgonista a templomban játszott az orgonán. A templom nem földi méretű, az épület hatalmas, mindig hatalmas, a falak nem emberi tartózkodás helyéül szakítják ki ezt a helyet a térből és időből, hanem más céllal. A templomban a lélegzet elfúl, csak egy nagy és mély rezgésű hangszer az, ami az elfogyott emberi levegőt pótolja, vagy még inkább felerősít úgy, hogy az elhangozzék a szférák közé is. A templomban minden hatalmas, a magasságok, az árnyékok, az arany művek, a képek, a hit, a szándék. Az orgona ezeregy ólom sípja az abszurditásig – a végső groteszkségig, nem emberi jellegig – elviszi a hangszer, mint hangszer képét. Az ember számára a síp a helyes méretű, a templom számára az ezer síp, ahol a legkisebb hat centi, a legnagyobb hat méter, és vastag, mély, mint egy hajókürt. A végtelen dübörgést, a hegyek leomlását játszi könnyedséggel mutatja látszólag, és a legnagyobb csendet is ezáltal lehet kifejezni, megszólaltatni. A templomi orgona irracionális hangszer, úgy, mint a hely, ahol felépül. Orgonán játszani nem egyszerű, nem tudás kérdése, inkább kiváltságé, fel kell nőni az orgona méreteihez. Az oda vezető utat senki sem vizsgálja, eljut, ki hogyan eljut, lélek vagy megszállottság, jókedv vagy mély bánat után. Meg kell edződnie a léleknek, aki orgonán

akar játszani. A hang kis késedelemmel szólal meg, vagyis a lábbal és a bal kézzel hamarabb kell megtenni a billentést, ahogyan várjuk, hogy a hang maga megszólaljon időben a kotta szerint. A levegő egyenletes nyomása a magas és mély regiszterekben is biztosítja a kellő áramlást és a csodás zengzetességet. Tíz ujj, két láb, és a lélek.

Kern Izidor kiábrándult alkoholista volt. Korábban a kávéházakban játszott, az országban több helyen. Játszott zenés éttermek esti műsorában, játszott nyilvánosházak éjszakai fáradtságban. És ott élt a lányok között, akiket sajnált, nem volt közömbös, nem mondta azt, hogy “magad választottad”. Tudta, hogy ez nem így van. Nem csábította a romlottság, a lebbenő szoknyák, az izgató fehéreneműk. Tudta, hogy ez csak díszlet, csak flitter a húsvásárban. Nehezen viselte a félelmeket, és az együttérzéstől majd megszakadt a szíve. A lányok nevettek rajta, amikor együtt voltak, de nem nevettek, amikor magukban töltötték az estét és éppen ott volt Izidor is. Olyankor nekik játszott, egyenként csak nekik. És ivott. Sokat. Majd egyszerre felhagyott vele. Kiábrándult. Maga sem tudta miért. Attól kezdve, csak hogy a borzongás megmaradjon, a rossz emlék, amit ennek ellenére nem kívánt elfelejteni, figyelmeztető felemelt ujjként tartotta maga elé: minden héten egyszer megjelent a városi cukrászdában és eljátszott egy befejezetlen skálát, úgy hogy ujjai végig

gördülünk a fekete–fehér billentyűkön, és az utolsó “há” hangot külön ütötte le, de nem fejezte be soha, a “cé” hang nem szólalt meg. Befejezetlen maradt, félbeszakadt, folytatásra várt, ami soha nem következett be, hiszen a “cé” hang soha eljátszva nem lett. Hetente visszatért, hogy elborzadjon korábbi önmagától, amit ennek ellenére képes volt úgy kezelni, mint valamely más személy fertelmességeit, mint aki nem ő, csak rátekint. Így visszatért a tett helyszínére, nem szó szerinti valóságos helyére, olyanra ahol már járt, hanem inkább a lelki tetthelyre, és skálázott.

A hét többi napján a templomi szolgálattól függően megjelent a szent helyen és orgonált. Sokan sejtették a titkát, de senki sem tudta biztosan. A cukrászdában mindig a régi öltözetében jelent meg, amit csak ekkor vett fel, majd a skála után hazament, átöltözött, előtte megtisztálkodott, és folytatta a napi teendőit, ahogyan sorra kellett azt vennie. A templomban esténként is megjelent, olykor gyakorolni a másnapi istentiszteletre a kiírás szerinti szent énekeket, zsoltárokat, amiket a táblára íratott már a plébános úr. Volt, hogy saját kedvtelésből gyakorolt, és játszott régi gyönyörű dallamokat.

Egyik este Bach csodálatos művét játszotta, teljes átéléssel. A templom üres volt. Amíg fenn, az orgonánál játszott, Ágota jött be a templomba, egyszerű szürke

kabátban, csau színű cipőben, kezében retikül, a haja selyemsállal volt bekötve. Lassan jött, mint aki a sötétben nem találja pontosan az utat. Óvatosan lépett a padsorok közötti köveken, egyszer megbillent, jobb lába majdnem a bal mellé csuklott. Meg kellett kapaszkodni a pad támlájának ívelt szélénél. Nem is ment tovább. Leült ott, ahol volt. Ült és hallgatta a dallamot. Amikor elhallgatott a zene, továbbra is csendesen ült a padban. Izidor lekapcsolta az orgonánál a világítást, lejött a karzatról, lefelé jövetben a fűjtató villanymotor kapcsolóját is elfordította. A templomban – bár égett pár gyenge fényű izzó és a Mária szobornál pár tucat gyertya–, de sötét volt, ha nem is éjszakai sötét. Izidor a padok között a kijárat felé tartott. Megállt a nő mellett, nem nézett rá, mégis pontosan tudta ki az, aki ott ül. Megállt, és jobb kezével megfogta a nő vállát, bátorítólag, barátilag, sorsközösségbe lépett vele. Megérintette, gyengéden megsimogatta.

– Szervusz, Ágota – mondta és továbblépett.

Ágota ült csendben, még majd egy órát. A gyertyák már majdnem teljesen elégték, a sekrestyés bekukkantott olykor, hogy megnézze, zárhatja-e már a külső kaput. Itt nem küldenek el senkit, aki itt van a házban, jó helyen van, ezt mondja a plébános mindig.

A nő végre felállt, meghajtotta térdét az oltár felé, keresztet vetett, megfordult és elment a templomból. Nagy

csöndet hagyott maga mögött. A sekrestyés nem vette észre rögtön, hogy a templom már üres, Kijött a hátsó helyiségből, körülnézett, a kapuhoz ment, hogy becsukja.

A templom előtt, a bejáratától jobbra, az utcán egy pad volt, hogy megálljon egy percre, aki elfáradt a belvárosi gyaloglásban. A padon ott ült Izidor. Úgy tűnt elaludt. A sekrestyés úgy vélte jobb, ha nem kelti fel, majd ha végzett és bezárt mindent, akkor hazafelé megnézi ott van-e még.

Húsz perc múlva ismét az utcán volt, Izidor még ott ült a padon. A sekrestyés odalépett hozzá. Izidor nem aludt.

- Jó estét!– köszöntötte a sekrestyést.
- Jó estét Izidor úr. Ideje már hazamenni, azt hiszem.
- Megyek igen. De itt ülni is szeretek. Jó itt. Otthon olyan csend van. Tudja. Csak csend.
- Igen. Hát jó éjszakát – mondta a férfi és elindult az esti utcán a belvároson át haza.

Egy nagyon erős ital, és véget vetne mindennek, ami eddig volt és ezután lesz. És meg kell tennie, ha nem teszi meg, elveszti ember voltát, úgy hogy többé nem válik emberré soha. Le kell ütni azt a “dé” hangot, egyszer le kell ütnie. Izidor felállt és nem hazafelé indult. A legrövidebb úton az első kocsmába ment.

- Egy sört és egy rumot kérek.
- Mi az? Milyen koktél?

– Matrózfröccsnek mondják – mondta Izidor, és elszántan megragadta a korsót, mintha az élete múlna ezen.

És eltemetkezett a mámorban, a soron következőben, azt követően és az azt követően, míg éj az éj, és ezen a temetésen nem szólt a Profundis, semmi sem szólt.

Requiem

Ki tudja mikor haltam meg, vajon érzi-e valaki, azt a kesernyés marhafaggyú szagot, amit árasztok, mint egy templomi gyertya.

Egészen bizonyosan mondhatom, hogy meghaltam, nem tudom pontosan mikor, magam sem, azt tudom, hogy egy szerelmi kapcsolat után történt velem. Ebből életemben nem volt sok, talán hármat mondhatok. Ez utóbbi és egyben az utolsó erősen megviselt. Nem lett vége, és el sem kezdődött, az egészből vajmi kevésre emlékszem, csak arra, hogy meghaltam. Elvesztettem az érzékeimet, először a szaglásom, majd a hallásom és a tapintásom. Nem érzem, hogy amit simítok bársony vagy egy gyalulatlan asztal lapja. A sör ízét sem érzem, teljesen céltalan fogyasztom ezt, nem árt és nem használ, nem tesz velem semmit, mint ahogyan én sem teszek semmit a körülöttem lévő világgal. Mondhatja most, hogy

őrült vagyok, hogy az ember nem él és hal egyszerre. Nem mondja.

Nap mint nap, száz éven keresztül elvégeztem, amiről azt mondták, hogy azt kell gondolnom, hogy a feladatom. Nem esett nehezemre, bár az utolsó tíz évben elsődleges élményem az unalom volt. Nem fogok beszélni magának arról, akibe szerelmes lettem, nem tudok róla semmit, az egész élete titokban maradt előttem, ennek ellenére, mégis életem egy leginkább meghatározó élménye volt ő. Arról nincs fogalmam, hogy én jelentettem-e a számára valamit.

Egészen bizonyosan mondhatom, hogy ha szeret valakit az ember, az örök életre szól, mint ahogyan a gyász vagy a harag sem múlik el soha, néha kevésbé hatják át az érzéseim, néha, és ez a gyakoribb még most is olyan erővel tör rám a tévedés érzése, hogy nem kapok levegőt. Tévedés igen. Magam sem tudom, miért használom ezt a kifejezést erre az érzésre. Igen, szokatlannak mondható. Így miután meghaltam, már tehetném, amit szeretnék, ám a vágyak is meghaltak bennem, nincs mit tennem, nem hiányzik, hiányérzetem sincs a cselekvés hiánya vagy vágya hiánya miatt.

Életem egymást követő söröskorsók üresre ivásból áll, a korsó tartalma kevésbé érdekes, hiszen nem élvezetből ürítem őket, hanem kötelességből, ez a sorsom. Ide teszem magam elé, először egymás mellé, majd mögé, majd négyzet alakba, ezt

olykor átrendezem más formába és így elmúlik egy nap. Holnap ismét itt leszek és holtan, faggyúgyertyaszagot árasztva folytatom, amit élet helyett folytatok, vagy folytatnom kell.

Ha akarja, elmondom magának az útvonalat, ahogyan reggelenként dolgozni járok. Semmi különös, de el tudom mondani azt, hogy a második keresztutca sarkán, ahogyan érkezem, az egyik kő furcsán kagyló alakban van kicsorbulva, olyan, mint az az embléma tudja, teljesen olyan. És a lépcsőház ahogyan megyek a munkahelyem felé, a falon zöld csempe van és van kettő, amit különösen szeretek, az egyik a fél emeletnél, a alulról a harmadik sorban közép tájon van, és egyszer úgy sütött rá a nap, hogy majdnem elfelejtettem hogy halott vagyok, és derűs lett a szívem. Így megyek minden reggel ugyanarra, és ne gondolja, hogy a sör beszél belőlem. Senki sem beszél belőlem egy ideje már.

A pincér sovány volt, de nem úgy, mint egy versenyagár, hanem valóban sovány, mint azok a szobrok, amiket holt emberekből készítenek, lehántva róluk az irhát.

Recitativo

Valahova

A lány mindig félt. Semmit nem szeretett volna jobban, csak biztonságban érezni magát. Mindegy, hogy hol és kivel, csak ne kelljen többé félni. Az se baj, ha nincs igazi érdeklődés, nincs mélybeszélgetés vagy figyelem. Csak ne érezze magát veszélyben. Ha megtűrik az is jó, csak lehessen önmaga. Néha pont a családban nincs meg ez az érzés, ahol a legjobban szükség lenne rá. A család lehetne a menedék, az alap, a kiindulópont az élethez, a hely, ahova elbújhatok a világ zajától. Ő ezt nem érezte, ezért a legtöbb nyarat más emberek családjánál töltötte. Hogy jól érezte-e magát? Nem biztos. De biztonságban volt. Néha annyi a dolgok értelme, hogy túl vagyunk rajta. De beszéljünk róla, mivel a befejezett öngyilkosságok többségét a hallgatás előzi meg.

Aztán egyik este, nagyon halkán szólt a tv az egyik családnál, ami persze nem a sajátja volt. Ekkor eszébe jutott, hogy mennyire szerette, mikor a saját családja hangosan nézte a műsorokat esténként, miközben mindenki saját ügyes-bajos dolgaival foglalkozott. Akkor megfogalmazódott benne, hogy inkább hazamegy. De nem ment.

Valahonnan

Mi lenne, ha úgy szeretnél engem, ahogyan még senki más ezen a földön? Vagy, ha más is szeretett már így, akkor te még jobban, még folyamatosabban, még kisebb kiingásokkal, fenntartva az egyensúlyt, ezáltal megtartva a lelkem. Mi lenne, ha szeretnél, akkor is, ha nehéz a helyzet, ha számodra kényelmetlen? Mi lenne, ha maradnál, akkor is, ha legszívesebben máshol lennél? Mi lenne, ha néha helyettem lennél önmagam és ezáltal megmentenél attól, aki vagyok? Lehet-e engem szeretni? Lehet-e így szeretni? Mi az ára?

(Imre Dóra)

Szemlesütve

Ferenc a sekrestyében ült, szemben az asztallal, ami a falnak volt támasztva, így szemben a fehérre meszelt fallal is. A falon, egy kis képen Jézus a kereszten. A kép nem volt sem szép, sem művészi, egy szentkép volt, amit a búcsúban lehet kapni. Cakkos szegélyű, nagyon kék, nagyon romantikus kép, egy rajzszeggel volt a falra tűzve, ki tudja mikor, talán húsz éve is itt lehet. De talán mégsem, hiszen a festés frissebb. Valaki fontosnak tartotta, hogy a kép mindig ott legyen

szemben a falon, ha valaki leül az asztalhoz mindig láthassa. Nem elég a templom, nem elég a ruházat, nem elég a súlyos feszület, a kéz közelben elhelyezett áldozó kehely. Ez nagyon távoli, nagyon papos. Kell valami kézzelfogható, egy díszes kép, egy egyszerű papírkép, amin Jézus a keresztfán látható előtte római katonák, egyikük a corpus oldalába szúrja a lándzsáját, könyörületből, hogy a szenvedésnek legyen vége már. Kell valami értelmezhető, ami nem elvont, ami segít megérteni a misztikust. Ferenc nem tudta ki tette ide ezt a képet, de lám, jól tette mégis, hogy kiszögezte a falra a kereszthez szegezett Jézust.

- Laudetur – hallotta maga mögött.
- In aeternum, Amen – adta rá a választ és felállt. Megfordult. A püspöke állt az ajtóban. Nem díszes ruhában, fekete öltönyben papi gallérral. Egyedül jött.

Ferenc helytel kínálta, itallal és étellel. Bor és kenyér. A püspök nem nyúlt az enivalóhoz.

- Beszélgessünk– mondta és várakozón nézett Ferencre.
- Miről beszélgessünk?
- Kérdéssel nem válaszolhat domine, tudja jól, a kérdés nem válasz, csak kibúvó. Miért keres kibúvót, miért keres másik utat, a meglévő út nem elég széles, vagy nem elég biztonságos?
- Nem tudom hová vezet.

- A tanítások nem fogtak magán?
- Dehogynem, nagyon is. Tudom, hogy van utam, tudom, hogy végig kell járnom.
- Ez esetben mi lehet az, ami kizökkenti az életét a rendelt kerékvágásból?
- Nem tartom elegendőnek a kérdésemre a választ.
- Biztos, hogy a helyes kérdéseket tette fel?
- Úgy ítélem meg, hogy igen.
- Tudja azt, hogy nincs mindenre válasz. Van, ami csak közben, a gondolkodás vagy a cselekvés által válik válasszá, a tett maga is válasz a felvetődő nehézségekre, az abból levont tanulság pedig újabb kapaszkodó az előre jutásban.
- Mi lenne az előrejutás? Tudás által nem szerezhető meg a tapasztalás, következtetés útján nem szerezhető meg az érzélem.

Hallgattak. Odakinn sütött a nap. Banális dolgok történtek az emberekkel, megszomjajztak, megéheztek, megbotlottak egy peremben, vásároltak. Éltek.

- Mit tudhat erről egy nő?
- Milyen nő?
- Hát a nő.
- Nincs semmiféle nő. Ha azt gondolja, ez lenne az oka kételkedésnek, téved.
- Nem tévedek. Van egy nő.

- Nem tudok erről.
- Biztos, hogy van. Tudom.
- Honnan tudja?
- A kérdésre adott válaszból, ha azt mondom, tudom, és megkérdi honnan, azt jelenti, van. Ha azt mondja, nincs akkor az azt jelenti van, de tagadja. Ha azt mondja milyen nő, akkor pontosan tudja, de maga előtt is tagadja. Ez utóbbi a legrosszabb, és magára oly jellemző.
- Pusztán akadémikus okoskodás.
- Nincsenek válaszok. Még nincsenek. Még a kérdések feltevéséig sem jutott el. Egy tanácsot adhatok. Nekem mondhat, amit akar, de magának ne mondjon bármit, egy élet múlhat ezen. Értékes dolog az nagyon is.
- Azt tanácsolja talán, hogy hagyjam el az egyházat, a hitet?
- Hogyan tehetné?
- Csakugyan, hogyan tehetném.

A püspök rövidesen elment. Ferenc az asztalnál ült, tört egy darabka kenyeret, megette, ivott egy korty bort. Közben a falra szegezett szentképet nézte.

Az igazgató

Iván taxival ment a megbeszélt találkozóra. Nem sejtette, hogy ennyire közel van a lakáshoz a horgásztó, ahová indult és pár perc alatt meg is érkezett. Megnézhette volna a neten, de valahogyan nem áll a kezére a XXI. század. Kiszállt és elindult a parton, amíg meg nem látta azt a magas, robosztus alakot, akivel találkozója volt. A férfi egy kis, összecsukható, háromlábú széken ült, ami láthatóan alig tartotta meg a súlyát. Kezében horgászbót, bal kezénél egy doboz sör. Iván mellé lépett.

- Milyen a kapás?
- Á, semmilyen, gondolhatja, művész, aki itt kifog egy halat. Leül? – kérdezte, de nem volt hová ülni, csak a földre. Iván is, a férfi is körülnézett, mintha lenne remény egy ülőalkalmatosságra, de nem volt.
- Nem köszönöm, inkább állok. De fogott már azért itt halat, nem?
- Igen, egyszer, egy pontyot.
- És mekkora volt?
- Ilyen – mondta a férfi, és felemelte mindkét kezét, azzal mutatta a levegőben a korábbi halat, ahogyan emlékezet, úgy harminc–negyven centi lehetett.

- És megfőzte?
- Nem szeretem a halat. Visszaengedtem.
- Azt lehet?
- Nem tudom.

Hallgattak. Már délután járt az idő, kellemes meleg volt, a nap is sütött. A vizet alig fodrozták a hullámok. Barátságos hely volt.

– Ismerte maga Stromm Gizit? Primadonna volt, még akkor itt volt szerintem, amikor maga is erre a környékre került. Bár a legnagyobb formáját már megfutotta, de játszott azért rendületlenül minden darabban.

- Nem, nem ismertem. Nem jártam itt színházba.
- Kiváló személyiség volt. Mi akkor voltunk kezdők, nem volt egy vasunk, és vasárnap délután nála volt uzsonna. Két előadás között persze, akkoriban játszottunk egyet délelőtt, gyerekdirabot meg délután, olykor este is.

- Komoly.
- Az uzsonnának megadta a módját, hármunkat hívott meg rendszerint, engem – “Érdekes, saját magát mondja előre – gondolta Iván – érdekes” – meg Ágotát, meg még egy lányt, akire most nem emlékszem.

Emlékezett, bizonyára emlékezett, de mégsem tartotta fontosnak megmondani a nevét, talán nem tartozik a

történethez, vagy nem tartozik az életéhez, vagy nem tartozott, bár szerette volna.

– Kakaó volt, képzelheti, meg hab, tejszínhab, meg keksz. Szerinem az ő kakaójában volt konyak is, ki venné észre, és ki neheztelne rá.

– Igaz.

– Pompás nő volt a maga idejében. Még akkoriban is, na. Mondhatom. És flúgos volt, teljesen flúgos, de nem ártott senkinek. A patkó gyűjteményére nagyon büszke volt, két darabból állt. Azt mondta olyan lovak patkóját gyűjti, akik a lóversenypályán haltak meg. Ezért van csak két patkója, de az nagyon értékes.

– Érdekes.

– Igen. Meghalt azóta már persze, nem is tudom, egy idő múlva már nem jártunk hozzá, és egy idő múlva már nem játszott. Nem is tudom mikor halt meg, de a színházban kinn volt a gyászjelentése. A temetés után hozta be a húga, kint volt két hónapig. Minden másnap bejött és ellenőrizte.

– Az élő lelkiismeret.

– Hát ki hibáztatna egy színészt, mert nem vette észre, hogy nincs már ott egy másik színész. Ki venné észre? Senki uram, senki, én mondom. Meghalhat itt az ember, egyedül macskákkal vagy anélkül. Egy színész semmi.

Iván nem került érzelmes, vagy érzélgős hangulatba. Felvett egy kavicsot a parton és meglendítette a kezét, hogy kacsázzon vele a vízen, de mielőtt eldobta volna megállt a lendület. Nem szeretik a horgászok, ha felkavarják a vizet. Senki sem szereti. Ő mégis erre készül, megtalálni a lányát, akit nem is kell nagyon keresni, hiszen ő jelentkezett, megadta a számát. De nem olyan egyszerű ez. Odamehetne, de mégsem mehetett oda. Képet kell alkotnia a lányról. Ennek a férfinak lehetett olyan közlendője, amit magától vagy kérdésre megoszt vele. Ő volt az, akit a lány apjának szólított. Ő vette feleségül Ágotát, amikor ő itt hagyta, vagy amikor Ágota elküldte őt. Ahogy vesszük.

– Amúgy se nagyon vesszük észre a körülöttünk élőket, nem? – kérdezte Iván.

A férfi bólintott, belekortyolt a sörébe. Bólintott és nézte a vizet.

- Még nem találkoztak ugye?
- Krisztinával? Nem, még nem.
- Nem, nem vele, Ágotával. Mikor is jött?
- Tegnapelőtt.
- De tudja, hol lakik? Ugye?
- Nem, azt nem írta meg. Reméltem maga megmondja.
- Menjen el hozzá. Nézze meg. Én nem tudom a mostani címét, csak a régit, azt megmondhatom. Én nem tehetek róla,

hogy ilyen lett. Nem tehetek róla. Elvettem, a lány megszületett, éltünk, ahogy lehet. Jó, én sokat mászkáltam, mindenfelé. Ő meg nem, ült otthon, egy-két év alatt olyan lett, mint a kiszáradt fa. Otthon ült, ringatta a gyereket. Vett egy otthonkát. Először kidobtam, ilyen ruhanemű nem lehet otthon.

- Felgyújtotta.
- Igen felgyújtottam, a másodikat kidobtam, a harmadikat már nem.
- Miért lett ilyen?
- Nem tudom. Maga nem hiányzott neki az biztos. Ilyen lett, és kész senki se tudja. Na jó, menjen, még horgásznom kell.

Iván elment. Nem köszönt, kezet sem fogtak, elindult vissza a parton a kocsihoz. Arra gondolt itt hagyja, itt sincs rosszabb helyen, mint a lakás előtt. Mégis beült. Bekapcsolta a zenét, hallgatta, hátra dől, és elképzelte, ahogy ezek ketten – meg a gyerek – ülnek vasárnap a tévé előtt. Ágotán otthonka van, és húst rántott, a férfi délutánra bekonyakozott és elment a szeretőjéhez, akiről mindenki tudta a városban, hogy a szeretője. Ágota meg otthon marad a gyerekekkel. Ha ez az ára, ez az ára. Ágota nagyon is tudta minek mi az ára.

Iván nem tudott mit kezdeni ezzel az értelmetlen beszélgetéssel. csak szavak sorjázta, úgy tűnt, bírnak tartalommal és jelentéssel is, de vajon kinek a számára? Iván nem értette. Saját világában, ahonnan érkezett ezeknek a szavaknak így összességükben nem volt jelentése számára. A megemlített szereplőket nem ismerte, a történet értelmetlen volt, és nem tartalmazott utalást a jelenkorra, vagy nem érzett kapcsolódást a húsz évvel ezelőtti dolgokhoz oly módon, hogy abból valami üzenet érkezett volna a számára, ami segítheti a megértést. Ami megteremtheti a kapcsolatot a lány és közötté, vagy Ágota és közötté.

A férfi megjelenése groteszk volt, megszólalása még inkább. Egy jel lehet, talán így egyben mégis lehet felelt egy rejtvényre, lehet válasz. De mi? És vajon kinek a számára. A megértésnek akkor is teljesnek kellene lennie, ha a másik felet nem ismeri az ember személyesen, hiszen éppen erre valók a szavak, amik általános értelmük szerint ugyanazt kell, hogy jelentések mindenki számára. És mégsem így van, soha nincs így. Mindig van személyes tartalom, ami által az elrejtett közlést csak nagy emberismerettel vagy az ember, ismeretével lehetséges megfejteni. Iván nem érzett készletét a feladvány megfejtéséhez.

Iván a férfit nézte, ott ült még, kezében horgászbot. Egyszerre észrevette, hogy nincs mellette semmi, aminek a horgászok mellett ott kell lennie, az a doboz, például a sok rekesszel, horoggal, csalival, dróttal és damillal, mindenféle dologgal, ami kell egy pedáns halfogáshoz. Valószínűleg nincs is a damilon horog, sem úszó, se semmi. Igen, így lehet. Csali nélkül nem nagy kockázat nem fogni semmit, ha ez a szándék.

Ágota

Ágotát még aznap meglátogatta. Úgy érezte nem várhat tovább, bár nem volt világos egyáltalán az ittléte és annak előre látható időtartama sem, de mégis úgy érezte ennek a látogatásnak mielőbb meg kell történnie. Valami közelgett, ennek elejét veheti a találkozással. Ágota a belváros szélén lakott, egy földszintes házban. A ház fő frontja az utcára nyílt, itt két ablak volt az egyik oldalon, nyilván egy lakás ablakai, majd a kapu, és a túlvégen egy ablak. A kapu egy félhomályos bejáratra nyílt, ahonnan el lehetett jutni a ház hátsó részébe, és a kis udvarra, amit a ház és a szomszéd ház tűzfala közrefogott. Iván emlékezett erre az udvarra. Amikor itt járt,

huszonhárom évvel ezelőtt, akkor is éppen így nézett ki. A ház, az udvar a lerakott kövekkel, amin anélkül el lehetett jutni a hátsó fertályba, hogy sáros lenne az ember lába, ezek macskakövek voltak, ki tudja, hogy kerültek ide, nem úgy volt lerakva, mint a városi utcákon, hanem kissé távolabb egymástól, nem lépéstávolság, de elég távol ahhoz, hogy a fű felüsse a fejét közöttük.

Ágota a hátsó részben lakott, szoba, konyha, az anyjával lakott itt akkoriban, egy szobában a két nő. Konyha volt a konyhában, egy részt elfüggönyöztek, ott volt a mosdó. Több komfort nem volt. A szobában a két ágy, mellettük rozsdabarna szóttos falvédő, az udvarra néző ablakon túll vitrázs, nem volt nagy ablak, és sötétítő függöny karnison. Kis fekete–fehér Tv, a komódon. Két szék, egy asztal, a falon két festmény. Nem gazdag lakás, de barátságos volt, Iván szeretett itt lenni. Olykor délutánokat hevert a mokettel leterített ágyon, várta, hogy Ágota hazaérjen, és hozzá bújjon.

Nem csengetett és nem kopogott, benyitott az ajtón, Nem volt már semmi abból, amit akkor itt látott. A konyhát fallal osztották ketté, elől konyha, hátul fürdőszoba, a szoba bútorok kicserélődtek, a függöny is, minden.

Ágota a szobában ült, háttal a bejárati ajtónak, egy sárga, magas támlájú fotelben.

– Szervusz.

Válasz nem érkezett, semmi jele annak, hogy a nő észrevette volna, pedig eléggé közel volt már hozzá.

– Szervusz – mondta ismét.

A nő anélkül, hogy felnézett volna, intett és azt mondta.

– Üljél le. Hoztál ajándékot?

– Nem, nem hoztam – mondta Iván.

Beljebb lépett a szobába, óvatosan mintha hideg vízű tóba menne úszni, kis léptekkel haladt, míg a hideg emelkedett a mellkasán, óvatosan araszolt, nehogy gödörbe lépjen. Így ugyan tovább tartott a fájdalom a hidegtől, de mégis biztonságosabbak tűnt. Talán jobb lett volna, ha ugrik, és elmerül azonnal, és az első rémisztő érintését a jéghidegnek, a keze csapkodással és ugrándozással enyhíthetné. De nem ezt választotta. Ritkán ugrott fejest bármibe, bár maga az utazás is ilyen fejes volt, meggondolatlan cselekvés, nem kiszámított lépések sora. Olyan helyzetbe került, amikor nem tudhatta mi következik, és kitette magát mindannak, amiről ez ideig tartózkodott, a váratlan és a meglepetés gyötrő vagy éppen kellemes hatásának.

Nem sokat kockáztatott az elmúlt években, sem állása, sem az élet nem engedte ezt meg – mondogatta mindig magának, – bár tudta, hogy ez az ő döntése, kerülve így az

ütközéseket, a váratlanságokat, és valójában az embereket. Nem voltak kialakult harci módszerei az egyes élethelyzetekre, nem tudott gyorsan reagálni, nem volt elég kimódolt és taktikus. Csak tanított, de a tantestület belső harcaival nem foglalkozott, nem úgy, mint vele a tantestület, aki ezt a tartózkodást lenézésnek tekintette, és mindent megtett, hogy érezte is ezt vele. De ő nem érezte, hiszen nem is kapcsolódott hozzájuk sehogyan sem, így mindenki működése céltalan és eredménytelen volt, amit külön felrótak neki. Ilyenkor szedte a sátorfáját és elment. Máshol sem volt jobb.

- Mondtam, hogy tartsd magad távol.
- Ő hívott.
- Hogyan, hogyan hívott? Írt neked? Szokott ilyet. Nem számít. Van, amikor ír levelet, de nem kell, hogy a címzett bármit is tegyen. Egy idő múlva a dolgok kiegyenesednek.
- Hogyan?
- Megoldódnak. Nincs semmi baj. Él, dolgozik, neveli a gyerekeit.
- Van gyereke? – Iván valóban megütődött, nagypapa lett. Nagypapa lett úgy, hogy még apa sem volt. Család nélkül töltött évek után egyszerre bukkan fel a felesége – aki nem lett a felesége –, a lánya, az unokája. – Gyereke van?

Futó pillantást vetett a lakásra. Kicserélődött minden, a bútor, a szék, a függöny. Vagy ki tudja, talán rosszul emlékszik. De nem újabb lett, hanem kopottabb, még régebbi, mint amire emlékezett. A szekrény bútor is fényvesztett politúr borítása tükrözte a szobabelsőt, Iván onnan, ahol ült a szekrény tükörben észrevett egy üveget a fotel mellett, Ágota bal kezénél. Italos üveg volt. Az asztalon is látott egy kis üveget, pálinkás lehetett, és az ablakban a függöny előtt egy másikat.

– Neveltem őket, ahogy tudtam, nem mentegetőzőm, nincs hozzá közöd egyébként sem. És nincs bocsánat! Nem én tehetek arról, hogy nem tudta egyben tartani magát. Elment, nem volt tizenhat. A másik is elment. Gyereke lett, férje nem. Nem bírtam, nem tudtam mit kezdeni ezzel, elment bulizni, neki kell, elment nyaralni, a fene tudja miből fizette. Elment és nem jön haza. Te mit keresel itt? Menj a fenébe haza.

– Találkoznom kell vele. Azt gondoltam megmondod a címét.

– Azt hiszed? Tényleg azt hiszed, hogy találkoznod kell? Kinek kell, nekem ugyan nem, neki sem. Mit akarsz? Mit keresel? Ki vagy te? Nem tudok semmit rólad! Iszol, nózól, kurvázol? Kártyázol? Mit csinálsz? – Ágota elővette az üveget a fotel mellől, és belekortyolt. Ahogyan levette a szájáról, érezni lehetett a törköly durva szagát. – Te szemét – mondta

meggyőződéssel és elég nyugodtan. –Takarodj, menj innen! – Felkelt a fotelból, megtántorodott, Iván megfogta a könyökét, hogy segítsen.

– Hagyjál! –kiállott, és pofon ütötte a férfit, egyszer, majd még egyszer, majd még jó néhányszor. Nagy, csattanós pofonok voltak, nyitott tenyérrel adta, felváltva jobb és bal kezével.

Iván nem tett semmit, nem fogta le, nem ütött vissza. A szesz teszi – gondolta – de tudta, hogy nem a szesz, az csak magyarázat, hogy elkerülje a valóságot, hogy ne keljen fel mindennap a nap, hogy ne érezze a hiábavalóságát.

Ágota kifáradt, a fotelbe roskadt.

– Takarodj! – suttogetta.

Iván kiment szobából. a konyhából, elhagyta az udvart, a házat. Lángoló arcát nem hűsítette le sem a szél, sem az árnyék. A lelkiismeret-furdalás táplálta az arcpírt még egy órán át.

Budapest, évtizedekkel korábban

Ágota a hajnali villamossal ment Kőbányáról az Árpád híd felé. Az éjszakát egy férfinél töltötte, aki fizetett neki azért, hogy vele legyen. Amikor végeztek, a férfi felkelt és kiment a konyhába vizet inni, úgy ahogy volt, pucéran.

– Mire visszajövök, már ne lássalak– mondta.

Ágota megszégyenülve és mérhetetlen lelkiismeretfurdalással vette fel a bugyit, a melltartót, a rövid szoknyát és a flitteres blúz. Este táncolt, egy belvárosi mulatóban. A férfi ott szedte fel. Ha két órával korábban kérdezik, Ágota azt mondta volna, ő szedte fel a férfit, aki erőteljes, tagbaszakadt, középkorú ember volt, szemlátomást gazdag. Adival mentek el a helyről. Ágota nem is figyelte merre mennek, nem ismerte a várost. Amikor kiszálltak meglepődött, Kőbányára jutottak a Bihari utcában egy régi bérkaszánya előtt állt meg a kocsis.

Az ajtók résnyire nyitva voltak, érezte a tekinteteket a hátán, amíg a lépcsőn mentek a harmadikra. A férfi köszönt pár embernek.

– Szevasz, Tunya, megjött már a behívó?

– Már becsomagoltam, bármikor jöhetnek a zsaruk.

– Vigyázz magadra.

– Majd küldj csomagot, és közelébe ne menj a feleségemnek, úgyis megtudom, kijövök, kinyírlak.

Összeölelkeztek kézfogás közben. A harmadikon a nyitott lépcsőház mellett mentek be egy kis lakásba, szoba konyha, ablak csak az udvarra volt.

A lakásban gyors volt, követelőző, erőszakos és durva. Amikor végzett felkelt és kiment a konyhába vizet inni,.

– Amikor visszajövök, ne lássalak itt – mondta és egy huszezrest dobott az ágyra.

Ágota felöltözött és kisurran a lakásból. Gáz és kelkáposzta szaga kísérte, amíg kijutott az épületből. Az utcán tájékozódni próbált, de nem ismerte ki magát. Találomra jobbra indult. Szerencséje volt, tíz perc séta után kijutott az Üllői útra, innen már tudta merre kell mennie. Metróra, majd villamosra szállt. A villamoson kevesen utaztak, korán munkába induló férfiak és nők, kialvatlanul, vörös szemmel bámultak a derengő hajnalba, vagy csak önmagukba, ki tudja. Ágota leszállt a vakok intézeténél. Lement a lépcsőn. Senki nem járt erre. Már elindult volna a liget felé, amikor megállt egy pillanatra. Nem döntött még véglegesen, indulhatott erre is, arra is. Bizonytalan volt. Nem gondolkodott csak ment, mintha széllel szemben haladna, nagy erőfeszítéssel lépett egyet-kettőt. Megint megállt. Szája íze keserű volt.

Visszafordult a lépcsőhöz, és az alsó fokra letette a fekete karakter cipőjét, a következő lépcsőfokra egy gépírástán könyvet, ami nála volt még. Leszámolt a múltjával, és elindult azon az úton, ahová a férfi indította, amit most már maga választotta útnak tekintette, akár így volt ez, akár nem. Elment, és a lépcsőn ott maradt magányosan a fekete cipő. Nem sokkal magányosabban, mint Ágota maga, aki átvágott

a hajnali városon, eljutott a Keleti Pályaudvarra, jegyet vett a Wiener Walzerre, ami nemsokára el is vitte Bécsbe.

Gyorsöltözés

Iván a könyvtár előtt ment el éppen, nem nézelődött, így nem is vette észre azt a tagbaszakadt férfit, aki kilépett a könyvtárból és neki ütközött.

– Bocsánat – mondta a férfi.

– Bocsánat – mondta Iván is, és ment volna tovább. Rá sem nézett, de a férfi karon ragadta. Ekkor ismerte fel, a férfiban az Igazgatót.

– Ó, Ön az. De jó, hogy látom. Jöjjön, beszéljünk.– Ezzel karon ragadta Ivánt és magával hurcolta szelíd erőszakkal. Iván ment vele. A lépéseit igyekezett a magasabb termetű férfi lépéseire igazítani, aki pár méter alatt felvette lendületes járás ritmusát, még mindig Ivánba karolva. Ivánnak nehezebbé esett lépést tartani, olykor kénytelen volt gyorsabban lépni, mint szokott, sőt, néha-néha rövid kocogásba is átváltott, hogy le ne maradjon.

– Ismerkedik a városunkkal! Ez nagyon jó! Helyes, Érdekes hely ez, tudja. Nem is gondolná, hogy mennyire. Bár maga persze élt itt, igen, tudom. De azóta sok idő eltelt, legalább húsz év.

– Huszonkettő – javította ki Iván, nem mintha valóban lényeges lenne, de mégis kivenné a részét ezzel a beszélgetésből.

A férfi nem változtatott sem a lépés ritmusán, sem a szavak özőnén, és mintegy lélegzetvétel nélkül mondta tovább.

– Sokat fejlődtünk, ha fejlődésnek lehet mondani az utak lebetonozását, a csatornázást, sok új ház is épült, és néhány belvárosi épületet lebontottak. Ez fejlődés, haladás, igen. Ezáltal mindig több lesz egy város, bármely település, ez hozzáadódik a helyi GDP–hez, ha érti, mire gondolok.

– Igen – mondta Iván, és kérdezett volna, de a másik nem hagyta.

– Fontos dolog ez, és majd meglátja, milyen szép lett a Színház, és a Művelődés Háza is, ezt így nagybetűkkel értse, ott komoly dolgok történnek, nem akármilyen helyi festőcskék kis kiállítása – nem mintha leszólnám a feltörekvő és felszínre bukkanó lelkes amatőröket, minden művészetet támogatni kell, de itt komoly dolgok történnek. Neves, fővárosi, sőt, még nevesebb külföldi alkotóművészek érkeznek rendre hozzánk.

Úgy beszél, mint egy prospektus, mint egy ismertető, bár lehet, hogy valóban hisz benne. Nem ismerem annyira. – Gondolta Iván, és azon töprengett vajon hová viszi ez a lendületes férfi, hová viszi, és mit akar neki elmondani, vagy éppen mit akar előtte lehallgatni.

– Nézze például itt van ez a köztéri szobor, így mondják, köztéri szobor, ez egy valódi műalkotás.

Megálltak és megnézte a fő utca torkolatában álló szobrot, amely egy nonfiguratív alkotás volt, lehetett bab, de lehetett a termékenység istennője is – Iván e kettő között tétovázott, majd úgy döntött miért is állítanak ki egy óriás amorf babot.

– Igazi műalkotás ez – folytatta az Igazgató. – Még be sem mutatkoztam, bocsásson meg a mérhetetlen faragatlanságomért. Micsoda udvariatlanság. Engedje meg – színpadiasan meghajolt, bokáját összeérintette, míg kezét nyújtott – Elemér, Szépvölgyi Elemér vagyok.

Itt a fejével is biccentett.

– Kolozsy Iván, de hiszen én ismerem Önt.

– Megismerkedésünk alkalmával meghívom magamhoz. Jöjjön velem kérem, ha egyéb dolga nincs most. Bizonyára van kérdése is, hiszen nem titok előttem miért érkezett a városba, és én magam is szeretnék még mondani Önnek a régebbi időkről ezt–azt. Itt lakom közel.

Nem lehetett nem elfogadni a meghívást, ami furcsa volt, hiszen ők nem ismerték egymást, bár találkoztunk, de nem voltak egy társaság sem akkor, sem később. Most pedig ez a váratlan és tolakodó meghívás. Iván nem tervezte, hogy sokkal mélyebb ismereteket épít ki a városban bárkivel, akár régebbi tanúja a történeteknek, akár frissebb találkozás lenne. Néhány napnál nem gondolta, hogy tovább maradjon ebben a városban, amihez e pillanatban nem köti semmi. Amint a lányával találkozni fog, ez megváltozik. Akkor kialakulhat egy olyan kapocs, ami erősebb köteléket hoz létre közöttük és a város között, de Iván ebben nem hitt igazán. Eljött, mert el akart jönni, találkozni a lányával, aki segítséget kért tőle, és találkozni sok évvel ezelőtti önmagával. Ez elkerülhetetlen volt. Ennek a találkozásnak nem volt része a felesége második férje, vagy első természetesen, hiszen ők nem házasodtak össze Ágotával. Igen első. Iván jellemzően került az új ismeretségeket. Felnőtt életének második felében kötött néhány rövid úton megszakadó barátságot. Érezte, hogy ez részben vagy leginkább az ő hibája, az hogy nem köt hosszabb időre tartósabb barátságokat, de nem bánta, most már, így az idő elteltével. Nem éri meg, szokta mondani magában, és tudja, hogy becsapja önmagát. Nem erről van szó. Nem fordított elég erőt arra, hogy a barátságokat ápolja, hagyta, hogy azok elfáradjanak, unalomba fulladjanak, érdektelenné

váljanak és elmúljanak. Így ebben a sorrendben. Ezen az úton többször járt már, mindaddig, amíg fel nem hagyott az új barátságok keresésével és kapcsolatok kialakításával. Most sem kívánt Elemérrel mélyebb bizalmas viszonyba kerülni, de a meghívást nem utasíthatja vissza. Nem volt erre oka. Így hagyta, hogy a megtermett férfi magával ragadja.

– Itt lakom – mondta egyszerre az igazgató, és megállt egy kétemeletes belvárosi ház előtt. – Szeretek itt lakni – mondta. – Innen látható a színház, az ablakból – mutatott fel, amikor látta, hogy Iván körül néz –, fentről, így csak oda lépek az ablakhoz, kinézek és láthatom a munkám és művészetem helyét.

Furcsán beszél, olyan mintha mindig színdarabból idézne – gondolta Iván. Vajon ez szokásává vált az évek alatt, vagy ismeretlen személyeknek, mint most én, mutatja be ezt a beszéd modort, ami hangzatos, de nem sokat árul el a beszélőről? Ez utóbbi lehet. Nem csak a beszéden keresztül ismerhetjük meg a másikat.

Mire felértek a másodikra, az igazgató erősen szuszogott, az utolsó fordulót csak úgy tudta megtenni, hogy megállt egy pillanatra a lépcsőfordulóban, de hogy méltóságát mentse, a cipőjéhez nyúlt és megigazította a nyelvét. Fűzős cipőt viselt, ezt a javára kellett írni. Nagytestű emberek jellemzően viselnek inkább belebújós cipőt, ne kelljen

lehajolva a főzővel bibelődni minden reggel. A második emeleten a lépcsővel szemben lévő, barnára festett ajtó nyitotta ki, majd betessékelte a vendégét. Szűk és sötét előszobán keresztül jutottak a nappaliba.

– Foglaljon helyet kedves barátom, helyezze kényelembe magát. Azonnal megkínálom valamivel. Nos. Mindjárt. Igen. Ezzel elkezdte kigombolni az ingét, majd a lompos barna kordnadrágot is, le is vette, és minden szégyenkezés nélkül ott állt kigatyában a nappaliban. Iván elfordult, és kinézett az ablakon. Az ablak egy hátsó udvarra nézett. Iván tájékozódni próbált, és rájött, hogy a színház éppen ellenkező irányban van, arra amerre az ajtó néz, és a ház bejárata. Ezen az ablakon nem lehetett a színházra látni. A direktor közben eltűnt a szobából, és egy másik helyiségből hallatszott ki a hangja.

– Szereti a konyakot? Konyakkal tudom kínálni. Úgy látom más nincs itthon.

Bejött a szobába, hozott két vizes poharat, félig töltötte konyakkal és letette Iván elé a dohányzóasztalra. Ő maga belekortyolt az italába, majd elfintorodott, mint aki savanyúba harapott, de nyilván nem ízlett neki az alkohol íze.

– Helyezze kényelembe magát. Ott talál olvasnivalót – ezzel kiment a szobából.

Iván még mindig megkövülten ült a fotelben, nem várt dolog volt ez, ahogyan az igazgató egy idegen előtt gatyára

vetkőzik, minden magyarázat nélkül. Csakugyan nem adott magyarázatot eddig semmire, amit cselekedett. Ismét egy másik helyiségből hallatszott a hang, amit időnként vízcsobogás fedett el. Iván nem nagyon figyel. Belekortyolt a konyakba – egyszerű kommersz ital volt. Letette az asztalra, majd felállt és a könyveket nézegette. Igényesen és ízléssel összeválogatott kis könyvtár volt, jó néhány Shakespeare, aztán XX. századiak, jobbra németek, és persze oroszok. nem sok, de tartalmas olvasmány. A berendezés maga egyszerű volt, nem hivalkodó, inkább olyan, mint egy agglegény lakás, kicsit kopottas, de a takarítónő rendben tartja a bútorokat, a ruhákat. Nem személyes, de nem is idegen, mint egy szállodai szoba. Közben Elemér még mindig alsóban átment a szobán a hálóba tartott, és hallatszott, ahogy kinyitja a szekrény ajtaját.

– Mit gondol, hogyan lehet úgy élni, hogy az ember szakít teljes egészében a múltjával? – kérdezte a másik szobából.

– Talán nem lehet nehéz, hiszen eltűnnek a kötöttségek.

– Lehetetlen uram, lehetetlen, eltűnnek a gyökerek, eltűnik az identitás. Akármennyire is rossz volt vagy éppen jó, foggal-körömmel meg kell tartani, hiszen így marad azonos önmagával. Ha elveszti vagy eldobja a múltját elveszett ember lesz.

Az igazgató előlépett a másik szobából, estélyhez öltözve, de akármely fogadáson is megállta volna a helyét.

Fekete szmoking, hófehér ing, és a bandázs a derekán, hatalmas pocakjára simult megjelenését impozánssá tett.

– Voilá! – mondta, és mélyen meghajolt, egyik lábát kissé hátrahúzva, bal kezét a háta mögé lendítette, jobbával egy gesztust tett, mintha kalapot forgatna a kezében.

– Íme, az átváltozás. Most mennie kell. Nagyon örültem. –

Ezzel minden további nélkül kitessekelte Ivánt a szobából, ismét át a sötét előszobán, és ki az ajtón. Az igazgató szobába való beérkezésétől Iván kiűzetéséig egy perc sem telt el. Iván értetlenül állt a barna ajtó előtt, a hámló vakolatú lépcsőházban, egy firkára bámult miszerint “dög vagy”, és nem értette a helyzetet. Majd megvonta a vállát és lement a lépcsőn ki az utcára, az emberek közé. Vajon mit akart az igazgató mondani? Vajon meg tudja-e valaha, mi van az álca mögött? “Voilá” mondja, pukedlizik, meghajol, közben felnéz, és szemében ravaszság csillan.

Templom után – közjáték

Ágota kiment a templomból, hazafelé indult. A sarkon egy ABC-ben vett egy kétdecis szilvapálinkát. Az első kapualjig elment, nem ivott még bele, de már kinyitotta a csavaros kupakot. Megcsapta a pálinka durva szaga. Beleivott, majd még egyszer. Visszacsavarta a kupakot, az

üveget a zsebébe tette. Megbillent, aztán ismét. A templom hidege a szívéig hatolt, a találkozás Izidorral megrémítette.

Leült egy padra. Kicsit később egy férfi ült le mellé. Erősen ittas volt, és bűdös, láthatóan az utcán élt egy ideje.

– Van egy cigarettája?

– Menjen a fenébe.

– Most mit kiabál, csak egy cigit kértem, kicsoda maga kishatalosság, hogy így felhúzza magát egy szóra – nem kérdezte, mondta, annak ellenére, hogy kérdés volt. Általában is, egy hangon beszélt, levegőt alig vett, a hangsúlyt sem le, sem fel nem vitte.

– Akarod hallani, ki vagyok? De nem, semmi közöd hozzá. Nem beszélek veled.

– Én sem beszélek, csak olykor, amikor leülök itt, és találkozom valakivel, bár találkozásnak nem mondtam, mert nem beszélnek velem. Csak néha leül itt valaki, és beszél és én is beszélek, de az semmi, soha semmi. Mit?

Ágota hátradőlt, kinyújtja a lábát, keresztbe tette, a kezét a kabát zsebébe süllyesztette, lehunyta a szemét. Majdnem feküdt a padon.

– Látja, ma jó este van. Van ez a csomag, nekem küldték képzelje – mondta a férfi – hát nem nekem, hanem testvéremnek, de ő már meghalt, így nem baj, ha hozzám

került. Ruha lehet benne, mert könnyű a csomag, de terjedelmes, így télikabát nem lehet, mert az nehéz.

– Igen – mondta Ágota. A szeme még lehunyva. A szilvapálinka kipirosította az arcát, a hajszálerék kitágultak, még két év és nem zárulnak be többé, még négy és nem lesz ezzel gondja. Még csak negyvenhat éves volt.

– Hol alszom, ma, hol, nem tudom, talán a dízsírhelyen, tudod a szobor mögött, ott van egy emelvény, a mögött. Képzeld, zsiráf alakút pislantottam, teljesen zsiráf alakú volt.

– Nagyon büdös vagy, nem mosakszol soha?

– Nincs ilyesmi, nem, nem, bár zsebkendőm van, nézd – elővette, megmutatta majd visszatette a táskába – és most lesz ruhám, mert kapott csomagot a bátyám, aki halott.

A gondolat valahogy mulatságos volt neki, így nevetni kezdett, röhögött, az orra folyt, és Ágota átvette a nevetést. Ketten ültek a padon, a koszos vénember és a nő kabátban, a kabát zsebében szilvapálinkával, és röhögtek fékevesztetten, ellenállhatatlanul, és abbahagyhatatlan.

– Gyere – mondta Ágota – menjünk a dízsírhelyre, az jó lesz neked, éppen jó lesz.

Elindultak a háborús emlékmű mögötti parkba, egy földig hajló bokor alá. Ágota levette a kabátját, egy pad támlájára terítette, megitta a pálinka maradékát, és magához

húzta a férfit. Nem ment vele semmire, csak sokára és lassan sikerült valami, ami volt is, nem is, semmiség volt.

Egy óra múlva, már kabátban indult haza. Tizenegyre otthon volt, megfürdött és lefeküdt. Nem aludt el mindjárt. A feje sajgott, szédült. Nem sírt, nem sírt, nem szokott. Egy óra múlva elaludt, álma nyomasztó volt, de nem rémületes, inkább, mint ólom szarkofág, szürke és iszonyúan nehéz.

Hajnal három felé felébredt, kiment a konyhába vizet inni. Amikor visszament a szobába a szekrényhez lépett, és a fiókból elővett egy papírdobozt. Leült a fotelbe. A dobozban fényképek voltak. A képeken fiúk, lányok, kislány copffel biciklin ülve, mellette fekete kendős néni. Kislány a búcsúban a körhintán, nagyobb lány elsőáldozóként. Nem volt nagyon sok fénykép. Az egyikén három fiatal lány, egymásba kapaszkodnak, mosolyognak, egyikük fagyaltot eszik, a sorban jobb szélén álló, számárfület mutat a középsőnek. A kép Luzernben készült, a nappalok vidámak voltak, amikor nem törődtek azzal mi lesz majd este és éjszaka. A képet Izidor készítette, akivel kirándulni voltak azon a napon. Jól érezték magukat, sokat nevettek. Most is emlékezett Kata csengő kacagására. Nem tudta mi lett vele, a többiekkel sem, aligha tartanak osztálytalálkozót. Él, ki merre él. A következő fényképen egy fiúval látszott, egy céllövölde előtt álltak, nála

egy maci. Hathetes terhes volt akkor. A fiú Iván volt, nem tudott a gyerekről. Nem emlékezett ki készítette a képet.

Ült a fotelben csak az éjjeli lámpa égett. Ott aludt el. Úgy ébredt, hogy a doboz a földön, a képek szétszóródtak körülötte. Nehézkesen lehajolt és összeszedte, vissza a dobozba. Lezárta, majd eltette a fiókba.

A színpad

– Igen, én kértem, hogy idejöjjön, és mégis nagyon sajnálom, de nem tudok most időt szakítani magára. – Ezzel elindult a büféből valahová a színház mélyére, egy pillanatra visszafordult :– És a maga ügyeire.

– De hát azért jöttem ide, mert azt mondta fontos közlendője van, nekem. Nyilván olyasmi, ami engem érint. Talán tévedek? – Iván követte a direktort.

A beszélgetés közben, amely hosszabban tartott, végig haladtak a színház azon részein ahol kívülállók ritkán, vagy sohasem járnak. A büféből egy ajtón, egy folyosóra jutottak, ami a kazánházba vezetett. Az Igazgató öles léptekkel haladt elöl, hiszen ismerte a járását, Iván alig bírta vele lépést tartani. A kazánok előtt megfordult és Ivánra nézett.

– Maga idejött a nagyvárosból, és kereskedni kezdett, olyasmibe ütötte az orrát, amihez nincs köze.

– Téved.

– Nem tévedek, maga téved. Nincs semmi köze.

Ment tovább. Elhaladtak egy íves folyosón, ahol kellékek heverték a fal mellett. A folyosó egy lépcsőbe torkollott. Itt megint megállt az igazgató.

– A lányával történt valami.

– Baleset?

– Igen, hát nem, nem baleset. De mégis olyasmi.

– Mondja már!

Mentek tovább. Fel a lépcsőn. Egy sötét helyre értek, és Iván elvesztette az igazgatót a szeme előtt. Kisvártatva hozzászokott a szeme a sötéthez, és látta, hogy súlyos drapériák mögött egy deszkával borított helyen áll. Előrelépett, elhúzta a függönyt. Éles fény hasított be a megnyílt résen, elvakította. Amikor kinyitotta szemét az igazgatót látta maga előtt, a színpadon állt, mellette ott állt Irén.

– Mi történt veled? – kérdezte Iván.

– Velem? Velem? Mi történt volna velem?

– De hát most mondta ez az ember.

– Nem, nem vele, a lányával történt egy baleset.

– De ő a lányom.

– Nem, ő az én lányom. Neve Irén. Akarja hogy elmondjam miért kapta ezt a régies nevet. Nem egyszerűen a hatvanas évek nosztalgiája miatt.

Iván biztos volt benne, hogy az igazgató azért vitte végig a teljes színházon, hogy ezt a kijelentést, mint afféle dramaturgiailag fontos végszót a színpadon mondhassa ki, reflektorfényben.

– Nem, dehogy, nem érdekel, éppen most jön ezzel! De, hát én azt hittem, hogy ő az én lányom – mondta Iván. – Mindegy is most. Mondja mi történt vele? Nem bánom, ha színpadi pózba áll, vagy akár énekel, de mondja már végre az Isten szerelmére.

Irén előrelépett.

– Majd én elvezetem hozzá – mondta, és karon ragadta Ivánt, magával hurcolta, le a színpadról, ki az utcára, az emberek közé, a városba. Gyalog, olykor majdnem futva haladtak. Egy pillanatra megtorpantak a sarkon, az ékszerbolt mellett.

– Miért Irén?

– Látott egy filmet, apám, látott egy filmet még régen. A főszereplőt így hívták „Ájrin „, ez szép név mondta apám, ez lesz a lányom neve. Leírva, ugye, ilyen.

– Aha – mondta Iván és ismét futásnak eredtek.

Találkozások II.

Irén nem ment tovább.

– Második emelt hat – mondta, és magára hagyta Ivánt az utcán, a kapu előtt.

Iván felment a második emeletre, a hatos ajtó kilincsre volt csak becsukva. Benyitott. Krisztina az ágya mellett a földön feküdt, egy rongy csomót ölelt, és magában beszélt.

– Van ez a tervem, úgy lenne, hogy van egy kastély, ami kívülről úgy néz ki mint, egy varázskastély. Érti, ugye? Hogy is magyarázzam? Szóval van a kastély, ami kívülről, olyan mintha pár méterenként el lenne választva, más a kinézete, más a burkolata, máshol vannak az ablakok. Van, ahol három emeletes, van, ahol négy, van ahol öt. Van ahol lapos a tető, van ahol nagyon is csúcsos, meredek, az ereszcSATORNÁK nem szabályos közönként vannak, hanem ahogyan a ház egyes elkülönült részei, úgy futnak azok is. Van, ahol van erkély, hatalmas, kő ballusztrádok, van, ahol kicsi, afféle francia erkély. Így halad az egész, mintha nem is tudom, öt-tíz különböző kastélyt illesztettek volna egymás mellé. De belül nem ilyen, belül egy iskola van, rendes tantermekekkel, olyanokkal, ahol egy-egy padban ülnek a gyerekek, és az ajtókon ablak van, hogy be lehessen látni, és könyvek

mindenfelé. A tornaterem is ott van, van benne gyűrű, korlát, bordásfalak, minden. És belül nem követi a külső tagolását, hanem rendesen van emeletenként, szimmetrikusan, de kívül ez nem látszik, ott az ablakok, eltérő magasságban vannak, olykor keskenyek, helyenként szélesek, persze benn is ilyen, csak a szintek vannak kiegyenlítve és nem olyan színes és érdekes, mint kint, de mert az ember tudja kint milyen, mégis varázslatos. Kinn a kastély mögött nagy tér van, rét inkább, és van rajta focikapu, meg hátul egy pavilon. Ilyen helyen szeretnék én élni, meg így szerettem volna tanulni. Jó lenne ott. Jó lenne.

Elalszik. Mindjárt elalszik – gondolta Iván. – Nem alszik el, elkábul és elveszti az eszméletét, az nem alvás. Mikor jön már a mentő? Irén azt mondta hívott mentőt vagy nem mondta?

Megfogta Krisztina derekát, és a lábát, de nem bírta feltenni az ágyra. Fogást változtatott, és a két hóna alá nyúlt és úgy húzta fel a kerevetre. Majd feltette a lábát, és betakarta. Krisztina néha feljajdult, és vergődött az ágyban fekvé. A kislány, a csecsemő az ágyában feküdt, csendben volt, de éber. Iván ott maradt a lányával, aki a túlélésért küzdött vagy éppen ellenkezőleg, és a kicsi lánnyal, akinek a nevét sem tudta, aki az unokája volt.

Nem kapcsolt lámpát, csak az éjjeli lámpa gyenge fénye világítja meg a lánya veritékes arcát. Aztán mégis felgyújtotta

a csillárt. Körülnézett. Nem sok. Nem is lehet sok, mit lehet összegyűjteni 23 év alatt? Egy gyereket. Ő maga is ennyi idő volt, amikor összegyűjtött egy gyereket.

Megtalálta a cédulát, amin a találkozó volt felírva. A lakásban kevés személyes tárgy volt. Érdekes ez, mint Anasztáziánál, ott is csak a szokásos bútorok, két kép a falon, itt még az sem. Nem volt semmi nőies a lakásban, semmi, ami barátságossá tette volna a fehérre festett falú szobát. Mint egy kórterem. Anasztáziát érti, nem kell személyesnek lenni annak a lakásnak, nem kötődik oda, csak ott alszik néha. A szándék érthető, eltávolodás. Talán itt is. Meddig lehet eltávolodni a világtól? Nem kellene barátok, sem rokonok, nem kellene személyes tárgyak, emlékek, fényképek, elhasznált mozijegyek, nem kell semmi. Nevek sem kellene, elég rámutatni, vagy általános alanyban megszólítani – ki kéne nyitni az ajtót, fel kéne hozni a szemet – a saját név sem kell, becenév sem, sem születési hely, idő, anyja neve, ez sem kell. Ha nincs semmi, akkor teljes az elidegenedés. Krisztina nem hisz abban, hogy otthona lehet, akárcsak valaha is otthona lehetne, ez vagy másik lakás. Ezért nem vesz saját könyveket, nem ver szeget a falba virágtartónak és vesz bele virágot, hogy gondozza. Túlél. Vajon túléli-e?

Megérkeztek a mentők. Beengedte őket. nem sokat kérdeztek.

- Mit szedett be?
- Nem tudom, nem voltam itt.
- Maga ki neki?
- Az apja.

A mentőorvos egy pillanattal tovább nézett rá, mint indokolt lett volna, mielőtt a lány felé fordult. Nem mondott semmit. Többet nem is kérdezett. Felgyűrte a lány a karján a pólót, odamutatott, a bűnjelként sorakozó szúrásnyomok, felhívta az apa figyelmét arra, ami eddig láthatóan elkerülte azt, de nem szólt. Majd felhúzta a lány szemhéját, belevilágított a szemébe, a szembogár tág volt és nem mozdult.

- Gyorsan – mondta a kísérőnek.

Hordágyra tették, rákötötték, és már vitték is.

- Várjon, hová viszik? Mit mondjak az anyjának?
- Hát a kórházba, hova máshova? Az anyja itt lakik?
- Nem, de előbb–utóbb meg kell mondanom.

A doktor a lány igazolványát nézte, nézte az anyja nevét is.

- Jó, majd megmondja.
- Ismeri?
- Maga ismeri?

A doktor, harmincas fáradt tekintetű férfi, amikor lányt nézte nem ítélezett, most igen, és Ivánnak nem volt szava ellenkezni, értette, megértette és elfogadta az ítéletet.

- Köszönöm – mondta.
- A kislányt is elvisszük, illetve nem mi, majd jön egy gondozónő a szociálisoktól, őket én értesítem. Itt nem maradhat, ellátás kell neki. Az anyjához nem vihetjük, ez világos. Maga nem tudja ellátni.

Ez nem kérdés volt.

- Igen rendben, megvárom, természetesen.
- Ha nagy szerencséje van, megmarad a gyerek.

Iván ezt nem értette meg azonnal. Az orvos összecsomagolta a táskát – az injekció üvegcséjét és a kicsi vérpettyes vattacsomót ott hagyta az asztalon –, és köszönés nélkül elment. Még egy ítélet, és nem is előítélet, ez valódi vélemény volt, és nincs ellene apelláta.

Iván nem tudta pontosan mit tegyen. Itt maradni nem akart, de Irén visszajöhet, és valóban Ágotát is értesítenie kell. A gondozót megvárja.

Kiment a konyhába, és elmosogatott. Ez ment neki, húsz éve maga mosogatott, egyedül élt, ritka kivételektől eltekintve, így maga mosogatott, főzött, mosott és vasalt. A mechanikus munka megnyugtatta. Elmosogatott és el is rakta az edényeket. A szobát is összerakta kicsit, a gyógyszerelés maradványait kidobta, a terítőt megigazította, az ágyat bevetette. Majd leült a kislány mellé, és nézte, a lány

visszanézett. Nézték egymást. Csengetésre ébred, ajtót nyitott. Anasztázia volt.

- Jó estét!
- Jó estét!
- Hallottam mi történt.
- Igen, te vagy a gondozónő.– Nem is lepődött meg, miért ne lehetne gondozónő, hát nyilván ez is ő.
- Nem, de nem lesz baj, elviszem a gyereket.
- Hová?
- Egyelőre a nagyapjához.
- Én vagyok a nagyapja.
- Tudod, hogy értem.

A nő szakszerűen kevés mozdulattal végezte, amit kell. Bepelenkázta a kislányt, ruhát adott rá, egyből megtalálta, nem kérdezett. Felöltöztette. Indulásra készen megkérdezte:

- Kulcsod van? Bezársz majd?
- Igen.
- Ne légy így megilletődve, minden rendben. Ne aggódj. Holnap találkozunk.

Iván minden jogát elvesztette, huszonhárom éve, amikor ez a kicsi lány még nem is élt, és nem nyerte vissza a jogokat egy délután.

Együtt mentek le a lakásból. Az utcán a nő megállt, kezében a gyerekekkel.

- Legyen a szívedben háború – mondta.
- Úgy érted, ne legyen.
- Ellenkezőleg, akarj valamit, tégy valamit.
- Mire gondolsz?
- Szenvedély kell, szenvedély nélkül semmi sincs. Érezhetted, csak amíg velem voltál.
- Igaz. Azt mondd? De hát nagyon kicsi még.
- Nyolc hónapos, már tud enni, nem csak anyatejet. Majd megtanulod.
- De hogyan gondolod?
- Nincs időm most többet vesződni veled.

Korábban nem beszéltek ennyit, fontos dolgokról egyáltalán nem beszéltek. Nem ismerte meg a nő gondolatait, elegendő volt számára teste, és úgy vélte a nőnek is elég ez. És most valahogy úgy folyik bele az életébe, olyan ellenállhatatlanul és ellentmondást nem tűrően, amire nem készült fel Iván. A nő egyszerű szavakkal beszélt, egyszerű kifejezésekkel élt. Mintegy parancsolt a férfinak. Az akaratát kényszerítette így rá, és Iván tudta, nem lesz ereje ellenállni a felszólításnak, amiben érezte a jövőt, a felelősséget, és a majdnem lehetetlen vállalkozást, ami elé ez a feladat állította. Egy kisgyereket magához venni és felnevelni. És ebben a feladatban magára maradni. Itt nem lesz elég a szavak értelmezése, nem lesz elég a gondolat megnyilvánulása. Itt

cselekvés kell, napi állandó cselekvések sora. Biztos volt benne, hogy nem lesz erre képes. Nincs senki, akire támaszkodhat, a nő láthatóan nem vesz ebben részt. És vajon ki marad más?

- Várj, és Irén, és Ágota?
- Mit akarsz? Majd rendben lesz minden, ezt akarod hallani? Nem lesz rendben. De ez ellen nem tudsz tenni semmit. Csak azzal tudsz bánni, ami rád tartozik. Menj és vidd magaddal a kicsit. És emlékezz a mesére.
- Milyen mesére?
- Az első este meséltem neked a világ mozgásáról.
- Az nem te voltál.
- Honnan tudod, hogy ez most én vagyok?

A férfi átvette a gyereket, és elindult a vasútállomásra. Csak a vonaton jutott eszébe, hogy a csomagot, amivel jött otthagya a szállodában, és arra is csak itt eszmélt rá, hogy felnőtt élete leginkább személyes emberi kapcsolata most kezdődik el. Legszívesebben leszállt volna a vonatról és visszavitte volna a gyereket, az anyjának, vagy Ágotának, vagy akárkinek. De nem mert leszállni sem. Azon töprengett mi célja volt vajon ezzel Anasztáziának, mit remélt elérni. Hiszen ismerheti már őt, a maga gyengeségeivel. Miért volt fontos a szenvedély említése. Olykor a kislányra nézett, erősen fogta, amíg utaztak, félt, nehogy baja essék.

II.rész

Kollaboráció

Csak azt hagyjuk itt, aki minket elhagy.
Mindenkit itt hagyunk.

Budapesten vagyunk, majd két évvel, az előző események után, 2019 késő ősze. A kicsi – Zsuzsanna – már majdnem három éves. Iván gondoskodik róla. Irén ugyancsak itt él, a Herceg visszament Csokonyra. A lány színi iskolába jár, és mérnöknek készül, bionikai mérnöknek. Ágota és Krisztina ott maradtak ahol korábban éltek. Krisztina megszülte a gyermekét, lány, Évának hívják.

Belváros – Lipótváros

Kis társaságok

Iván fontosságot tulajdonított a cselekedeteinek. Rendszer szerint élt. Felkelt, tisztálkodott, felébresztette a kislányt, elvitte bölcsődébe. Hazaért, reggelizett. Majd mindig ugyanazt, pontosabban minden másnap ugyanazt tette. Első nap, két szelet pirítós lekvárral, hozzá tea, második nap zabkása. Azt remélte, ha fontosságot tulajdonít a dolgoknak, vagyis mindent rendszer szerint csinál, azok valóban fontosságot is kapnak, amitől rendszer lesz az életében, amitől az rendezett és kiszámíthatóvá válik, így biztonságos is lesz, ez fontos lett a számára, hiszen eddig nem így volt. Valójában nem lett az. Csak ugyanazon egyforma dolgok ismétlése lett, ami inkább kényszeres cselekvés volt, semmit pontos életvezetés. A reggeli után újságot olvasott, majd munkába indult. Hivatali munkát vállalt, de hat órányi beosztással – a háta mögött kinevették, hiszen férfi nem vállal hatórás munkát –, elment a bölcsődébe, hazavitte a kislányt, előtte útba ejtették a parkot, ahol negyven percet még eltöltöttek a friss levegőn. Magában így mondta, friss levegőn. Nem számolt a belváros gőzös mérgező kipárolgásával, itt a parton a Duna mellett a szél olykor elfújta az ólom terhelte felhőket,

és talán frissnek is lett volna mondható a levegő, ha az lett volna. Ha esett, akkor esőkabátban a bölcsődétől gyalog mentek haza. A bölcsőde az ötödik emeleten volt, egy bérházban. Olykor nem járt a lift, de Iván úgy tekintette a közérzetének javításához tartozik, ha gyalogol. Megtette néha akkor is, ha járt a lift. A gyerekekkel majdnem a hídnál laktak, a bölcsődétől három villamosmegállóra, így kellően elfáradtak mire hazaért a sétából. Délután a kislány játszott, és Iván fordított egy iroda megbízásából. Este, amikor a kislány már lefeküdt, folytatta a fordítást, majd tíz óra felé, eltette a munkát, és megivott egy pohár vörösbort. Úgy vélte, így rendben van, felelősségteljes életet él, teljesíti mindazon kötelezettségét, amelyet korábban elmulasztott a saját lányával kapcsolatban. Olykor úgy gondolta itt hagy mindent, a gyermeket visszaadja az anyjának vagy bárkinek, aki hajlandó foglalkozni vele, és így, ha elmenekül a felelősség elől, ismét önmagára találhat. Feladatnak tekintette ezt az életmódot, és azt gondolta, egyszer majd lejár a feladat. Várta, hogy kialakuljon az az érzelmi kötődés, amit eddigi ismeretei szerint elvárt volna egy unoka-nagypapa kapcsolattól, de azon kívül, hogy folyamatos aggodalmat érzett a kisgyerekek iránt, testi és lelki egészsége miatt, valamit afelett is, hogy ő maga helyesen viseli-e a gondját, ezt a mélyebb érzést nem találta.

Hiányolta, és érzelmi defektusnak gondolta ezt, de most nem tudott ellene tenni, remélte egyszer felébred az érzés.

Így töltöttek hónapokat együtt. Nem járt emberek közé, sem moziba, sem sehová. Nem találkozott senkivel, bár Irén néha feljött hozzá, és itt maradt egy két napot is a kisszobában. Ez jó volt, kicsit megváltozott az élet egynemű ritmusa, és olykor nevettek is. Aztán a lány elment, és hetek teltek el, amíg újra jött. Anasztáziával sem találkozott mostanában. Nem is tudta hol él a nő. Még mindig nem értette, miért ruházta rá a gyermeknevelést Anasztázia, de láthatóan mindenki számára megfelelő volt így. Senki nem emelt kifogást.

Volt azért egy elgondolása, ami a megértésig nem jutott el, talán azért hagyta rá a nő a gyermeknevelést, hogy megszerezhesse azokat az érzéseket, amelyeket elmulasztott megszerezni a saját lánya kapcsán, vagy akár csak Ágota kapcsán, amikor hagyta hogy elvegye őt – akkor azt gondolta a sors, később azt gondolta a nő maga, majd azt gondolta az apja – tőle az élet, szó nélkül tűrte, és jellemét ez elfordította a szándékok határozott kifejezésétől, az árnyékban surranás sunyi fordulata felé. És ő ezt hagyta és viselte, később megszokta és részévé vált. Nem volt benne biztos, hogy a kezelés megfelelő lesz, hogy az elveszett érzések fel tudnak bukkanni benne. Eddig eljutott a gondolkodással, ami – bár

ekkor nem érette még – kifejezetten ellenére volt a valódi érzések felbukkanásának.

És egyszerre elfogyott az idő.

Egy éjszaka heves fájdalomra ébredt, a hasából indult, és felhatolt egészen a tüdeje felső csúcsáig.

- Gyere, infarktusom van – mondta a telefonba.
- Hívok mentőt, maradj nyugodtan – mondta Anasztázia, és intézkedett.

Kinyitotta a bejárati ajtót, ha jönnek és eszméletlen lesz, akkor be tudjanak jönni. A kislány a gyerekszobában aludt. Egy régebbi éjszaka jutott eszébe, amikor ugyancsak ott aludt és érkezett Anasztázia, aki a kezébe adta a döntést és ezzel a felelősséget is, amit viselt a mai napig, úgy, mint nehéz vértet. Ezt a fordulatot délután találta egy angol cikk fordításában, de úgy érezte teljesen megfelel a jelen helyzetre.

Valójában tudta, hogy nincs infarktusa, ez részben megnyugtatta, mert talán nem hal meg nyomban, de idegesítette is, hiszen a titokzatos és nagyon erős fájdalom ismeretlen volt számára, nem tudta mire számíthat. Felhívta Irént is, egy férfihang válaszolt, de megígérte, hogy értesíti a lányt, aki meg is érkezett mielőtt megjöttek a mentők, és elvitték Ivánt egy budai kórházba.

A levél

Kedves Ágota!

Tudom, hogy azt hiszed semmi jogom írni, és azt gondolom egyet is kell, hogy értsek veled, de most mégis írok. Ennek nagy oka van. Mindennemű kötelezettségem, amit teljesítenem kellett volna feléd, illetve a gyermekeid felé, elmaradt. Csak egészen az utolsó időkben tettem eleget annak a feladatnak, amit egy családapa maradéktalanul köteles lenne mindig megtenni. Tudom, hogy ez nem egyezett teljesen a te akaratoddal, de sajnos nem lehetett figyelmen kívül hagyni a nyilvánvaló tényeket. Ezzel nem magam mentegetem, a felelősségem nagy és nem helyrehozható sem szavak, sem utólagos tettek által.

Kedves Ágota

Bizonyos okok miatt a jövőben a feladatokat nem fogom tudni ellátni, kérem megértésed.

Iván

Iván a levelet soha nem küldte el. A levél az íróasztala fiókjában maradt. Egy ideig olykor–olykor elővette, megnézte, majd visszatette. Pontosan tudta, hogy a levél

ostoba és közhelyes, de mégis fontosnak tartotta leírni, kifejezte érzéseit, viszonyát a családhoz, önmagához és a világhoz, még akkor is így érezte, ha ennek az ábrázolt viszonyoknak nem volt mélysége, sem élessége, és a levél tartalma többszörösen is hazug volt. Maga sem tudta mi tartotta vissza attól, hogy postára adja. Talán a térbeli és időbeli hatalmas távolság, ami Ágotától elválasztotta, olyannyira hogy a szavak, amelyek egyrészt a kétségbeesés szavai voltak, részben a hiábavaló mentegetőzésé, idővel elvesztették valódi vagy titkos értelmüket, hogy szófia szóvá silányuljanak. Így hát a levél mindvégig a fiókban maradt.

A levelet Irén találta meg, amikor már vége lett mindennek, amikor már ő lakott ebben a lakásban.

Terézváros – Anasztázia

FREDA női ruházat

– Egy nőnemű városnegyedben élni egy igazi nőnek, mármár sorsszerű – mondta a jóga oktató Anasztáziának, amikor még remélte, hogy lefeküdhetne vele, és úgy gondolta az ilyen remekül megformált mondat, amely egyszerre tükrözi a beszélő szellemességét, és egyidejűleg kiváló bóknak is lesz

mondható, elegendő lehet ahhoz, hogy összejöjjen Anasztáziával. Ennél nagyobbat nem is tévedhetett volna.

A jóga oktató harmincas férfi volt, Eleknek hívták, de soha nem mutatkozott be így senkinek. Egy filmben hallotta a "Szerzs" nevet, és úgy találta megfelelő lesz neki, hát így szólíttatta magát. Az órájára jónéhány ötvenes, néhány negyvenes nő járt, akiknek megpróbálta átadni a jóga azon részét, amit átadhatónak gondolt. Nyilvánvalóan pénzt akart keresni ezzel, de megadta a módját, nem csapott be senkit. Ő maga valóban tudott jógázni, ismerte a tartásokat, a teákat, az életmódot, maga is így élt. De nem zavarta, ha a követői csak egészen hozzávetőlegesen tudják a pózokat megképezni és megtartani. Nem baj, a szándék fontos, ez volt az egyik jelmondata. Anasztázia más volt. A nő karcsú és hajlékony, teste úgy követte a jóga rendszerét, ahogyan ezer éve tanítják azt, és ezekkel a mozdulatokkal maga a jóga is értelmet kapott a belvárosi stúdióban, egy alagsorban, ami korábban raktár volt, még korábban pince.

A nővel nem jutott semmire. Egy udvarias mosoly volt mindössze a bókra a válasz. Egy korty még a teából, elegáns kéztartással, és úgy tűnt el a stúdió iroda részéből a lány, mintha ott sem lett volna soha. Elek kicsit szomorkodott, majd sodort egy cigarettát, és a következő, fél hatkor kezdődő

mozgáskultúra és táncóra előtt elszívta. Szeme lecsukódott és álmodott, arcán mosoly játszott.

* * *

Ki tudja kinek mi a neve. Vajon, ha nevet adunk valakinek, akárcsak magunkban, vagy felírjuk egy szeletke papírra, akkor az már azonos lesz-e, azzal, akinek a nevet adjuk. Anyakönyvi kivonatok fontos címe a név, a születési hely és idő, apja és anyja neve. Nem sokat mond ez a személyiségről, stílusról, ami olykor irányt vált, erősödik, gyengül, változik. Mint a hajó vitorlája, ahogy fordul a szél és fordul a nap. Ha Iván Anasztáziának nevezte, akkor ez lett a neve, amikor Ivánnal találkoznak akkor mindig, amikor Ivánnal kapcsolatos dolgokat tesz mindig, és más személyek esetében is, akik a férfival bármi kapcsolatban állnak. Így van Ferencnél is, bár számára lehet Iza, hiszen így mutatkozott be neki. És így ismeri. Az elmúlt évben – a vonaton történt találkozás óta, talán háromszor beszéltek, egyszer még Csokonyrádon, a templomban. Az is egy sorsfordító délután volt, nem lehet róla másként megemlékezni.

- Olvasta az Anna Kareninát? – kérdezte tőle a férfi.
- Igen, ismerem a történetet.

- Úgy érzem nagy hasonlóságot mutat a való élettel, az enyémmel, és a magáéval.
- Ki maga a történetben?
- Ha mondanom kell, aligha érti, miről beszélek.
- Ha azt mondom, én vagyok maga Vronszkij, akkor nem tévedek – mondta Anasztázia.

A férfi átölelte őt a templom sötétjében. Egy ölelés volt mindössze.

- Az életbeli helyzetek nem tesznek különbséget férfi és nő között – mondta Ferenc, ezzel elbocsátotta és magához is kötötte.

Majdnem egy évvel később találkoztak személyesen, egyszer még a férfi felhívta őt korábban, amikor a találkozót kérte.

- Eldöntöttem – mondta Ferenc.
- Nem ígértem semmit – mondta Anasztázia, úgy válaszolta ezt, hogy nem tudta mi volt a férfi döntése, de mégis biztosra vette, hogy csak egyféleképpen lehetett. Erre nem is gondolt, amikor válaszolt, magától értetődőnek találta, akárcsak azt, hogy találkozni fog a férfival.

- Tudom, nem is vártam semmit. Két hét múlva Pesten járok, szeretnék találkozni magával.

Nem találkoztak, más felé volt dolguk talán, vagy nem is akartak találkozni.

A nevek nem tesznek semmit, a személyiségek igen, meghatározzák, ki mit mer, vagy akar.

Anasztázia a FREDA ruházat direktorja volt. A ruhák tervezését végezte, és összefogta az üzletmenetet. Nem sok szót érdemelt, úgy vélte. A divatiparban nyüzsgők végtelen sokasága halálosan irigy volt rá, megjelenésére és stílusára. Ez tükröződött a ruhákban is, ahogyan a jóga, a divat is követte a nő vonzását, eggyé vált azzal.

Ivánal nem találkozott ugyancsak egy éve. Olykor beszéltek, de ahogyan a férfi érezte is, elmúlt az a dolog, ami összekötötte őket, ismeretségük tárgytalanná vált. Ez nem jelentette azt, hogy olykor ne beszéltek volna. Röviden, csak a szükséges mértékig. A férfi sem kereste a kapcsolatot, ő sem. Életük összekötődött, és már része is volt a másiknak, ez már így marad, amíg élnek, benne lesz a másik a mozdulataikban, a cigarettára gyújtásban, egy hajnali konyhai várakozásban a sötétben, amíg vált a hűtő motorja és gyors rezgéssel indítja önmagát.

– Gyere gyorsan, infarktusom van – mondta Iván a telefonban.

– Intézkedem – mondta Anasztázia, de nem mondta, hogy megyek.

Kőbánya – Irén

– Ki lesz, aki színdarabot ír nekem? – A kérdés a negyedik emeleti bérelt lakásban a fürdőben hangzott el, a tükörben Irén nézte önmagát.

– Mit mondtál? – kiáltott be Kere a szobából, ahol a TV előtt ült és sört ivott.

– Mesélj valamit!

– Nem hallom, mondd hangosabban!

– Meséééééélj! – kiáltotta Irén a fürdőből.

– Mit meséljek? Hogy mi volt ma, vagy mit, hogy merre jártam életemben?

Irén bejött, fehérneműben volt, a farmerja a fotel karfáján, belelépett az egyik szárába és majdnem elvesztette az egyensúlyát, fél lábon szökdécselt a szobában, majd belepottyant Kere ölébe.

– Na – mondta a fiú, megrázta loboncos haját.

– Na! Csak ennyit tudsz mondani te egyszerű! Na, azt mondja, na! Álmai nője az ölében ül, és csak ennyit brekeg: na! Szépen vagyunk. Játékosan beletúrt a fiú hajába.

– Mesélj, légy szíves, mesélj valami szépet!

– De mit meséljek, nem vagyok valami nagy mesélő.

– Mesélj a sárkányokról, mesélj egy hercegről, aki te vagy.

– Irén elhallgatott. Eszébe jutott Herceg, aki nincs itt, aki

hazament, mert nagyon gyors volt neki, ahogy Irén habzsolta az életet.

- Szélhámos vagy – mondta, egyszer, mielőtt elment.
- Te monddod, hát te hoztál ide.
- Dehogya, te hoztál ide.
- Tudod, hogy el kellett jönni.
- Tudom – mondta a fiú. – Alig látlak, színház, színitánoda, előkészítő, cselló lecke, tesztek és tósztok, ahogy te monddod.
- Alig ismersz.
- Igaz, alig ismerlek.

Herceg hazament, mert sok volt neki a város, majd visszajön – gondolta Irén. És most itt volt Kere. Farmerdzseki, farmer nadrág, póló, rajta póló, informatikus agy, paraszti test, erős, mint egy favágó. Kicsit lassú, ami furcsa egy informatikusnál, de konok és következetes. Kár, hogy nem Herceg.

- Mennem kell, majd mesélek magamnak.
- Valami baj van?
- Nem tudom. Neked mi a terved?
- Mára?
- Velem.
- Nem tudom, vagyunk, ez jó, nekem ok.
- Hát ja, mondhatjuk.

Irén leszaladt a negyedikről, soha nem ment lifttel egy nap kétszer, vagy el, vagy fel, ez a szabály. Ma már megvolt a lift. Egy cigány fiúval utazott, a srác, alig mert ránézni.

- Rajta vagy a hálón? – kérdezte Irén.
- Aha – mondta a fiú – Renátó vagyok.
- Irén a rém – mondta a lány.
- Jó név – vigyorgott már a fiú is.
- Jelölj be, ha gondolod.
- Oké – mondta a srác. – Majd küldök rendes zenét, amit hallgatsz kibírhatatlan.
- Mi a baj a tuc-tuccal? – kérdezte Irén. Véletlenül tudta, hogy a fiú a zeneakadémiára jár.
- Majd meglátod, ne félj, tanítalak.

Az utcán elszaladt a villamosmegállóig, közel volt, és látta, hogy jön a 3-as. Felugrott és ment a belváros felé. Mesélni kellene, milyen mesét akarnék? – gondolta. Ki legyen benne egy délceg cigánylegény vagy egy igazi herceg?

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy lány, ennek a lánynak nagy szomorúsága volt, mert ellopta a gyermekkorát egy gonosz sárkány. A lányka csecsemő volt, aztán hipp-hopp felnőtt lett. Elhatározta, hogy utánajár hová lett a gyerekkora, elmegy a sárkányhoz és levágja mind a hét fejét, ha nem adja vissza, ami neki is éppen úgy jár, mint bárki másnak. Nekiindult a hetedhét országnak a hosszú úton

társául szegődött Csupakönny és Búbánat, a két szegénylegény. Mentek mendegéltek, míg egy réz hídhoz nem értek. A hídon túl egy fa mögé bújva ott várakozott a híd őrzője. Három feje volt és hat karja. Mindegyik karjában egy-egy fegyver, kard, pallos, lándzsa és így tovább.

- Álljatok meg, ha kedves az életetek.
- Engedj át minket, meg kell keresnem a gyermekkoromat.
- Nem engedhetlek, csak ha zálogot adsz.
- Mit adjak?
- Húsz évet az életedből.

Közben Búbánat átúszott a folyón és az őr mögé került, és belopakodott a szívébe. Az őr leült, mind a három fejét a térdére hajtotta és sírva fakadt. A sírástól a látása elhomályosult, reszketeg kezéből kiestek a fegyverek, és így a lány és Csupakönny át tudott futni a hídon.

Mentek mendegéltek most már ketten tovább. Ahogyan mentek egy ezüst hídhoz értek. A híd túlsó oldalán ott állt a híd őrzője, neki öt feje volt, és kilenc keze, a fejek vörös, sárga, kék színűek voltak, mindegyik más és más.

- Álljatok meg, ha kedves az életetek.
- Engedj át minket. Meg kell keresnem a gyerekkorom, amit ellopott tőlem a hétfejű sárkány, akit Marmarsteinnek hívnak.

Hát az őr ezen a néven elkezdett nevetni, de úgy nevetett, hogy nem bírta abbahagyni, térdre rogyott, öklével a földet ütötte, de csak nem bírta abbahagyni a nevetést. Odalopakodott hozzá Csupakönny és bebújít az inge ujjába és a gondolataiba. Az őr abbahagyta a nevetést, és csordogálni kezdett a könnye.

– Jól van, átmehetsz, megmentetted az életem.

Ment a lány ment–mendegélt, míg elért egy gyémánt hídhoz. A hídon nem állt őr, és a túloldalon ott volt a hétfejű sárkány vára, benne a sárkány.

A lány átment a hídon, és odalépett a sárkányhoz.

– Te sárkány, add vissza a gyermekkorom.

– Jól van, visszaadom – mondta Marmerstein, és elővett egy csomagocskát, rózsaszín kis csomagot, ami át volt kötve piros masnival, és odaadta a lánynak.

– Nem kérsz érte cserébe semmit?

– Már odaadtad magadtól, ha nem is kértem.

– Mi volt az? – kérdezte a lány.

– A teljes életed. Nézd meg mire ideért már Csupakönny és Bánat is elhagyott és meg is öregedtél, egyedül maradtál. Nem kellett volna keresned a gyerekkorodat, ami elmúlt, elmúlt.

– De nem kellett odaadnom a zálogot!

– Az út maga vette el.

Ezzel a sárkány szárnyra kapott és elrepült kelet felé. A lány ott maradt és szomorúan nézte a gyémánt hidat, az ezüst holdat, a réz hidat mindent, amit maga mögött hagyott. Bizony így volt ez.

Az együttműködés kezdete

A helyzetelemzés nagy fontossággal bír, a cselekvés még inkább. Anasztázia anélkül, hogy pontosan végig gondolta volna, mit miért tesz – soha nem így járt el, ösztönös volt és okos, ez elegendő volt ahhoz, hogy a döntései túlnyomórészt helyesek legyenek, abban az értelemben biztosan, amit a közösség általában elvárt, mint helyes döntést – morálisan helyes, ez a kiindulás. Anasztázia elutazott Csokonyrádra, hogy beszéljen Ágotával és Krisztinával. Krisztina ekkor Ágotánál lakott, és ott nevelte Évát, a kislányát, aki egy éves korához közeledett.

Vasárnap hajnalban érkezett, vonattal. Az állomásról a lakására ment, gyalog a reggeli napsütésben. A lakásban kinyitotta az ablakokat és leheveredett a pamlagra, nézte feje felett a mennyezeti festést, a csíkokat, amint körbe futnak a falakon, a repedéseket, a kémény ablakot, az ajtó rézkilincset, a két vízfestményt a falon, az egyik talán tavat ábrázol, a

másikat maga sem tudta. Ismerősként üdvözölte őket. Elaludt, már tíz múlt, amikor felébredt.

Átöltözött, megfésülködött és egészen kicsit sminkelt csak. Szép akart ma lenni. Templomba ment. Elkésett, a misének már vége volt. Az emberek hazamentek, vagy máshová a dolguk után, a templom üres volt. Anasztázia elindult előre az oltár felé, majd a sekrestyébe lépett. Találkozója volt.

A sekrestyében az öreg templomszolga rendezgette a miseruhát és a kegytárgyakat.

– Jó napot! – köszönt Anasztázia.
– Jó reggelt – viszonzta Balogh bácsi. – Talán keres valakit? Az atya már végzett, most elpihent kicsit, elfáradt az ő korában már nem olyan könnyű egy misét végig állni, beszélni.

– Öreg?
– Persze, hát tudja, hiszen ismeri – nógatta Balogh.
– Á, igen – bólintott Anasztázia.

Hallgattak, az öreg rendezgette a dolgokat tovább, a nő állt, két kezével a teste előtt fogta a retiküljét. Lábát is keresztbe tette. Az öreg felé fordult.

– Már nincs itt.
– Nincs?
– Nincs.

- És hol van?
- Nem hallotta? Persze, hiszen vagy két éve elment a városból a kisasszony.
- Nincs még annyi.
- Mindegy. Ő is elment.
- Hová?
- Senki se tudja.
- De a püspök biztos tudja.
- Nem hiszem, nem tartják számon a kiugrott papokat, csak a megboldogultakat, meg az élőket. Inkább az élőket.
- Maga sem tudja?
- Nem. – A válasz gyors volt és végérvényes.

Anasztázia kiment a templomból végig a főutcán, el az állomásra, és elutazott azon nyomban, dolgavégezetlen. Pesten ébredt arra, hogy maradnia kellett volna, és valami fontosat elintézni, legalább, ami tegnap még fontos volt. Ma is az, de másként valahogyan. Délután moziba ment, egy kis moziba Budán, és megnézett egy hatvanas évekbeli fekete-fehér francia filmet. Keveset beszéltek benne és sokat szerettek, intenzíven, mély és átélt odaadással, híres nagy színészek, akik szépek voltak, sugárzóak és meggyőzőek.

A film után egy szendvicset evett a mozi kis büféjében, és hallgatta a körülötte lévők beszélgetését, de nem értette, úgy fogták körül a szavak, mint holmi lassú víz áramlása.

Átsétált az alagúton, át a Lánchídon. Ott villamosra ült, és elment a Margit hídig. Már este tíz órára járt az idő. A Falk Miksa utca sarkán, egy kirakaton nézte a bútorokat, festményeket, műtárgyakat, ami tizenkettő egy tucat, de kis ízléssel remek darabokat találni. Ott egy szófa, kecses, rajta a kárpit valójában egy gobelin, francia mester műve. Vajon aki felvette tudja-e, és aki megveszi, tudni fogja -e? Ma sok a francia vonása a napnak, szokatlan ez. Elhatározta, hogy holnap eljön és megveszi. Egy megállót sétált, majd villamosra szállt, hazament. Otthon villanyt sem kapcsolt, csak a fürdőben. Tárcsázta Iván számát, de nem vette fel. Holnap be kell mennie a kórházba, hátha ott van. És azt a fontos dolgot is el kell rendeznie, vagy legalább is meg kell kísérelni.

Lefeküdt, nyugtalanul aludt, fekete-fehérben álmodott, reverendás alakokról, akik motorkerékpárokon ülve versenyeznek egy hegyi úton.

Óbuda, betegfelvétel

Iván a fájdalomával küzdött, megpróbált testhelyzetet változtatni fektében, kicsit jobbra, majd balra fordult. A vénájából kiálló branülhöz csatlakoztatott csőben a tartályból infúzió csepegett az ereibe.

- Nagyon fáj – mondta a doktornőnek.
- Mindjárt benn leszünk, ott kap majd fájdalomcsillapítót.
- Most nem lehetne?
- Annál többet, mint amit kapott, már nem – mondta a doktornő, aki mellette ült a zötykölődő mentőautóban. Előre szólt a sofőrnek: – Ha leadtuk a beteget, akkor vissza az állomásra?
- Lesz egy kis kitérő még.
- Rendben.

Iván elkezdett feloldódni az egészségügyi ellátórendszerben. Nyilvánvaló volt számára, hogy állapota elég súlyos, ha nem éppen aggasztó, hiszen figyeltek rá, alaposan megvizsgálták még otthon, az ágyában fekvé, majd kapott fájdalomcsillapítót. A mentő személyzet keveset beszélt. A doktornő vénát szúrt, beillesztette a barnült, bekötötte az infúziót.

- Mit kapok? – kérdezte Iván.

A doktornő nem válaszolt, kicsit elmosolyodott, nyugtatóan, majd folytatta a tevékenységét tovább. Ampullát vett elő, letörte a felső részt, fecskendő szívta a tartalmát, és beinjekciózta az infúziós tartályba. A műanyag tartályt az egyik ápoló fogta félmagasan a doktornő feje feletti magasságban. Irén már itt volt, és a kislánnyal foglalatzkodott, aki felébredt a járkálásra, és nyugtalanul szólongatta a papát.

- Mi lehet a bajom? – kérdezte Iván.
- Ki fogjuk vizsgálni, most nem tudom megmondani pontosan. Egy gyulladásra gyanakszom.
- Nem infarktus?
- Nem, nem az.

A mentősök gyorsan, ügyesen vitték le a másodikról, tették be a mentőautóba és kék lámpával elindultak a kórházba. Iván elszíntelenedett, mintegy kifakult. Ez egy folyamat volt, az, ahogyan elvesztette személyisége lényeges jegyeit, a nevét, a véleményét és az akaratát, azon az úton, ami a betegsége első megjelenésétől a kórházba vezető tényleges fizikai út volt, majd a kórház, az orvosok, a gyógymódok hosszú belső útja. Iván e pillanatban beletörődött ebbe, nem tiltakozott, hiszen segítséget remélt, azt, hogy elmúlik az erős, sugárzó fájdalom, ami megbénítja, elveszi tőle a cselekvést, sőt nagyrészt a gondolkodást is.

A kórházban a mentős doktornő átadta az osztályon egy nővérkének. Ivánban végigfutott egy halvány gondolat – vajon miért nővérke, miért becézzük, talán remélünk tőle valamit, kedveskedünk neki, hogy ne fájjon, amikor orvosságot ad be, ne szolgáltasson ki kényre, kegyre az orvosoknak és gonosz eszközeinek, meglehet. A gondolat, ahogyan érkezett el is múlt. A főnővér elhelyezte egy kórteremben.

– Csomagja van?

– Nincs.

– Telefonja van?

– Az van, igen.

– Jó, majd telefonáljon, hogy hozzanak be magának tisztálkodó szereket, toalett papírt, ilyesmit.

– Most?

– Mit most?

– Most telefonáljak?

– Igen, ahogy tud, később nem tudom mi lesz magával, vizsgálni fogják, talán mást is – itt belenézett a mentős doktornő feljegyzésben – nem tudom. Igen, szóljon, akinek tud, a csomagot a portán a nevére leadhatják akár most is. Majd felhozzák ide. A negyvenkettes kórterem, ezt írják rá meg a maga nevét.

Ezzel elment. Nem várt sem megerősítést, sem választ, ment a dolgára. Két kórteremmel arrébb hangos jajgatás hallatszott. Talán oda indult.

Iván telefonált Irénnek, bár egy órája még találkozta Iván lakásában, de akkor nem beszéltek. Iván nem tudta mi a teendő ilyenkor, Irén pedig a kislánnyal volt. Most megnyugtatta, hogy Zsuzsával minden rendben, és összeállítja a csomagot, majd Kere beviszi. Kere Irén barátja volt. Iván nem tudta, mi lehet a név, keresztnév-e vagy vezetéknev vagy valamiféle becenév, de eddig még nem is kérdezte, most pedig a legkevésbé tűnt alkalmasnak a helyzet, hogy megkérdezze.

Két doktor érkezett, felkapcsolták a kórterem mennyezeti lámpáit. Iván most látta, hogy rajta kívül még hárman fekszenek itt. Egyikük felébred, álmosan nézett feléjük, majd oldalára fordult, és figyelte mi történik, ameddig Iván emlékezett rá, a férfi szeme nyitva volt. A másik kettő aludt tovább.

A doktorok elkezdték a vizsgálatot.

– Húzódjon feljebb kérem. Így. Húzza fel a pizsamáját a mellkasáig.

A hasát tapintották hosszan, mélyen, minden részben, jobbról és balról. Amikor felszisszent, egy pillanatra abbahagyta a betapintást a doktor – csak egyikük csinálta, a másik az

infúziót ellenőrizte, és a feljegyzéseket nézte, valamint maga is feljegyzéseket tett egy füzetbe.

- Itt fáj?
- Igen.
- És itt?
- Nem.
- És itt?

Iván feljajdult, de elharapta a kiáltást.

– Most vért fognak venni magától, majd kérem, menjen le azonnali röntgenre és ultrahangra. A nővérke – ő is ott volt, eddig Iván nem is vette észre – a nővérke majd segít.

- Hívjak egy betegszállítót?
- Valószínűleg tudok járni – mondta Iván.

A doktor megcsóválta a fejét.

- Mindenképpen kocsival tolják át.
- Mi lehet a baj, doktor úr? – kérdezte Iván.
- Bizonytalan. Nem vakbél, azt látom, de valami erős gyulladás. Meglátjuk.
- Megoperálnak?
- Ha szükséges, akkor igen.

Elementek, a villanyt leoltották. Iván hallotta, amint a folyosón beszél két ember, egy nő és a főnővér, az ő hangját már megismerte.

- A gyerekeknek eltört a karja.

- Éjszaka?
- Délután, csak nem volt otthon senki. Segítene?
- Ez egy hasi sebészet, miért hozta ide?
- Azt mondták, ez az ügyeletes kórház.
- Nem ide kellett volna jönnie.
- Megnézné azért valaki? Nagyon fáj neki.
- Jó, szólok Kárszegi doktornak. Üljenek le kinn.

Iván elaludt, a fájdalomcsillapító hatni kezdett. Arra eszmélt, hogy tűt szúrnak a másik szabad vénájába, és vért vesznek. Elaludt ismét. A betegszállító keltette fel.

- Üljön át.

Átült, és elindultak a röntgen felé. Összefolytak a folyosók, a vizsgálatok, azt érezte, hogy kézről kézre adják, és sokáig tart nagyon. Úgy érezte órák múlva került vissza az ágyába. Elaludt azonnal. Még sötét volt, amikor egy nővérke érkezett és vért vett, akitől kellett, Ivánnak lázat mért, majd kiment. Lassan reggel lett, a nap besütött a kórterembe. Iván elaludt megint. A reggeli nagyvizit előtt a főnővér érkezett és szemlét tartott.

- Jó – mondta és kiment.

Húsz perc múlva érkeztek az orvosok, hatan voltak, ágyról ágyra jártak. A főorvos, idősebb férfi mindenkinek mondott egy két bátorító szót.

Elég nagy bajban lehetek – gondolta Iván, és ismét elaludt. Álmban tovább szürkült, már–már láthatatlanná vált.

* * *

A telefonhívást a próbáról hazafelé mentében kapta:

- Menj apádhoz, azt mondja, infarktusa van. Biztosan nincs infarktusa, de szüksége lehet segítségre. És a kislányt is el kell látni. – Anasztázia hangját hallotta.
- Igen – mondta Irén –, megyek.

Nem akadunk meg kis dolgokon, nem is az apja, nem is rokona, és vajon miért Anasztáziát hívta először, miért nem őt, hiszen tudja, hogy a városban van. De nem akadunk fenn kis dolgokon, megyünk segíteni. Irén érezte, hogy élete jelentős változás előtt áll, újra és újra megtörténik. Olyan feladatokkal kell szembenéznie, amire korántsem biztos, hogy készen áll. A kicsi hozzá fog kerülni ez biztos, kihez máshoz. És Kere nem kifejezetten apatípus, de hát senki sem az. A felnőttkor kezdete, gondolta Irén, de tudta, hogy nem így van. Számára a felnőttkor már sokkal korábban megkezdődött. A kicsit testvéreként szerette, nem okozott nehézséget egy pillanatra sem, hogy gondoskodnia kell róla. Számára nem lesz ez feladat.

Egyszer, még gyerekkorában egy órai foglalkozáson kapott agyagot, ő is, a többiek is. Gyúrta, gyúrta, és formált előbb egy babot, majd egy másik kicsit nagyobb bab formát, majd egy egészen kicsit, meg még egyet. Egy másik darabot kukaccá sodort, és elhelyezte a babok között hullámvonalban, egyik oldalra is jutott figura, a másakra is, de egymást nem láthatták a hullámozó vonaltól.

A tanárnő nézte egy ideig majd odament és kérdezte:

- Ez egy folyó és benne halak?
- Ez egy család – mondta Irén.
- Melyik vagy te?

Irén nem válaszolt azonnal, felvette a legkisebbet és tanárnő felé mutatta:

- Ez – mutatta el a tanárnő felé.

Később ő lett az egyetlen a családban, aki tudott három gesztenyével zsonglőrködni.

Amikorra a lakásba ért, a mentők már ott voltak. Nem szólt hozzá senki, Iván csak intett, amíg verejtékező arccal, halál sápadtan feküdt a nappaliban a kanapén. A kislány a másik szobában volt. Ébren volt persze, a nagy jövés–menésre felébred. Az ágya sarkába húzódott, és kedvenc takaródarabját fogta, hüvelykujja a szájában, és megpróbálta megnyugtatni magát. Ezt a gyerekek hamar megtanulják,

elsajátítják, hogy kell tenni, hiszen vannak olyan helyzetek amikor nem számíthatnak másra, csak magukra, kicsi korukban is, és mindvégig. Irén leült a földre a kiságy mellé, és megnyugtatóan dűnnyögött, kicsit énekelt a kislánynak. Mindaddig, amíg a mentők el nem mentek, és még utána is egy órát, amíg Zsuzsika el nem aludt. Elaludt Irén is, a kanapén, ahonnan ledobta Iván takaróját és párnáját, a szekrényből elővett egy plédet, betakarózott, és magzati pózban aludt el, hajnal kettő felé.

Az új ember

- Mikor tud munkába állni?
  - A hónap végén, illetve a következő hónap elsejével.
  - December elsejével, rendben, legyen december 1., szerda. A munkaidő reggel nyolckor kezdődik az irodán, de gazdasági igazgató már hétkor benn van.
  - Értem, nem esik nehezemre a koránkelés.
- A munkaügyes az iratokat lapozgatta, megnézte az önéletrajzot, a végzettségeket igazoló okmányokat.
- Különös, hogy nem vett részt interjújn – mondta.
  - Talán jó ajánlóleveleim voltak – mosolyodott el Ferenc.

Az íróasztal túloldalán ült, lábát keresztbe vetette. Egyszerű fekete öltönyben volt, fehér ing, fekete nyakkendő, fekete félcipő. A munkaügyes egy harmincas éveinek végén járó molett nő volt, túl rövid szoknyában, erősen dekoltált felsővel. Kezén jó pár bizsu csillogott. Látszott rajta, hogy kérdezne valamit, de látszott az is, hogy nem fog.

– Hamarabb nem tudna munkába állni? Nagy szükség van már az osztály átvételére, egy szakmai szempontú áttekintésre.

– Sajnos nem tudok hamarabb munkába állni.

– És ezekhez a gazdasági dolgokhoz, volt már vezető beosztásban?

– A hiányzó interjút pótoljuk most? Igen értek hozzá, képességeim szerteágazóak.

– Itt nagyon sok a munka, sokfelé függünk, ha érte, mire gondolok. Minisztérium, miegymás, rengeteg adatszolgáltatás, munkaügyek. Sok munkája lesz.

– Értem, tudom.

A munkaügyi nő csak nem tudta kibökní a kérdést, ami foglalkoztatta. Nem találkozott még pappal, aki otthagya az egyházát.

– Miért nem tud munkába állni hamarabb?

Ferenc elmosolyodott, érezte a nő feszengését. Volt már hasonló helyzetben, az emberek akkor sem tudnak mit

kezdeni egy pappal, ha társaságban találkoztak, hosszú idő kell és az előítéletek erős leküzdése, hogy beszélgetni tudjanak, beszélgetni merjenek vele. Attól tartanak, hogy vannak tilos témák, és attól is tartanak, hogy aki hívó, azt ne tekintse túlbuzgónak, aki nem hívó ne akarja megtéríteni. Bár kivételek mindig voltak, volt, aki hangosan hirdette a hitét, és volt,, aki hangosan hirdette a hitetlenségét, de ezek voltak kevesebben. Pedig olyan egyszerű ez. A felmerülő társaságbeli kérdésekről lehet beszélgetni. Ha bizalmasabb a kapcsolat, akkor bármiről lehet, ahogyan barátok között szokás. Ferencnek most az okozott nehézséget, hogy átsegítse-e a nőt a zavarán, vagy várja meg, amíg megtalálja a helyes szavakat. Ez utóbbi mellett döntött.

- Ki kell várni, amíg minden kötöttségem megszűnik az egyházzal, ez nem rövid idő, tudja, az adminisztrációt mi találtuk ki, a franciák csak továbbfejlesztették.
- Azt hittem németet mond, a bürokrácia az ő sajátjuk.
- Szándékosan nem mondtam németeket.

Hallgattak.

- Értem – mondta a nő. – Akkor hát december 1. Jöjjön, bemutatom a leendő kollégáknak, és megmutatom hol fog dolgozni.
- Minden belépőnek személyesen mutatja meg merre van a büfé és a kórbonctan?

A nő felneveltetett, elmúlt a feszültsége..

– Nem, csak a kiugrott papoknak. Jöjjön. – Elvörösödött, felvette a mappát, becsukta, elzárta egy fiókos szekrénybe.

Fenekén megfeszült a szoknya, ahogyan kicsit ágaskodott a fiókhoz. Megint zavarba jött, mert érezte, hogy Ferenc őt nézi.

– Az emberek kérdezősködni fognak, és ha nem kérdeznek, kitalálnak majd mindenfélét, miért lépett ki.

– Megbirkózunk ezzel, igaz?

– Persze. Meg – mondta a nő, és kimentek az irodahelyiségből.

Diagnózis

A macskás nő igazi ellenség volt. Hat macskája volt a lakásban, rendszeresen etette, gondozta, ápolta őket. A lakásban rettenetes macskaszag volt. Kevesen érezhették, mert kevesen jártak benn az öregasszonynál. A családja sem. Két gyereke volt, egyik Kanadában, a másik valahol Szerbiában. Unokák is voltak. Soha nem jártak itt. Az öregasszony mindent tudott a házban történő dolgokról, rendszeresen kiszedte a leveleket a postaládából, nem csak az újságokat, a leveleket is. Ezeket fel is bontotta, majd másnap, harmadnap visszatette a ládába, ne vesződött azzal, hogy

vissza ragassza, vagy akárcsak megpróbálja eltüntetni a nyomokat. Az így megszerzett tudással nem tett semmi. Nem hozta, vitte a híreket, nem nagyon beszélt senkivel.

- Holnap szép időnk lesz – mondta a postás.
- Az – mondta az öregasszony.
- Elmehetne orvoshoz Anna néni, olyan sápadt mostanában – mondta neki a második emeletről Fruzsina, a pedikűrös lány.
- El – mondta Anna néni.

Ennyiből állt a beszélgetés. Néha kijött a körfolyosóra, vele jöttek a macskák. Volt másfél óra, amíg besütött a nap, egyébként az udvar, abban fényes, fémes derengésben élt ami csak az ég visszatükröződése volt, vagy éppen a felhők szürkése. Kijött, leült egy sámlira, körülötte a macskák. Cirmos, fekete, mindenféle. Nevük nem mindig volt, és gyorsan cserélődtek is, a számuk is változott. Nem tartotta őket számon senki, talán az öregasszony sem, csak adott nekik enni meg inni, és engedte, hogy vele lakjanak a lakásban. Nem vált meg tőlük.

Iván elmentében odaköszönt.

- Várjon! – mondta a nő.
- Igen?
- Jöjjön csak!

Iván közelebb lépett, az egyik macska, egy nagy, vörös, dús szőrű odasétált hozzá, és letelepedett a lábára, nem tudott mozdulni sem tőle.

– Igen? – mondat Iván.

– Már elmehet, csak ezt akartam. Figaro, gyere ide!

A macska leszállt a lábáról, és két kis lépést hátrébb lépett, majd leült és nézte Ivánt a kék szemével.

– Mi volt ez?

– Semmi. Menjen csak, majd a doktor megmondja.

Iván legyintett, de a lépcsőházban a fordulónál leült egy lépcsőfokra. Nem bírta tovább menni, nem vitte a lába. Aztán felállt és elindult a kórházba. Iván tovább szürkült, lassan a körvonalait is elveszítette.

*

A diagnózist a doktor részben latin, részben magyar nyelven mondta. Iván hallotta a szavakat, és értette az értelmét is, de most nem tudott koncentrálni, akárcsak úgy is, hogy helyes kérdéseket tegyen fel a kezelése és a lehetséges gyógyulása felől. A doktor magas, sovány férfi volt, szemüveges, kopasz. A koponyája jó formájú volt. Időnként a füléhez nyúlt, és megsimította, végigsimított rajta. Néha észrevette ezt a mozdulatát, olyankor a tollat vette a kezébe és folytatta az előadását.

Iván hallotta a szavakat, de nem értette. Mormolást hallott, mint tengerzúgást, és nem figyelt fel az értelmére. Azt gondolta, valami olyan titkot hall, amelynél a nyelvet nem érti, amin az elhangzik, és így fedve marad előtte mindörökké. A mindörökké elég rövid lehet, ezt érezte a fenyegető mormolásból, bár a doktor tárgyilagos volt, őszinte és nyílt. Hideg volt ma, látszott a lehelet. Próbát tett, kilehelte és nézte a gomolygás. Beszívta és ismét kifújta, figyelte, ahogyan a hideg pára elillan a levegőben. Beszívta és nem fújta ki.

Visszatartotta, visszatartotta, amíg fekete szikrák szóródtak a szeme előtt, amíg megszedült és meg kellett kapaszkodnia. Az Andrássy út és a Bajcsy sarkán állt, a forgalom dübörgése elnyomta volna a kiáltását, ha kiáltott volna.

Ha kiáltott volna, talán maradt volna utána valami.

A találkozás

Minden találkozás sorsszerű. Lehet. Találkozás a postással, aki levelet hoz. Hozhat jót a posta? Idézés, bírság, halálhír. Találkozás egy kéményseprővel, mindenki tudja, mi következhet ezután, a sors maga. Találkozás egy régi

szeretővel, vagy az újjal úgy, hogy nem megbeszélte a dolog, az utcán összefutni egy régi baráttal, ami sörökbe fulladó estét és komoly macskajajt eredményez, és másnap a hasogató fejfájásban összeveszni a főnökkel. Ki tudja, miből mi következhet? Minden, bármi, vagy éppen semmi. A sorsban hinni, a múltban hinni, mellőzni azt, a jövőbe vetett bizalom. Vagyis a találkozás nem sorsszerű, egyszerűen egy találkozás. Anasztázia és Ferenc a kórház bejáratánál találkoztak. Nem beszéltek meg, nem is tudtak egymásról,

- Szervusz– mondta Ferenc.
- Szervusz– mondta Anasztázia.
- Hát te?

Anasztázia nem válaszolt. Megfogta a férfi kezét, az arcához húzta, és belehajtotta a fejét a tenyerébe. Megragadta a kezét mindkét kezével. Fogta és vitte magával. Nem beszéltek a taxiban, nem beszéltek a lépcsőházban sem.

A szófán találták magukat, a találkozás heves volt, már-már durva, mindketten tépték–marták a másik testét. Borzongató zsigereles volt, a vadász végső győzelme a prédán. Nem bánták, hogy fáj, azt sem, hogy fájdalmat okoznak a másiknak. Birtokba vették egymás testét, a bőre alá buktak a másiknak, beléptek a személyes jelenlétébe, gondolatába, belülről látták és érezték a másikat, a

gondolataikat elvesztették, csak érzések voltak, vad és mámoros érzések.

Ki tudja melyik találkozás sorsszerű, melyik nem, és mit jelent ez? Felelősséget a másikért, vagy önmagukért? Szándékot az életre, a halálra, ezer évre, végtelenre. A semmiségre fogadalmat, egy gombot elveszíteni az ágy alatt. Anasztázia később kávéfőzött, együtt itták meg a konyhapultnál, és csak nézték a másikat hosszan, reggelig.

Próba

Összegyűltek a próbateremben, a színpad kicsit magasabb volt, mint a padló szintje, pódium inkább. Letették a kabátokat, táskákat, előszedték a szövegeket, olvasgatták, közben egyikük a telefonját nézte, másik elővett egy müzliszeletet és megette. A rendező fiatal fiú, nagy terveket szőtt a jövőre nézve, amelyben film és színpadi rendezések sora szerepelt, elsősorban klasszikusokkal, de nem állt távol tőle az avantgárd, sem a vitakészség akkor, ha meg kellett győzni bárkit az igazáról. A színész hallgatókkal nem volt nehéz dolga. Komolysága elég tekintélyt adott neki közöttük. Általában törökülésben ült a pódium szélén, mellette szövegkönyv, ceruzával jegyzetelve.

– Aki tollal ír elbizakodott – mondta egyszer egy társaságban, ahol nálánál idősebb befutott írók is voltak, és színházi emberek, azt remélte felkelti a mondással a figyelmet, de nem történt ilyesmi.

A szendvicsek és italok elvonták a résztvevők figyelmét minden másról. Csak egy idősebb loboncos figura bólogatott, amíg tömte magába a libamájás szendvicset. De később persze kiderült, hogy francia csere színész, és egy szót sem értett Ferdinánd mondataiból.

Most is elhelyezkedett már, a többiek köré gyűltek, amikor megérkezett Irén. Ferdinánd rosszállóan nézett rá.

– A próba mindenkinek fél hétkor kezdődik. Nem szabad a másik idejével játszani – mondta határozottan, de amikor Irén ránézett, elkapta a tekintetét és kicsit el is pirult.

– Kezdjük akkor, a főhős megérkezik és találkozik a nővel, akivel korábban már beszélgettek, ezt remélik folytatni. A jelenet a történetet nem viszi előrébb, ám megismerhetjük a szereplők személyiségét, azt hogy hogyan gondolkodnak a világról. Ez nagyon fontos része a színdarabnak. Ennek is, de általában is. Itt egy kissé lelassul a cselekmény, de a feszültség érezhető a két szereplő között. Ezt fogjuk ma megpróbálni érzékeltetni.

– Az én életem is egy efféle epizód – mondta Géza, – csak a feszültség nő bennem, de nem viszem előrébb a világot.

A többiek kicsit nevettek.

– Figyeljünk a darabra, kérem.

– Igen – mondta Géza.

– Ide az van írva, hogy megérkezik, mint egy ágrólszakadt csavargó.

– Jó, és?– kérdezte Irén, maga sem értette miért ilyen éles a hangja és a kérdése. Nem volt erre indok.

– Mint egy csavargó, kopott, rongyos fáradt és keserű.

– Azt honnan tudod, hogy keserű?

– Az később derül ki, most csak mondom, mert majd így kell eljátszani.

– És ki ez a fickó valójában?

– Egy arisztokrata, aki elvesztette a vagyonát, és mindenféle foglalkozást vállalt, azért hogy megtalálja a boldogságot.

– Miért kell ehhez mindenféle foglalkozást vállalni? Talán a boldogság a patológián vár rád?

– Nem tudom, így írta meg a szerző.

– Marhaság, a világban járva–kelve éppen olyan boldogtalan lehetsz, mint ha ki se mozdulsz a második emeleti lakásból, és ellenkezőleg is.

– Nem tudom Irén, ne akadákoskodj, ez egy ilyen figura, és különben sem te játszod.

– Ez egy svéd darab, úgy is kell játszani – jegyezte meg Barna a férfit játszó színész palánta.

– Mit jelent ez: Hűvösen? – kérdezte Irén

– Méltósággal. Na kezdjük– mondta a rendező. – A szituáció: tehát, jön az ágrólszakadt, és beszélget a nővel, akivel egy virágboltban találkoztak. A nő eladónő, férjezett, de unja, és van két gyerek, de velük is nehezen boldogul. Időnként szívesen beszélget olyan dolgokról, amik nem mindennapiak, amik magasabb rendűek. Azt gondolja ért ehhez, és amit nem tud, majd a női lélek átsegíti.

- Mondom marhaság.

- Jó, te okosabb vagy Gruntalnal is, igen, rendben, innen legyetek akkor szívesek.

Barna és Irén a pódiumra mentek, beálltak a jelbe, a rendező odalépett és megigazította Barna testtartását, majd Irénhez lépett, és meg akarta emelni kicsit az állát, de a lány úgy nézett rá, hogy nem tette meg.

– Innen akkor – mutatta a szövegkönyvet.

A fiú kezdte:

– A boldogság keresése az egyetlen értelmes célja az életünknek.

– Az mondta eddig, hogy a művészet az.

– Ezek összekapcsolódó dolgok, egyik nincs a másik nélkül.

- Találkozott már elveszett lelkekkel?
- Nap, mint nap.
- Ez hülyeség, senki nem beszél így – fakadt ki Irén.
- Folytasd kérlek, most ne vitassuk ezt meg – mondta rendező.– Folytassuk!
- Nap, mint nap.
- Azt tudta, hogy az emberben az a kép marad meg a másiktól, ahogyan először látta, amikor először találkozott vele? Mindig őrzi az alakját, a korát, nem öregszik soha.
- Nem, nem tudtam, de lehetségesnek tartom.
- Ne már, így nem lehet, így senki nem beszél – szólt ki Iréne megint.
- Nézd, lehet, hogy kicsit mesterkéltnek tűnik, de valahogy el kell jutnia a szerzőnek oda, hogy a nagyobb érzelmeit is meg tudja mutatni, fel kell vezetnie.
- Hülyeség, akkor is azt gondolom. Bár ebben a kortalanságban lehet valami, ha belegondolok.
- Ugye? És majd a sminkkel dobunk rajta valamit, rendben? Most kérlek, folytassuk.

Folytatták, és végig mondták a szövegüket. A próba végén Ferdinánd összefoglalta a mai történéseket, és mint jó pedagógus a hibák mellett említést tett az erényekről is, inkább dicsérte a színészeit semmint szidta. A fiatalok szedelődzkdtek.

– Irén, kérlek, maradj még, veled még szeretnék beszélni. Irén megvonta a vállát, és egy székre ült a negyedik sorban. Miután mindenki elment, Ferdinánd lekapcsolta a villanyt, bezárta a próbatermet, a portásnak lenn leadta a kulcsot.

– Viszlát.

A portás nem köszönt, nem is bólintott, mintha nem is látta volna, aki elment előtte. Az utcán sötét volt, a közvilágítás gyenge fényei világították meg helyenként a járdát, ahol a fényt nem takarták a bokrok, fák, és maguk a házak a sarkokon.

– Nos, a darabról szeretnék beszélni veled – kezdett bele Ferdinánd.

– Hol laksz te Ferdi?

– Ne hívj így kérlek, egy rémálom ez a név.

– Akkor hogy?

– Talán Nándi, inkább.

– Hol laksz te Nándi?

– Most otthon van anyám, meg apám is, azt hiszem, nem mehetünk oda, inkább egy kávét igyunk meg talán ott.

– Nem akarok felmenni hozzád, csak tudni akarom, hol laksz.

– Számít ez?

– Ha nem akarod megmondani, számít.

– A Bimbó utcában.

- Az hol van?
- Budán.
- Budán, Budán, értem, de hol van Budán, mihez van közel? Tudod, én vidékről jöttem, nem ismerem ki magam a városban. nem tudom a helyeket.
- A Rózsadombon.
- Aha. Azt tudom. Figyelj Nándi, nem menne ez nekünk hidd el, tudom mit akarsz, de én túl öreg vagyok hozzád.
- Öreg, hát tizennyolc vagy, nem, én meg majdnem huszonöt.
- Ne akard tudni.
- Elmondod?
- Anyám alkesz, a nővérem kábszisz, a faterom nyomott, és ő neveli az unokáját, a nővérem gyereket, mert nem bír egyedül két klappeccel.
- Ó.
- Aha, igen, ó. Van tovább is, akarod tudni anyám miért kapott rá az italtra és a férfiakra?
- Biztos nem volt könnyű élete. És apád hagyta?
- Nem igazi apám, csak anyám pasija volt száz éve. Az én apám egy ripacs, aki nem foglalkozik velem semmit. Horgászik légy nélkül, de nem fog soha semmit. Így él.
- Hát az élet nem könnyű.
- Nem, nem az.

- Azért még mi, nekünk még lehetne azért, nem?
- Irén Ferdinándhoz lépett és megcsókolta. Nem volt hosszú, de csók volt. Amikor a fiú átölelte volna, Irén kibújt a karjából.
- Maradj a rendezésnél rózsadombi fiú, nekünk nincs közös utunk, még csak közös esténk se lesz, nekem elhiheted. Szerbusz. – A fiú Irén karja után kapott, és megszorította, megpróbálta visszatartani, közelebb vonni magához.
  - És ne légy erőszakos, vagy mindegy, akár még szenvedélynek is hazudhatod. Majd megtanulod. – Ezzel otthagya és elindult a villamosmegálló felé.
  - Holnapután? – hallotta Ferdinánd hangját.
  - Persze – mondta, és ment a sötétben, anélkül, hogy visszafordult volna.

Táncrend

A kőbányai bérlakásba sorban érkeztek. Irén jött először, kézen fogva vezette Zsuzsikát. Bement a szobába, levette a kabátját, és a kislányt is átöltöztette. Ma nem volt óvodában. A mai napi történéseket a kislány tágranyílt szemmel figyelte, úgy tűnt, mint aki mindent meg akar jegyezni egy életre, hogy rögzüljön benne minden érzés gesztus és látvány, amit önmaga körül lát és tapasztal, hogy soha ne múljon el, hogy olyan tárháza legyen ezeknek az

emlékezetében, afféle raktár, ahonnan későbbi élete során felbukkanó eseményekhez hozzá tudjon rendelni egy-egy gesztust, érzést, viselkedés, hogy az segítsen neki eligazodni az életben. Ennél gazdagabb tapasztalatra kevés alkalma lett volna szert tenni. Ennek láthatóan tudatában is volt. A kisgyerekek mindig nagyon figyelnek.

Utána Anasztázia jött. Ferencsel együtt jöttek, a férfi lenn maradt a kocsiban.

- Ne gyere fel.
- Családi ügyek, értem.
- Igen.
- Nem lehetek segítségetekre?
- Nem, most nem – mondta a nő. A férfi nem ellenkezett.

A kocsiban maradt. Rágyújtott.

Anasztázia felment a lakásban. Irén kávéval kínálta.

- Hogy vagy? – kérdezte a nő.

Soha nem tisztázták, hogy voltaképpen kik ők egymásnak. Anasztázia nem volt jelen Irén életében közvetlenül, de a nő láthatóan tudott róla. Irén érzékelt egyfajta gondoskodást maga körül. A gondoskodás nem szülői gondoskodás volt, még csak nem is távolabbi nő-rokon figyelme. Sokáig nem tudta megfejtetni mi ez, és még most sem volt biztos abban, hogy miért lépett közbe a nő, ha úgy ítélete, szükséges. Neki saját gyermeke nem volt, ezt tudta, de ők nem álltak

különösebben közel egymáshoz. Mit láthatott Irénben, ki tudja? Ha a lány zűrzavart csinált, és botrány lett, a tanárok elővették, szigorúan, számon kérően. Éreztették vele, hogy az élete – különösen nem az anyja élete, vagy a nővéréé, amelyekről láthatóan mindent tudtak –, nem ok arra, hogy ő maga letérjen a helyes útról. Ilyenkor volt, hogy látta bejönni az épületbe Anasztáziát, mindig elegánsan, hűvös tartózkodással érkezett. Soha nem beszélt Irénnel, de utána a hangnem valahogy megváltozott. A tanárok elnézőbbek és barátságosabbak lettek. Ez nem történt meg gyakran, csak éppen amikor kellett. Irén persze tudta, hogy a nő, akit ő Izának ismert, az apja szeretője.

– A barátnőm – mondta az apja, amikor Irén a fejéhez vágta a viszonyt, és hogy tud róla.

– Rendes nő, furcsa is, hogy velem szóba áll – mondta az apja.

Ez szokatlan volt tőle, hiszen általában nagyon magabiztosan és nagyon határozottan vett részt az életben. Birtokolta, amit lehetett, az ura és parancsolója volt a környezetének. Irén látta egyszer, egy előadás után, amikor fehér ingben, fekete csokornyakkendőben, de gatyában ül az ágya szélén és könnyekkel sír. Irént megijesztette ez a látvány, és összefüggésbe hozta Anasztáziával, amitől különleges félelem és tisztelet ébredt benne iránta. Aki erre képes az apjával, és

képes arra is, hogy teljes mértékben vigaszt nyújtson neki, és segítséget Irénnek, az olyan képességeket birtokol, amire érdemes figyelni.

- A többiek? – kérdezte Anasztázia, már jelen időben, nem emlékként.
- Mindjárt jönnek. Kérsz kávé?
- Igen, légyszíves főzz egy kávé. Feketén kérem, cukor nélkül.
- Tudom.
- Tudom, hogy tudod – Anasztázia kicsit elmosolyodott.
- Megnézed Zsuzskát?
- Majd később, talán – mondta a nő, leült és elrendezte lábait és testét ültében a kényelmetlen kopott fotelbe.
- Szerinted mi lesz most? – kérdezte Irén.
- Majd ha itt lesznek ők is, rendben?
- Persze, megyek kávé főzni.

Pár perc nyugalom, egy kevés idő arra, hogy mechanikus tevékenységgel elterelje a gondolatait. Kiütögette a zaccot a tartóból, friss kávé tette bele, vizet öntött a gépbe, bekapcsolta és várt.

Csengettek, ajtót nyitott és beengedte Krisztinát, aki a karján hozta Évát, mögötte Ágota érkezett. Iván temetéséről jöttek.

- Gyertek – mondta Irén – Mindjárt kész a kávé. Kértek?
- Igen – mondta Ágota.

Bementek és leültek ők is, Krisztina nem ment be Zsuzsához. Nem tudta pontosan, hogy bemehet-e. Ez furcsa volt, hiszen az ő gyereke, de mégis, oly távol volt már tőle, oly régen látta, majd egy éve is lehetett már. Most parancsra, engedélyre sőt, ösztönzésre várt, hogy karjába vegye a másik gyerekét is. Így leült az egyik szék szélére, ringatta Évát, és várakozóan Anasztáziára nézett.

Bejött Irén, letette a kávéscsészéket, majd maga is leült egy székre.

Csendben ültek, Anasztázia, Ágota, a két lány és a Krisztina kislánya is, a szobából kiszaladt Zsuzsika és odafutott Krisztinához.

– Anya! – kiáltotta.

Ez el is döntötte a dolgot. Már nem is kellett szólni. Mindenki tudta mi következik, hogyan lesz a jövő. Amit persze nem láthat senki, és a jelenlévők már nem szövögetnek ábrándos álmokat. De élnek, mert élni akarnak, mert élni kell. Így lesz. Hazamennek most, akiknek van hová hazamenni, Ágota, Krisztina és a két kislánya mindenképpen hazamegy. Hogyan maradhatnak itt. Gyökértelenül egy rideg városban, hiszen még otthon is nagy az ellenségesség velük szemben. Bizonyos társadalmi korlátokat nyilvánosan nem lehet áthágni, persze meg sem próbálja senki. Ami segítség az néha egy mosoly, elutasítás helyett, ami a gyakorlat. Egy ilyen

mosoly segít élni tíz percet. Az elég. Változnak-e ők maguk? Ki tudja? Az ember nem változik, csak reméli hinni, hogy igen. Nos, hát, ha erősen hiszi, lehetséges lesz.

Akinek nincs hová mennie az útra kél, minden perc egy év, minden év egy évszázad. A valós idő nem létezik, valójában az idő nem létezik.

Csengettek, Irén kiszaladt. Az ajtóban Kere állt, szokásosan kócosan.

– Most ne gyere be, családi dolgok, tudod – és a szoba felé intett. Kere kukucskált, látta a feketébe öltözött nőket.

– Értem – mondta –, és elköltözől?

Irént meglepte kicsit a kérdés, maga még nem is gondolkodott ezen.

– Igen el.

– Értem. És látlak még?

– Majd írok, igen. – Egy puszit adott a fiúnak, és becsukta az ajtót. Ketten maradtak Izával. Kávéztak.

Kere lement a lépcsőn, a kapunál egy fehér autó állt, benne egy férfi ült és dohányzott. A kaput nézte. Odaintett neki, a férfi viszonzta, ismeretlenül is a köszönést.

A fiú elment, alakja hamar beleolvadt a villamosmegállónál várakozó emberek közé.

Epilógus

Sohasem tudhatjuk mi lesz. Például holnap felkel-e a nap. Persze felkel, mert fel szokott kelni minden reggel általános tapasztalataim szerint. Ámde mi lesz, ha egyszer mégsem történik ez meg. Nem vehetünk mérget bizonytalan jövőben dolgokra. Múltbeliekre sem. Nincsenek utak, amin járnunk kell, csak útjaink vannak, ide oda vezető utak. Csak óvatosan a kerékpáron. A perdület az úton tart, de ha megállsz és elábrándozol, annak rendszeresen nagy pofára esés a vége.

Lakni bárhol lehet élni is, az ember elég sok mindent kibír mielőtt bele nem hal valamibe, amibe be kell halnia. Ha ez még életében megtörténik, jó, ha felismeri, ha tenni nem is nagyon tud ellene.

A kőfejtők szép, nagy terek, elvágólag függő falakkal, derékszögben megmunkált sziklával. Ámde ott is domb volt egykoron, szabálytalan körvonalakkal, hepehupákkal, fákkal, bokrokkal szabdaltan, patakkal kerítetten.

– Én mondtam, hogy így nem beszél senki emberfia! – fakadt ki Irén, amikor a szövegét olvasta.

V É G E

Impresszum

kiadó/ szerző: Brunner Tamás
vendégszöveg : Imre Dóra

munkatárs: Imre Dóra

ISBN 978–615–01–6521–9

© Brunner Tamás 2022 (minden jog fenntartva)

támogató

www.telthaz.com

Email: brunner.ugyved@gmail.com